

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Свої — чужі

Най буде
свято!

► СТОР. 23

Проблема

Київський лід
небезпечний
навіть
у сильні
морози

► СТОР. 26

Історія

Афганістан.
Подорож
у часі

► СТОР. 28—29

№ 245 (4745)

ЧЕТВЕР, 24 ГРУДНЯ 2009 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

ПАРЛАМЕНТСЬКА
ХРОНІКА

До 19 січня
народні депутати
працюватимуть
в округах

Ранкове засідання
23 грудня

Учора сесія внесла зміни до календарного плану своєї роботи. Відповідно до них сьогодні та завтра парламентарії працюватимуть в округах. Таку пропозицію під час виголошення ранкових заяв внесла народний депутат Ірина Акімова (Партія регіонів). На її думку, це варто було зробити для того, щоб парламентська трибуна не використовувалася для агітації в розпал виборчої кампанії. Ініціативу регіоналів підтримали 232 народні обранці. Партія регіонів дала 171 голос, БЮТ — 1, «НУ—НС» — 10, КПУ — 27, Блок Литвина — 19, позафракційні — 4. ► СТОР. 2

Наступного року
нам повернуть
близько
200 нелегалів

У 2010-му за програмою реадмісії Україна прийме від країн Європейського Союзу від 100 до 200 нелегальних мігрантів. Про це заявив на прес-конференції заступник міністра внутрішніх справ Василь Мармазов, передає РБК-Україна. ► СТОР. 27

Передплату
на «Голос України»
на 2010 рік продовжено

Шановні читачі, ви маєте можливість оформити передплату на «Голос України» на наступний рік до 25 грудня 2009 року включно і починаючи з 1 січня

одержувати газету українською або російською мовою. Завітайте до найближчого відділення поштового зв'язку міста, району, селища міського типу чи села й оформіть передплату на «Голос України» українською або російською мовою.

Вартість та умови передплати шукайте в каталозі ДП «Преса» на 25-й сторінці.

Надсилайте до редакції копії квитанцій на піврічну або річну передплату п'ятиразового виходу — і ви станете учасником розіграшу автомобіля, купи грошей (3000, 2000 і 1000 гривень) та різних подарунків.

«Голос України» чекає своїх читачів і прихильників.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Хочете побачити історію своєї країни у світлинах та документальних стрічках? Приходьте до Центрального державного кінофотофоноархіву імені Г.С. Пшеничного. Тут під професійним наглядом архівістів зберігається більш як 440 тисяч одиниць кінодокументів, фотографій, звукових записів,

на яких відображено події вітчизняної та світової історії від середини XIX століття до сьогоднішніх днів. ► СТОР. 9

На знімках: завідувачка сектору обліку і зберігання документів Наталя Панченко; восковий валик, на який записувався звук (кінець XIX ст.).

Привітання
Голови Верховної
Ради України
Володимира Литвина
працівникам архівних
установ України

Прийміть найщиріші вітання з нагоди професійного свята — Дня працівників архівних установ.

У складному й багатотрудному процесі національного державотворення архівна справа посідає надзвичайно важливе місце. ► СТОР. 9

ПОДІЯ

Штучна ялина врятує ліс

Щорічно в Україні вирубується майже 2,5 мільйона хвойних дерев. Причому тільки один мільйон із них заготовляється офіційно. Решта, а це майже півтора мільйона, — справа рук і сокири браконьєрів. Про це на вчорашній прес-конференції повідомив директор Київського еколого-культурного центру Володимир Борецько.

— Як наслідок, — каже пан Борецько, — щороку Україна втрачає близько 1250 гектарів хвойного лісу. А це за площею дорівнює, приміром, такому київському масиву, як Троєщина. Передноворічна вирубка нагадує лісову пожежу, в якій згорають мільйони дерев. Особливо нерозумно і необережно заготовляти хвойні дерева в Карпатах і Криму, де це сприяє повеням. ► СТОР. 26

КОРОТКО

Харківська правозахисна група розпочала реалізацію власного проекту захисту прав невиліковних хворих, повідомляє експерт групи Андрій РОХАНСЬКИЙ.

У країні буде створено Інститут мозку — головну науководослідну установу з визначення пріоритетних напрямів вивчення мозку, йдеться в указі Президента України № 1094.

Через спрацювання системи захисту турбогенератора третій енергоблок Південно-Української АЕС відключено від енергомережі, повідомляє прес-служба НАЕК «Енергоатом».

В Алушті невідомі особи викрали 300 метрів проводу контактної мережі міського електротранспорту, повідомляє прес-служба Міністерства житлово-комунального господарства Криму.

Кабінет Міністрів прийняв рішення про переведення вкладів фізичних осіб з банку «Надра» в «Родовід-банк»

У НОМЕР

Центрвиборчком має необхідні законодавчі важелі для проведення виборчої кампанії

Учора голова Центральної виборчої комісії Володимир Шаповал відвідав «Голос України» та відповів на запитання журналістів нашої газети. Під час розмови, зокрема, йшлося

про проблеми з фінансуванням заходів з підготовки чергових виборів Президента у 2009 році та про невизначеність із виділенням коштів на наступний рік. Окрім того, голова ЦВК запевнив, що, незважаючи на деякі недоліки в законодавстві, Центрвиборчком має необхідні законодавчі важелі для проведення президентської виборчої кампанії. Як знаний фахівець з конституційного права, В. Шаповал також поділяв своїми міркуваннями з приводу розробки й ухвалення нової Конституції та реформування судової гілки влади, відповів на деякі інші запитання. Докладно про розмову голови ЦВК В. Шаповала із журналістами «Голосу України» читайте в одному з наступних номерів нашої газети.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Куди зникає вугілля по дорозі?

Систему «Укрвуглеторфреструктуризації» потрібно негайно реформувати, — вважає голова парламентського Комітету з питань промислової політики і підприємництва Наталія Королевська. Ця система неефективна й дає можливості для зловживань. На думку народного депутата, реформування має відбуватися по всій вертикалі, виключаючи старі, давно відпрацьовані схеми. Зокрема, йдеться про порочну практику, коли з підприємства виїжджають машини, завантажені якісним вугіллям, а дорогою воно підміняється своєю подобою. Голова комітету вважає, що потрібно докласти всіх зусиль, щоб у 2010 році повністю завершити реформування «Укрвуглеторфреструктуризації».

Під час зустрічі з жителями Луганщини Наталія Королевська також запропонувала громадським організаціям за прикладом шахтарів створити свого роду «професійний клуб». Перевагу такої форми роботи вона вбачає в тому, що об'єднання зусиль допомагає в розв'язанні певних завдань. Адже проблем у Луганській області стільки, що громадські організації, які мають найтісніший контакт із рядовими громадянами й знають їхні потреби, можуть бути дуже корисні.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

До 19 січня народні депутати працюватимуть в округах

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 23 грудня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Відповідно до календарного плану депутати зберуться на пленарне засідання вже після виборів Президента — 19 січня. А наступні тижні до та після Нового року парламентарії працюватимуть із виборцями.

Крім того, сесія з другої спроби внесла до порядку денного законопроект про зміни до деяких законів щодо запобігання та протидії корупції (реєстр. №5398), який не був підтриманий раніше. Згодом його ухвалили в першому читанні та в цілому.

Через ці голосування головування на засіданні Першого заступника Голови Верховної Ради Олександра Лавриновича звинуватили у порушенні Регламенту.

«Напередодні законопроект був відхилений, що ми голосуємо?» — запитував Сергій Сас (БЮТ). Депутат запропонував проголосувати постанову про відсторонення Олександра Лавриновича від ведення засідання на два дні. Однак її підтримали лише 118 народних обранців.

Після цього фракції БЮТ та «НУ—НС» просили оголосити перерву, щоб відповідно до Регламенту виголосити заяву. Її озвучив «нунсівець» Володимир Ар'єв. Депутат повідомив, що фракції БЮТ і «НУ—НС» понад місяць тому ініціювали створення ТСК з вивчення ситуації з незаконним привласненням Віктором Януковичем урядової резиденції «Межигір'я». «У нас є всі підстави вважати, що вона була приватизована незаконно», — наголосив парламентарій. Однак, за його словами, Комітет з питань Регламенту запропоновану

постанову й досі не розглянув. «Отже, Партія регіонів робить усе, щоб зупинити розкриття наймасштабнішого злочину в країні», — констатував В. Ар'єв.

Шоправда, Олександр Єфремов, голова Регламентного комітету, відкинув усі звинувачення і назвав заяву «страшилкою, якою вже місяць лякають народ України». «Насправді ситуація проста. Саме представники БЮТ зривають два останні засідання комітету, саме через це комітет не може розглянути жодного питання і внести до парламентської зали», — сказав він.

Потім народні депутати проголосували за створення тимчасової слідчої комісії з питань розслідування обставин та причин неефективного управління державним майном в агропромисловому комплексі.

Наступні питання порядку денного сесія розглядала за скороченою процедурою. Зокрема, в першому читанні ухвалили зміни до деяких законодавчих актів (щодо подолання негативних наслідків фінансової кризи). За словами автора законопроекту Юрія Полунєєва, кількість проблемних кредитів зростає. Одним із виходів із цієї ситуації депутат вважає їх добровільну реструктуризацію. Оскільки в чинному законі вводиться термін «обмеження», пояснив народний обранець, дуже часто і банки, і позичальники не можуть знайти відповіді. А законопроект розширює рамки можливої реструктуризації й буде надзвичайно важливим, упевнений автор законопроекту.

Після невеликої перерви Олександр Лавринович повідомив, що документи, які надійшли на ім'я Голови Верховної Ради

Юрій Ключковський, Ксенія Ляпіна, Василь Петювка.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

від народного депутата Андрія Парубія, щодо відкликання Миколи Мартиненка з посади голови фракції «НУ—НС», оформлені неналежним чином. Такого висновку, за його словами, дійшов комітет з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради.

Потому народні обранці підтримали створення тимчасової спеціальної комісії з підготовки концепції судово-правової реформи, збільшивши водночас термін її дії з 3 до 6 місяців, а попередній звіт сесія має заслухати не пізніше 1 травня 2010 року.

За пропозицією п'яти фракцій народні обранці включили до порядку денного і ухвалили в цілому зміни до Закону «Про відновлення платоспроможності боржника або

визнання його банкрутом» (реєстраційний номер 1287). Законопроект спрямований на підтримку підприємств вугільної промисловості. В цілому парламентарії ухвалили і проект постанови про чисельність і склад національної комісії з радіаційного захисту населення України. Крім того, у першому читанні був підтриманий і законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів (щодо прав концесіонерів).

298 голосами сесія

ухвалила також загальнодержавну програму боротьби з онкологічними захворюваннями на період до 2016 року.

На початку ранкового засідання народні депутати привітали з днем народження свого колегу Володимира Лемзу (на знімку).

Олена ГОРБУНОВА.

Науковцям можуть перерахувати пенсії

Вечірнє засідання 22 грудня

Народні депутати розглянули поправки до прийнятого на ранковому засіданні в першому читанні законопроекту про внесення змін до пунктів 14, 15 розділу Х «Перехідні положення» Земельного кодексу України (щодо терміну на продаж земельних ділянок). Законопроект передбачає мораторій на продаж землі сільськогосподарського призначення з 1 січня 2012 року (до цього часу вже діє мораторій). Дві з трьох поправок було підтримано, законопроект прийнято в цілому як закон 344 голосами.

Потім парламентарії розглянули низку законопроектів у сфері науки. Законопроект про внесення змін до Закону «Про наукову та науково-технічну діяльність» (щодо обчислення пенсій науковим працівникам), який представив його автор народний депутат Анатолій Матвієнко, передбачає такі новачки в нарахуванні пенсій: для

обчислення пенсії науковим працівникам, які працюють на умовах сумісництва на посадах науково-педагогічних працівників, та науково-педагогічним працівникам, які працюють на умовах сумісництва на посадах наукових працівників, ураховується заробітна плата наукового (науково-педагогічного) працівника як за основним місцем роботи, так і за сумісництвом на одній посаді, за будь-які 60 календарних місяців наукового стажу підряд до 1 липня 2000 року незалежно від перерв та за весь період наукового стажу, починаючи з 1 липня 2000 року. Альтернативний законопроект на цю ж тему в авторстві народного депутата Миколи Кульчинського на прохання автора було знято з розгляду. Законопроект Андрія Павловського відхилено.

Ще одним законопроектом про внесення змін до Закону «Про наукову та науково-технічну діяльність», автором якого є депутат Катерина Самойлик, пропонується

виплату пенсій науковим працівникам для державних установ, організацій вищих навчальних закладів здійснювати за рахунок коштів державного бюджету, а для державних наукових установ та організацій — за рахунок Пенсійного фонду України. Окрім того, законопроектом при обрахуванні розміру середньої заробітної плати для обчислення пенсій пропонується враховувати всі види заробітку, отримані від наукової діяльності, а також здійснювати перерахунок наукових пенсій за нормами, як то передбачено для державних службовців згідно із Законом України «Про державну службу».

За результатами обговорення законопроекти А. Матвієнка та К. Самойлик прийнято в першому читанні.

Депутати також розглянули проект постанови про утворення тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування обставин та причин неефектив-

ного управління державним майном в агропромисловому комплексі. Автор проекту постанови, народний депутат Микола Присяжнюк, обумовив необхідність створення ТСК численними зверненнями робітничих колективів до виконавчої гілки влади щодо систематичного розкрадання та неефективного менеджменту керівництва державних підприємств. За словами депутата, вся система державних підприємств сьогодні є збитковою. Натомість комерційні структури навколо цих підприємств процвітають. Обговорення проекту постанови та голосування перенесено на наступне пленарне засідання.

Парламентарії відхилили розглянутий на ранковому пленарному засіданні проект закону про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання та протидії корупції (автор — народний депутат Олег Новіков). Проголосували «за» лише 208 депутатів.

Юліана ШЕВЧУК.

Вкладники Надра Банку отримують свої гроші через Родовід Банк

Кабінет Міністрів ухвалив рішення про переведення вкладів фізичних осіб з Надра Банку у Родовід Банк. Про це повідомила на прес-конференції після засідання уряду Прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко.

«Ми так само, як і по Укрпромбанку, переводимо вклади фізичних осіб з Надра Банку разом із частиною активів Надра Банку у Родовід Банк», — сказала прем'єр.

Під час засідання Кабінету Міністрів Ю. Тимошенко поінформувала, що цю процедуру узгоджено зі світовими фінансовими організаціями, із Родовід Банком та Надра Банком. «Ми пропонуємо прийняти постанову про те, щоб всі вкладники Надра Банку разом із активами Надра Банку, які частково забезпечать погашення вкладів, були передані в Родовід Банк і, щоб до кінця цього року, а, вірніше, на Новий рік люди мали можливість отримати свої вклади», — наголосила прем'єр.

Виплати грошей вкладникам Надра Банку, депозити яких переводять до Родовід Банку, за словами в. о. міністра фінансів Ігоря Уманського, можуть розпочатися вже через 7—10 днів. «Тільки якщо не буде саботажу» — додав посадовець і закликав вкладників Надра Банку не створювати проблеми ні собі, ні Родовід Банку, шикуючись в черзі, а просто звертатися у відділення Родовід Банку із заявою про переведення коштів. «До кінця року ми зможемо тільки почати цей процес, — зауважив І. Уманський. — Усе залежатиме від того, як швидко тимчасова адміністрація Надра Банку передасть у Родовід Банк реєстр вкладників». Остаточне рішення про переведення коштів фізичних осіб з Надра Банку в Родовід Банк має затвердити правління НБУ.

Після засідання уряду Прем'єр-міністр Ю. Тимошенко також запевнила, що фінансування виборчої кампанії відбувається за узгодженим із

Центральною виборчою комісією графіком. «Фінансування виборчої кампанії відбувається і буде відбуватися строго за узгодженим з ЦВК графіком і буде профінансовано у повному обсязі», — наголосила глава уряду.

Коментуючи бюджетний процес, прем'єр зауважила, що Кабмін не розглядає проект бюджету на 2010 р. як «повернутий парламентом до уряду». Бо, за її словами, «парламент не виконав своєї функції». Водночас уряд прийняв постанову про пропорційний порядок виконання всіх бюджетних платежів. Ю. Тимошенко запевнила, що у 2010 році до прийняття держбюджету будуть фінансуватись усі платежі, включаючи видатки на зарплату і соціальні виплати. Прем'єр сподівається, що сам закон про держбюджет-2010 буде прийнято після виборів із урахуванням проведення бюджетної реформи.

Олександра КУЧЕРЯВА.

Головний пояс безпеки держави — нормальні відносини з сусідами

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин наголошує на необхідності забезпечити «декілька поясів безпеки нашої держави».

«Ми повинні виходити з того, що належить забезпечити декілька поясів безпеки держави», — заявив В. Литвин, відповідаючи на запитання журналістів під час відвідань Донецької області з робочою поїзкою.

За його словами, «перший і головний пояс безпеки держави — це нормальні відносини з країнами-сусідами». Сьогодні Україна «не вирішила проблеми кордонів з Білоруссю, з Молдовою, з Росією, є проблеми в цьому питанні і з Румунією», наголосив керівник парламенту. Тому, на переконання В. Литвина, «наша зовнішньополітична лінія повинна бути чіткою, одностайною і стосуватися виключно однієї позиції, що проблема кордонів — це та тема, яка не підлягає будь-яким обговоренням і дискусіям».

«Другий пояс безпеки, який повинен створити Україні гарантії нашої незалежності, — це співпраця з

міжнародними інститутами і організаціями у тих рамках, які відповідають національним інтересам нашої держави», — зазначив очільник парламенту.

Відповідаючи на запитання журналістів, Голова Верховної Ради вкотре наголосив, що Будапештський меморандум «повинен діяти у повному обсязі», нагадавши, що відповідно до меморандуму України гарантується територіальна цілісність і недоторканість її кордонів, а також недопущення застосування до неї економічного тиску.

«Якщо ці пункти порушуватимуться, то на вимогу України країни-гаранти негайно повинні проводити консультації і вживати відповідних заходів», — сказав він.

«Україна має бути позаблоковою державою, нейтральною кра-

Фото Андрія Нестеренка.

Перед початком інтерв'ю місцевому телеканалу В. Литвин зустрівся зі своїми прихильниками.

їною, і вона такою буде, — підсумував В. Литвин. — Переконаний, що, крім усього іншого, це дозволить заспокоїти українське суспільство, консолідувати його в питанні щодо позаблокового ста-

туса країни. Це перше і головне, про що ми повинні сказати сьогодні, коли виповнилося 15 років Будапештському меморандуму».

Прес-секретар
Голови Верховної Ради України.

Не оскверняйте пам'яті загиблих

Два міжнародні форуми засудили спроби героїзації нацизму й осквернення пам'яті жертв фашизму. Генеральна асамблея ООН прийняла спеціальну резолюцію, а на міжнародній конференції «Уроки Другої світової війни та Холокосту» у Німеччині було створено Міжнародний антинацистський фронт. Про це на вчорашньому брифінгу розповів народний депутат від Партії регіонів Вадим КОЛЕСНИЧЕНКО (на знімку).

За його словами, у прийнятій Генасамблеєю

ООН резолюції підкреслюється, що зведення монументів на честь есесівців і проведення їхніх заходів оскверняють пам'ять жертв фашизму, й засуджується оголошення героями тих, хто боровся проти антигітлерівської коаліції, а також співробітничав із нацистським рухом. Також широке обговорення і резонанс у Берліні спричинила резолюція «Про становище в Україні». У ній, зокрема, зазначено: «Присвоєння звання Героя України нацистському офіцерові Шухевичу, який брав участь у знищенні єврейського населення України та в етнічних чистках поляків, свят-

кування на державному рівні 100-річчя Степана Бандери, героїзація дивізії СС «Галичина» — ось лише найяскравіші приклади того, як нинішня українська влада послідовно намагається нав'язати своєму народу нову ідеологію».

Крім того, парламентарій зазначив, що конференція прийняла окреме рішення про підтримку законопроекту «Про заборону реабілітації та героїзації фашистських колабораціоністів 1933—1945 рр.», розробленого народним депутатом Вадимом Колесніченком, і звернення до Міжпарламентської асамблеї СНД із пропозицією розглянути законопроект і прийняти його як законодавчий акт.

Сергій МЕЛЬНИК.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ВИБОРИ-2010

До нас їдуть спостерігачі з СНД

Голова Центральної виборчої комісії Володимир Шаповал зустрівся з першим заступником Голови Ради Федерації Росії, керівником місії спостереження Міжпарламентської асамблеї (МПА) держав — учасниць Співдружності незалежних держав (СНД) Олександром Торшиним, генеральним секретарем Ради МПА СНД Михайлом Кротовим та членами делегації, які перебувають в Україні.

Як повідомили у відділі взаємодії із засобами масової інформації секретаріату ЦВК, очільник Центрвиборчкому висловив сподівання, що протягом нинішньої виборчої кампанії офіційні спостерігачі від МПА СНД матимуть усі можливості безперешкодно здійснювати свою діяльність і об'єктивно відобразять результати спостереження у наступних звітах та висновках. В. Шаповал повідомив, що Центральна виборча комісія вже зареєструвала для спостереження за перебігом виборів 384 офіційних міжнародних спостерігачів.

У свою чергу, О. Торшин поінформував, що загалом МПА планує делегувати для спостереження за президентськими виборами в Україні 67 офіційних спостерігачів, які представлятимуть 8 країн — учасниць СНД. Він запевнив, що у своїй роботі спостерігачі керуватимуться нормами українського виборчого законодавства та відповідними рекомендаціями Центрвиборчкому. Як повідомив генеральний секретар Ради МПА М. Кротов, після реєстрації комісією перших спостерігачів від Міжпарламентської асамблеї СНД ця міжнародна організація утворила чотири робочі групи довгострокового моніторингу в різних регіонах України.

Кількість місії ОБСЄ

буде збільшено

Президент України Віктор Ющенко провів зустріч з главою місії ОБСЄ зі спостереження за президентськими виборами в Україні 2010 року послом Гайді Тав'яні, повідомляє прес-служба глави держави.

«Україна зацікавлена в цивілізованому перебігу політичної боротьби та неупереджених оцінках виборчого процесу провідними демократичними інституціями Європи», — зазначив глава держави у розмові зі спостерігачами ОБСЄ. Віктор Ющенко наголосив, що забезпечення демократичного, прозорого і відкритого виборчого процесу є ключовим пріоритетом взаємодії зі спостерігачами від міжнародного співтовариства.

З метою забезпечення відкритих і прозорих виборів

норм, затверджених Центральною виборчою комісією, нині на виборчих дільницях краю не вистачає 192 великі та 74 малі виборчі скриньки. Цю інформацію надіслано до ЦВК України для відповідного реагування.

Більшість коштів

просто розкрадаються

Кандидат на пост Президента України Анатолій Гриценко наголошує, що новообраний глава держави повинен вжити невідкладних заходів для виведення країни зі стану внутрішнього дефолту.

Як повідомили у прес-службі кандидата, про це він заявив у Сумах, коментуючи економічну політику уряду. Він піддав критиці дії Кабінету Міністрів за те, що «уряд провокує зростання безробіття та зупинку підприємств через податковий тиск, а також безвідповідально набирає кредити в міжнародних фінансових структурах».

Кандидат прогнозує, що вже у січні-лютому наступного року можуть виникнути проблеми з виплатою зарплат та пенсій. «А уряд в цій ситуації, замість підтримки виробництва, обмежує свою антикризову програму отриманням кредитів від МВФ», — наголосив кандидат. Він заявив, що є категоричним противником такої політики, оскільки «більшість коштів, які надходять до України, використовуються не за цільовими призначеннями і просто розкрадаються». А. Гриценко пропонує обрати іншу стратегію: зниження податкового тиску, підтримку тих, хто створює робочі місця.

Сертифікати

та дивіденди знецінені

Лідер Компартії України, кандидат у Президенти від Блоку лівих і лівоцентристських сил Петро Симоненко вважає, що сертифікати на дивіденди, які видавали робітникам на заводах, знецінені. Про це він заявив, перебуваючи у Феодосії, повідомив у прес-службі КПУ.

«Цими сертифікатами і ваучерами забрали у робітників заводи та фабрики... Я був на АвтоЗАЗі, АвтоЗАЗ стоїть, закриваються робочі місця, у Запоріжжі є алюмінієвий комбінат — чотири тисячі людей втрачають роботу, очікувати, що ви отримаєте від сертифікатів дивіденди, я не став би», — сказав кандидат. Петро Симоненко також наголосив, що Блок лівих і лівоцентристських сил вимагатиме від власників підприємств звіту перед країною і народом та повернення базових галузей промисловості у власність держави.

Передвиборна програма кандидата на пост Президента України Яценюка Арсенія Петровича

НОВИЙ КУРС

Ми дійшли до межі. Претендент на посаду Президента України зобов'язаний змістовно відповісти на питання: «Як врятувати країну?» Моя політична платформа дає відповідь на це головне й принципове питання.

Останні десятиліття в нас панує процес деградації країни, інститутів держави та самого життя громадян. Це необхідно рішуче зупинити. Україні конче потрібен Новий Курс — курс модернізації та розвитку. Вся діяльність державного апарату, уряду, місцевої та регіональної влади має бути підпорядкована цілям загальної та інтенсивної модернізації нашої країни. Це завдання для всіх нас — громадян України. Альтернативи модернізації не існує.

Модернізацію і розвиток можна забезпечити, якщо поставити перед країною принаймні чотири цілі:

1. Країні необхідна нова індустріалізація. Йдеться про сучасну промислову революцію. За десять років ми зобов'язані створити нову господарську основу нашої країни. Безумовний пріоритет — будівництво заводів, енергетичних комплексів, інфраструктури: доріг, магістралей, портів та аеропортів. У нас є майбутнє лише як у країни з високорозвиненою індустрією.

2. Потрібен прискорений розвиток українського сільського господарства. У село необхідно повернути промисловий спосіб організації виробництва. Великотоварне сільське господарство, організоване в систему повного циклу від лану й ферми до кінцевого споживача — як вітчизняного, так і закордонного. Наша країна повинна стати світовим гравцем на ринку продовольства.

3. Найважливіша мета держави — забезпечити відтворення і зростання здорового і високоосвіченого населення своєї країни. Якщо держава цього не забезпечує, то громадяни просто не бачать сенсу в її існуванні. Адже питання здоров'я, освіченості й культури нації — не місце для отримання прибутків. Бюджетну медицину і бюджетну освіту потрібно спроектувати наново. Вони будуть більш конкурентоздатними порівняно з приватними послугами у цій сфері.

4. У сучасному світі реальний суверенітет мають лише країни, здатні захистити себе й свою територіальну цілісність. Жодні союзи не гарантують нам безпеку без боездатної сучасної армії. Її необхідно заново спроектувати і побудувати.

Нам треба перейти на проектний режим управління країною. Необхідно концентрувати всі ресурси для ефективного досягнення конкретних результатів за максимально коротким терміном. Часу не залишилося. Держава повинна взяти на себе ініціативу й відповідальність за модернізацію країни.

Досягнення цих цілей вимагає безумовного знищення корупції. Корупція закорінена в політичній системі, що продукує та обслуговує кланово-олігар-

хічний лад. Після виборів Президента необхідно негайно обрати нову Верховну Раду та місцеві органи влади. Ці вибори мають відбуватися на основі нового закону. Партійний виборчий список повинен бути відкритим і закріплювати конкретних партійних кандидатів у депутати за конкретними виборчими округами. Українці повинні знати, кого саме вони обирають до парламенту, який потім формує уряд і всю виконавчу владу в країні.

Право змінювати Конституцію необхідно закріпити виключно за народом, будь-які зміни повинні прийматися тільки через загальнонаціональний референдум.

Повноваження, відповідальність та доходи місцевої влади мають бути суттєво підсилені.

Покарання за корупцію має стати суровим і головне — невідворотним.

Великий капітал узурпував владу в країні й відсторонив від неї народ. Держава перестала бути інститутом влади народу. Життя більшості українців зведено до нелюдського стану.

Нам потрібен новий тип держави, вільної від панування капіталу над нею. Влада в такій державі не буде ґрунтуватися на страху, зокрема на страху перед бідністю, хворобами, безпорадністю. Нова Українська держава має реалізувати принципи соціальної справедливості та високий рівень соціальних гарантій.

Держава повинна повернутися в економічне і господарське життя країни не лише як регулятор. Доходи від надприбуткових галузей і стратегічних підприємств мають належати державі. Це дозволить надати дійсну свободу для розвитку приватної ініціативи у сфері малого і середнього бізнесу, радикально знизити податкове й адміністративне навантаження на підприємців і роботодавців. Держава має забезпечити ефективну співучасть у процесі модернізації країни для українського приватного бізнесу.

Нова українська держава має реалізувати в країні не тільки права людини, а й головне право — бути Людиною. По-перше, це держава, вільна від нічим не обмеженого свавілля мізерної меншості за рахунок повного безправ'я переважної більшості громадян. По-друге, це держава, в якій люди не бояться, що їхня родина безпосередньо зіткнеться з наркоманією, проституцією, шахрайством, бандитизмом та вбивствами. Тільки держава, що забезпечує таке право бути Людиною, може розраховувати на справжній правопорядок у країні. Тільки такої державі і такої владі добровільно і свідомо підкоряться громадяни. Такої держави народ не буде боятися.

Якщо ми хочемо вижити і зберегтися в історії як народ і як країна, для нас не існує альтернативи модернізації держави. Якщо наша держава не забезпечить право бути Людиною для наших громадян у нашій країні, то вони цілком обґрунтовано прагнутимуть стати

громадянами інших держав або запрошуватимуть інші держави керувати нашою країною. У цьому — основна проблема України, яка постійно прагне кудись вступити.

Нам потрібно навчитися самим приєднувати, а не лише приєднуватися. Необхідність проведення загальної модернізації — не унікальна характеристика нашої держави. Такі самі проблеми є в інших країн Східноєвропейського простору: Азербайджану, Білорусі, Вірменії, Грузії, Казахстану, Молдови, Росії. Україні як суверенній державі необхідно взяти на себе ініціативу й відповідальність за нову інтеграцію. Київ має повернути собі роль центру та лідера східноєвропейської цивілізації. Як основу для інтеграції ми повинні запропонувати новий Східноєвропейський проект, який на старті включатиме чотири спільні політики:

1. Спільна політика у сфері енергетики та енергетичної безпеки.

2. Спільна політика у сфері транспорту та зв'язку.

3. Спільна політика у сфері виробництва продовольства і участі на світових продовольчих ринках.

4. Спільний розвиток науки, індустрії високих технологій, авіаційної та космічної галузей. Спільна політика у сфері модернізації військової промисловості та участі на світових ринках озброєнь.

Країни Східної Європи мають бути об'єднані не організаційними й адміністративними формами, а загальними цілями і спільною діяльністю. Київ може і повинен стати автором і лідером Східноєвропейського проекту інтеграції.

Надзвичайно важливий для нас проект, ініціатором та співавтором якого може і повинна стати Україна, — це проект Великої Європи. Українці, росіяни, білоруси протягом століть розширювали межі європейської цивілізації на Схід, до Тихого океану і Середньої Азії. Повоєнний двополярний світ і холодна війна розділили Європу на Східну і Західну. Цей розкол зберігається досі й проходить сьогодні нашою країною, поділивши її на східну і західну частини. Тільки вирішивши проблему розколу Європи, ми зможемо вирішити проблему розколу України.

Сучасний світ входить в епоху багатополарності й конкуренції континентів. Якщо ми, європейці, не хочемо програти в цій глобальній конкуренції, то ми просто зобов'язані сформувати єдиний простір Великої Європи від Атлантики до Тихого океану. Адже Європа не обмежується кордонами Європейського Союзу. Україна, як і багато інших країн, які не входять до ЄС, історично, культурно, цивілізаційно є Європою.

Усім нам, європейцям західним та східним, життєво необхідний спільний простір рівноправних стосунків між країнами, загальноєвропейських гуманістичних цінностей, сформованих

християнством і європейською філософією.

Ми, європейці, повинні створювати нову континентальну єдність без внутрішніх бар'єрів, без воєн, конфліктів і протистоянь. Нам потрібна Велика Європа як простір вільного пересування людей, товарів та послуг; простір політичного діалогу та спільних економічних проектів. Велика Європа повинна прагнути якомога більшої взаємозалежності європейських країн. У цьому справжня та дієва заповідь спільної європейської безпеки.

Ініціювати будівництво Великої Європи, стати одним із лідерів цього процесу повинна Україна. У цьому я бачу її геополітичну та історичну місію.

Україна, як член великої загальноєвропейської сім'ї, буде розбудовувати партнерські стосунки з іншими впливовими центрами сучасного світу, зокрема США та Китаєм.

Розвиваючи інтеграційні процеси в Східноєвропейському проекті та ініціюючи проект Великої Європи, нам необхідно забезпечити розвиток національної української культури і державної української мови. Спеціальним предметом турботи держави має стати український кінематограф, театр, література, мистецтво.

Гарантією існування та поступового розвитку української мови як єдиної державної має бути відсутність та неприпустимість будь-якої дискримінації російськомовних та іншомовних громадян України. Вільне використання рідної мови є природним правом людини, що гарантується державою.

Багатонаціональність та багатокультурність України є нашим найважливішим ресурсом, силою, а не вадою.

Конституційний обов'язок Президента України полягає в тому, щоб забезпечити рівність усіх громадян перед законом, свободу слова, свободу віросповідання, невтручання держави у справи церкви. На посаді Президента України я гарантую відсутність дискримінації громадян за національною та конфесійною ознакою. Будь-яким спробам такої дискримінації буде жорстко даватися відсіч на підставі закону.

Президент України — це і Верховний Головнокомандувач Збройних Сил. Новий Президент виконає свій священний обов'язок — захистить суверенітет, територіальну цілісність і безпеку країни.

Україні й українцям дуже важливо, конче необхідно позбутися комплексу меншовартості. Ми —спадкоємці тисячолітньої державності Великої Київської Русі, світового історичного центру християнства, батьківщини східної гілки європейської цивілізації. У нас велике минуле в загальноєвропейській історії, і я вірю — ми сформуємо наше велике майбутнє. Для цього сьогодні потрібно одне — врятувати країну і стати на Новий Курс. Ми це зробимо!

ПОСТАНОВА ЦЕНТРАЛЬНОЇ ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ

Про внесення змін до постанови Центральної виборчої комісії від 19 жовтня 2009 року № 159 «Про утворення територіальних виборчих округів для проведення виборів Президента України 17 січня 2010 року в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі»

З метою уточнення центрів окремих територіальних виборчих округів для проведення виборів Президента України 17 січня 2010 року, утворених постановою Центральної виборчої комісії від 19 жовтня 2009 року № 159, беручи до уваги лист Голови Верховної Ради Автономної Республіки Крим від 18 грудня 2009 року № 4001/28-15 щодо перенесення центру територіального виборчого округу № 1, відповідно до статті 19 Закону України «Про вибори Президента України», керуючись статтями 11 — 13 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», Центральна виборча комісія **постановляє:**

1. Внести зміни до постанови Центральної виборчої комісії від 19 жовтня 2009 року № 159 «Про утворення територіальних виборчих округів для проведен-

ня виборів Президента України 17 січня 2010 року в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі» в частині визначення центру територіального виборчого округу № 1 (додаток 1), замінивши слова «Центральний район» словами «Залізничний район».

2. Цю постанову надіслати Верховній Раді Автономної Республіки Крим, окружній виборчій комісії територіального виборчого округу № 1 та опублікувати в газетах «Голос України» і «Урядовий кур'єр», а також розмістити на офіційному сайті Центральної виборчої комісії.

Голова Центральної виборчої комісії
В. ШАПОВАЛ.

22 грудня 2009 року,
№ 534.

Більшість документів стосовно боротьби з корупцією схожі на декларації

Комітет з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією та третій компонент порогової програми корпоративної «Виклики тисячоліття» презентували книгу «Круглий стіл: Шляхи подальшого удосконалення вітчизняного антикорупційного законодавства». До видання ввійшла стенограма засідання, проведеного 16 листопада 2009 року профільним комітетом.

Відкриваючи захід, народний депутат від БЮТ Олександр Рябека зазначив, що тоді учасники «круглого столу» дискутували щодо практики запобігання та протидії корупції; здійснення заходів виявлення, припинення та розслідування корупційних правопорушень; стандартів поведінки й врегулювання конфлікту інтересів на публічній службі, а також участі суспільства у запобіганні корупції. Нині, переконаний народний

обранець, треба вдосконалити вітчизняне антикорупційне законодавство.

Того само дня на прес-конференції, підсумовуючи результати дослідження «Протидія корупції як один із пріоритетів державної політики в Україні: розбіжності між словами і діями», проведеного протягом листопада-грудня, консультант з антикорупційних програм Центру громадської експертизи Максим Борода заявив, що більшість нормативно-правових актів стосовно запобігання та боротьби з корупцією сформовані у вигляді декларацій та політичних цілей, а не конкретних заходів.

На жаль, експерти центру оперували невірними цифрами: Україна за даними міжнародних організацій визначена найбільш корумпованою із 69 країн; менше, ніж 40% кримінальних справ (про хабарництво) доходять до суду.

Сергій МЕЛЬНИК.

Передвиборна програма кандидата на пост Президента України Богословської Інни Германівни

ДОРОГА ПРАВДИ. РОБОТА, ПОРЯДОК, ВІРА

Рідна моя Україно, шановні співгромадяни!

Настав час зосередитись на собі! Час **обрати між старим і новим!**

Якщо Ви хочете ще 5 років жити так, як сьогодні — Ви можете продовжувати вірити в казки від влади. І тоді влада знову буде правити вами, вбивати, гвалтувати і шалено збагачуватись за Ваш рахунок. Якщо Ви хочете змін на краще — Ви оберете нову владу. Сьогодні саме Ви обираєте. Від Вас залежить майбутнє Вашої родини, нашої країни. Сьогодні вся Україна об'єднана — об'єднана трьома кризами, які вирують і на заході, і на сході. Економічна, політична та морально-психологічна кризи розривають кожну сім'ю і країну в цілому. Що робити, щоб вийти з кризи? Про це програма нового Президента України.

РОБОТА

Україна стане країною-виробником. Весь світ впізнаватиме та цінуватиме марку «Made in Ukraine». Для цього буде зроблено:

В ПРОМИСЛОВОСТІ, СЕРЕДНЬОМУ ТА МАЛОМУ БІЗНЕСІ

1. Ми будемо виробляти все, що можна, та завозити за імпортом лише ті товари, які не можуть бути якісно виготовлені в Україні.

2. Система державних замовлень, в тому числі — для модернізації залізниць, автошляхів, паливно-енергетичного комплексу, електроенергетики, суднобудівництва, генної інженерії, інформатизації, модернізації інженерних мереж — забезпечить виробництво на тисячах промислових підприємств.

3. Ми зменшимо вдвічі на 5 років всі податки для підприємств легкої промисловості.

4. Ми звільнимо на 2 роки від податків суми, які підприємство направляє на закупівлю нового обладнання, устаткування, в тому числі з метою енергозбереження та захисту екології.

5. Ми введемо поняття сімейного мікробізнесу, який буде повністю звільнений від податків протягом 3 років.

6. Буде підвищено обсяг реалізації для малого бізнесу до еквіваленту 1 млн. євро на рік.

У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

1. Ми станемо головними світовими гравцями на зерновому та продовольчому ринках. Для цього ми створимо Зерновий Союз з Росією та Казахстаном і матимемо 30% світового виробництва зерна та борошна.

Це — запорука твердих цін, багатства селянина та забезпечення населення якісними харчами.

2. Створення зернового союзу сприятиме надходженню інвестицій у розвиток зернового виробництва, створення нової агропромислової інфраструктури. В свою чергу, розквітне садівництво, овочівництво та тваринництво.

3. Ми створимо державний інститут чорнозему, який займатиметься науковим забезпеченням використання українських чорноземів.

4. Держава буде дотувати та підтримувати як великі аграрні підприємства, так і маленькі домашні господарства.

5. Ми рішуче закриємо український ринок для неякісних іноземних продуктів, в тому числі генномодифікованої продукції.

В ІНВЕСТИЦІЙНІЙ ПОЛІТИЦІ

1. Буде змінено політику залучення іноземних інвестицій: іноземний інвестор, який хоче мати прибуток від України, зможе працювати тільки за умови створення спільного підприємства з українським партнером. Зі свого боку, держава гарантуватиме стабільність законодавства.

2. Право власності в Україні буде твердо захищено державою.

3. Інвестиції у високі технології та визначені державою пріоритетні напрями наукових досліджень будуть стимулюватись державою.

У ФІНАНСАХ ТА ВАЛЮТНІЙ ПОЛІТИЦІ

1. Держава на 3 роки: реструктуризує заборгованість банків та дозволить боржникам сплачувати лише тіло боргу. Реалізація застави буде закривати для боржника повну суму боргу та дозволить банку списати борг без впливу на фінансовий результат.

2. Ми будемо твердо відходити від доларизації української економіки.

3. Курс гривні відносно основних валют буде прогнозованим за рахунок переходу на принцип «валютного кошика», який буде складений з долара, євро, російського рубля та однієї з азійських валют.

У ПОДАТКОВІЙ ТА РЕГУЛЯТОРНІЙ ПОЛІТИЦІ

1. Ми проведемо радикальну дерегуляцію бізнесу. Дозвільна система буде замінена на систему заявок та страхування ризиків. Чиновник буде позбавлений можливості втручатись у діяльність суб'єктів господарювання.

2. Ми відмовимось від податку на додану вартість та перейдемо на податок з продажу.

3. Вдвічі буде зменшено кількість податків і обов'язкових платежів. Буде введено єдиний соціальний внесок та зменшена сума соціальних нарахувань.

ПОРЯДОК

У ЗАРОБІТНИХ ПЛАТАХ, ПЕНСІЯХ, ЦІНАХ І ТАРИФАХ

1. Буде наведено порядок у державних заробітних платах і пенсіях. Їх максимальний розмір не буде перевищувати мінімальний розмір більш ніж у 20 разів. Пенсії будуть нараховуватись справедливо.

2. Разом із зростанням виробництва та підвищенням продуктивності праці зростатимуть заробітні плати і пенсії.

3. Безпідставне зростання цін на товари, послуги і тарифи буде зупинено.

4. Контроль за цінами буде здійснено через жорстку боротьбу із змовами і недобросовісною конкуренцією з боку АМК.

5. Тарифи буде переглянуто та впорядковано. Модернізація мереж буде проведена за рахунок спеціальних цільових державних коштів, а не коштів платників.

У ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ

1. Більшість населених пунктів, житлових та господарчих приміщень в Україні не відповідають елементарним побутовим вимогам ХХІ століття. Це національний сором. Ми реалізуємо Національну програму «Модернізація ЖКГ».

2. За 4 роки всі населені пункти в країні будуть забезпечені водою, каналізацією, світлом і теплом.

У БЮДЖЕТАХ

1. Для повного контролю за надходженням та використанням державних грошей будуть запроваджені публічні електронні бюджети. Тільки за рахунок боротьби з грабежем бюджетів ми законимо до 40% витрат.

2. Державні закупівлі за бюджетні гроші будуть здійснюватись виключно за законом, в електронному вигляді та під громадським контролем.

У МЕДИЦИНІ

1. За 5 років буде побудовано 9 сучасних діагностичних центрів, які забезпечать ранню діагностику для всіх верств населення по всій Україні.

2. Реалізація Національної програми «Здоров'я нації» значно підвищить заробітні плати, соціальні преференції медиків та престиж професії.

3. За 4 роки буде проведено масове переоснащення медичних закладів.

4. Буде подолано епідемію туберкульозу.

В ОСВІТІ

1. Відмовимось від бездумного копіювання Болонських стандартів. Нова система освіти поєднає класичну базову методологію з новітніми стандартами.

2. Надамо автономію університетам та введемо жорсткий контроль за якістю освіти з боку вузу, студентів та держави.

3. Повернемося до 10-річної освіти в середній школі. Повернемо в школу лікаря та медсестру. Запровадимо міністерство дошкільної, середньої та професійно-технічної освіти.

4. Розробимо та реалізуємо Національну програму «Освіта», що забезпечить високий рівень оплати праці вчителя та педагога, поверне повагу до професії та залучить до освіти високоякісних фахівців.

У ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ ТА АРМІЇ

1. Ми поборемо корупцію у правоохоронних органах. Призначимо на посади керівників-професіоналів, які пройшли всі службові сходинок та мають авторитет серед правоохоронців.

2. Проведемо повну атестацію працівників МВС, прокуратури, СБУ, судів. Підтримаємо грошима, посадами та моральним заохоченням професіоналів та одночасно позбавимось кумів, сватів, перевертнів у погонах, які знищують авторитет правоохоронця.

3. Створимо жорстку систему відповідальності за злочини і правопорушення, за якої всі будуть відповідати перед законом на рівних.

4. За 5 років українська армія буде професійною.

5. Ми проведемо докорінну департизацію правоохоронних органів, судів та армії.

У БЮРОКРАТІЇ ТА ПОЛІТИЧНІЙ СИСТЕМІ

1. Кількість чиновників буде скорочено вдвічі, проведено повну атестацію державних службовців на професійну та моральну відповідність посаді.

2. Буде проведено реформу державної служби. Міністр як політична фігура буде визначати політику міністерства, а державні секретарі — забезпечувати професійну і деполітизовану роботу державних службовців.

3. Українські корумповані чиновники стали новим класом, засобами виробництва якого є ручка і папір. За один підпис на ньому чиновник отримує стільки, скільки заробляє невеличке місто за рік. З цим покінчимо!

4. Виборчу систему буде змінено: повернемо мажоритарну систему виборів до місцевих влад та змішану систему 50 на 50 до ВРУ та парламенту АРК.

5. Депутатську недоторканність буде радикально обмежено, а право відклику депутата виборцями буде гарантовано законом.

У ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ

1. Ми здобудемо міжнародне визнання нейтралітету України та надання гарантій безпеки країні від зовнішніх загроз. Україна стане Швейцарією ХХІ століття.

2. Стратегічними партнерами нейтральної України будуть: Євросоюз, Китай, Індія, Бразилія, Японія, США.

3. Наш особливий партнер — Росія. Це зумовлено цивілізаційними, історичними, культурними та родовими зв'язками наших народів і країн.

4. Україна виступить з «Київською ініціативою» щодо проведення в Києві переговорів світового товариства відносно нового світового порядку, гарантій безпеки, принципів встановлення суверенітету та скорочення озброєнь.

У МОВНІЙ ПОЛІТИЦІ

1. Державною мовою України є і бу-

де українська як мова національного самовизначення.

2. Російська мова буде офіційною. Держава забезпечить право громадян користуватися російською мовою в освіті, культурі, медицині, спілкуванні з державними установами та інше. Нею можуть користуватися в будь-яких умовах всі, хто вважає це за потрібне.

3. Решта мов національних меншин будуть захищені в Україні повною мірою та у відповідності до міжнародної «Хартії регіональних мов та мов національних меншин», ратифікованої Україною.

4. Ми переглянемо державні освітні стандарти та методику навчання англійської мови як мови міжнародного спілкування.

У МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ

1. Місцевим органам буде повернуто всі узурповані центром функції.

2. Ми проведемо децентралізацію влади та передамо місцевим громадам всі повноваження та ресурси, необхідні для забезпечення їх життєдіяльності.

3. Всі місцеві влади будуть формувати виконкоми, визначати бюджети та розпоряджатися ними.

4. Автономія Криму буде наповнена справжнім змістом та забезпечена ресурсами.

У МОЛОДІЖНІЙ ПОЛІТИЦІ

1. За 5 років в кожній області буде побудовано сучасний Молодіжний Дім — центр інформатизації та культури для молоді.

2. Держава забезпечить пільгове кредитування працюючих молодих сімей, роботу Фонду сприяння молодіжному житловому будівництву буде відновлено.

3. Ми забезпечимо безоплатність дитячих клубів та спортивних шкіл.

4. Буде реалізовано Національну програму обміну учнями та студентами між різними регіонами України.

ВІРА

Віра, надія та любов рятують будь-яку людину у важкі години. Ми разом повернемо духовність у суспільне життя та віру кожному в себе і в Україну. Господь дав нам чудову та родючу землю. Наше завдання — жити і працювати на цій землі гідно і красиво.

1. В Україні багато релігійних людей. Завдання влади — забезпечити церкві умови для служіння, а віруючим — можливість прийти до віри.

2. Влада не буде втручатись у справи церкви.

3. Турбуючись про духовне виховання майбутніх поколінь, ми забезпечимо вивчення в школах і вищих навчальних закладах історії релігій та основ теології.

4. Віра в майбутнє прямо залежить від інформованості людини. За 5 років ми зробимо Інтернет досяжним для абсолютної більшості населення України.

5. Ми допоможемо українським телеканалам бути цікавими та змістовними за рахунок розміщення на державних та приватних ЗМІ державних замовлень на виробництво документальних, наукових і культурних програм.

6. Для розвитку власного кіно та театру ми створимо спеціальний фонд фінансування кіно- та театрального мистецтва, в тому числі — молодіжного та експериментального.

Ми не будемо шукати ворогів у минулому. Але ми змусимо жити за правилами та законом всіх без виключення з того моменту, як в Україну прийде нова влада.

Ми подолаємо неправду та руйнацію! «Колишні» вже накоїли біди. Обирайте нове майбутнє!

Ми станемо на дорогу Правди. Тільки Робота, Порядок та Віра виведуть Україну з кризи і принесуть достаток і гідність кожному українцю.

З повагою до кожного
та любов'ю до України
Інна БОГОСЛОВСЬКА.

Павло МОВЧАН: КАМО

9 грудня 2009 року Верховна Рада провела парламентські слухання на тему: «Національна ідентичність в Україні в добу глобалізаційних викликів: проблеми та шлях збереження». Пропонуємо вашій увазі виступ Павла Мовчана

Не було б потреби перейматися двома взаємозумовлюваними й взаємопов'язуваними проблемами: «глобалізація» і «самоідентифікація», якби ми не усвідомлювали, що світ стрімко й принципово змінився після зміни його двополярного стану на однополярний.

Змінюються стрімко географічні кордони соціальних та культурних систем. Західна модель розвитку екстраполюється на всі інші існуючі традиційні моделі. Однополюсний світовий лад визнається зразковим, оптимальним, прогресивним і єдино можливим. Західний тип культури — найдоцільнішим, соціальні стандарти — незаперечними, знеособлення як загальноєтнічні, так і особистісні — неминучими... Парламентські слухання повинні хоча б частково дати відповідь на запитання: «Камо грядеши?» Що нас, українців, які впродовж тисячоліть зберігали свою ідентичність, зберігаючи мову, культуру, традиції, національну кухню, звичаї, історію, свою міфологію, чекає попереду, що нас, українців, які здобули свою реальну незалежність в кінці XX сторіччя, чекає, які бар'єри, які перешкоди нам необхідно долати нині, якими себе бачимо ми в загальноєвропейському контексті, не кажучи вже про загальносвітовий?..

Усвідомлюю, що ми не зможемо дати вичерпну відповідь на всі запитання, пов'язані з інтенсивними світовими глобалізаційними процесами, але мусимо з'ясувати, які криються небезпеки для таких пізнисформованих держав, як Україна, в тому вирі, в який засмоктуються вона. Чи дійсно ця світова модель є єдино прийнятною, чи вона є оптимальною як для людства, так і для нас як його складової?! І чи цивілізаційні зіткнення, що тривають щоденно, не спричиняться до загальносвітової катастрофи? І ще одне, не другорядне для нас запитання: чому употужнюється світова антиглобалізаційна хвиля і що лежить у її підґрунті? Які мотиви цих масових протистоянь?

Але найпосутніше запитання: як нам, українцям, які підлягають двом хвилям знеособлення: русифікації й космополітизації, — вистояти перед цими тайфунами? Що нам необхідно чинити вже сьогодні? Які мусять бути внесені корективи в наші засадничі національні проекти, як, наприклад, у Конституцію, де тепер нам запропоновано в преамбулі таку проглобалізаційну формулу: «Український народ — громадяни України всіх національностей», що нагадує призабуту тезу в Конституції СРСР.

Хочу одразу заспокоїти своїх опонентів із табору «москвоцентристів», що цими самими проблемами «перейнята» й політична еліта Росії. Тому відсилаю їх до праць відомого російського філософа та політолога Олександра Панаріна, який глобалізаційний процес називає «ліберальним джихадом».

Концепція «відкритого суспільства» в сфері національної ідеології та культури — а мене передовсім саме ці сфери цікавлять — створила небачено сприятливі умови для глобальної експансії американської масової культури й підриву традиційно-національних мов і культур, які впродовж тисячоліть забезпечували всім, у тому числі й нам, національну ідентичність.

Проте перш ніж зануримось у проблеми, які постали перед нами в XXI сторіччі, ми повинні хоча б побіжно торкнутися тих аспектів денационалізаційних явищ, яких зазнавала й зазнає подосі Україна з боку нашого північного сусіда, котрий безцеремонно ще з часів Петра I позбавляє нас історичного етнонімі «руси», «русичі», а відтак і чіткої історико-географічної означеності «Русь», замінивши його на меншвартісне «Малоросія»...

Але й що проблему самонайменування

як одного з важливих чинників самоідентифікації було подолано нашими попередниками ще в XIX сторіччі...

Без підсилення ідентифікаційного фактора ми можемо забути про Спільний Європейський дім,

де не існує вже кордонів, де єдина валюта, де спільна армія, де чітко простежуються тенденції до керування економічними центрами з єдиного центру. В Європі зникають класичні ознаки державності, залишаються «константними національними мови й культури», зазначає колишній міністр культури Росії Михайло Швидкой, а теперішній голова міждержавного фонду гуманітарного співробітництва країн СНД. Продовжу його цитату («Литгазета» №43. X. 2009 р.), і ви зрозумієте, чому: «Ми живемо в період глобалізації, період культури споживацького суспільства. Вона не американська, не європейська, не російська, — вона космополітична... Чим більше універсалізуючих процесів, тим гостріша необхідність збереження самотності кожної окремої культури». З цим висновком М. Швидкого може солідаризуватись кожен, підтверджуючи правильність узагальнень про існуючі світові цивілізаційні стандарти: однакові готелі, автобани, глянцеви журнали, таблоїди, телепрограми чи в Пекіні, чи в Москві, чи у Варшаві.

Проте, коли заходить мова про Україну, відразу російським політиком-інтелектуалом робляться відхилення. Цитую за оригіналом для особливо «обдарованих» в Україні: «Українці бояться розстворитись в руском, и, определяясь со своей национальной идентичностью, делают резкие движения. Русская культура имеет мощное влияние на украинскую, и этого нельзя отрицать. (Послушайте, який надавгоміи аргумент наводиться! — П. М.). Ведь на украинском книжном рынке, к примеру, русский язык доминирует». І я запитую шановних учасників парламентських слухань: хіба лише на українському книжковому ринку домінує не українське рідне слово, яке є найважливішим чинником самоідентифікації? А інформаційний простір, а кіноринок, а ринок телепродукту, а шоу-бізнес! Не робитиму повного переліку тих національних питомо українських сфер, звідки за останнє десятиріччя інтенсивно витіснялось українське слово. Ви їх добре знаєте.

Мене просто вражає ця роздвоєність мислення російського ліберала, який закликає в Росії захищати свою мову, культуру, історію, а щодо нас, українців, пропонують інші підходи: «Зачем украинцам отказываясь от русского языка, обедняют себя». І дає нам пораду: будьте прагматиками — бережіть російську мову, яку нам нав'язували, витісняючи свою рідну, починаючи від часів Мазепинської поразки й до поразки УНР, забороняючи все українське сотнями указів та циркулярів.

Виникає цілком логічне запитання до адептів подібної концепції не стільки до тих, хто за межами України, а хто серед нас: чому ви, прагматики, не вивчаєте української мови в Україні, а воюєте за свої колонізаційні принципи, поширюючи тезу, що Україна — це тимчасове явище, що ми втрачимо державу (теза постхолуйського періоду тих колишніх комсомольських діячів, які позиціонують себе як вороги нашої держави, як меншовартісні «малороси», які йдуть до Дніпропетровська чи Запоріжжя (географічного осереддя України) і переходять на чужу мову, запобігаючи ласки перед колонізаторами нашого краю, які добре усвідомлюють, що російська мова є в Україні нині не лише засобом зросійщення, а й глобалізаційного знеособлення. Слухаючи

мову багатьох депутатів, особливо з ПР, я зауважую, що вони — більшість з них! — володіючи українською мовою, принципово артикульовано вдаються до російської мови, нав'язуючи багатомільйонній українській нації не лише чужу мову, чужу історію, чужу культуру, прагнучи розчленувань, розділень, знеособлень, денационалізації українського масиву, який зберіг себе всупереч репресіям, голодоморам і лінгвоцидам.

І зрозуміло, чому ліберал М. Швидкой нам по-приятельськи нашіптує на вушко: «недопустима своего рода украинизация» історії, «пересмотр очевидного (це для нього очевидного) з часів перемоги більшовиків) «уравнивания, к примеру, Героев Советской армии и националистов». У Росії не бачать того вже очевидного факту, як червоноармійці урівняні з денікінцями, колчаківцями, з власовцями. Не бачать як російська Церква канонізує самодержців і керівників білого руху... Ось така вона, логіка лібералів: націоналізм — це погано, а шовінізм — це добре...

І те, що очолювана депутатом Держдуми Росії Н. Нарожницькою комісія з питань «правильної російської історії» при президентові Дм. Медведеву почала видавати серію історичних праць із фальсифікації історії за аналогом комісії часів Катерини II та совдепії, не засуджується російськими ліберал-демократами...

Ось кілька членів цієї комісії С. Баранова та Д. Конова «Русская нация» («Современный портрет». — М., 2009 р.): «Нельзя согласиться с мнением, что на Украине нет своей культуры, но вся она российского происхождения. Однако культура Украины несколько отдельна от общерусской — это культура народности в процессе становления, но отнюдь не нации» (стор. 112). Правда, «глибока наукова думка» доби Дм. Медведева! Не менш «глибокими» постулюваннями є наступне: «Українці не асимілюють в масовому порядку представників інших етносів, хоча поокремішні випадки асиміляції, без сумніву, є. Це свідчить про те (вслухайтесь!), що український етногенез не є домінуючим вектором етногенезу на Україні, а українська держава (ці слова я переадресовую окремо до В. Литвина) фактично не є національною державою, так само як і український етнос не є самодостатньою нацією, до якої можна було б приєднатися» (стор. 113). Після такого «глибокого і модерного» аналізу не менш «модерна» прагматична рекомендація керівництву Росії (цитую з оригіналу): «Необходимо объединение основных территорий русского этноса в единое на начальном этапе конфедеративное пространство в составе России, Белоруссии и Украины. Уже до юридического закрепления такой конфедерации сама работа по созданию такого геополитического пространства значительно укрепит и оформит русский этнос».

Загрози з Півночі

Я не можу не звернути увагу всього світового українства на ті загрози, які йдуть для нас із Півночі у зв'язку з тим, що наступного року ми будемо робити вибір, підтримуючи тих, хто хоче офіційно впровадити в Україні другу державну мову, посівши президентське крісло.

Ці «глобалізаційні технології» по-московському продукують щоденно в Росії кілька наукових центрів, які безперешкодно розповсюджуються, тиражуються в Україні...

Чому я звертаю на ці явища вашу увагу, шановні учасники парламентських слухань? А тому, що свого часу українські політики дослухались до подібних рекомендацій, які мали місце майже сто років тому. Саме тому я змушений вдаватися до цитат «великих прагматиків» початку XX сторіччя з Росії. Ось, наприклад, візьмо професора О. Будиловича, який у своєму слові на урочистостях у Санкт-Петербурзькому Слов'янському благодійному товаристві виголосив наступне: «Русское племя уже издревле расколослось по типу, быту и культуре на два самостоятельных народа: северорусский и южнорусский, или как теперь чаще выражаются, великорусский и украинский». Це — констатуюча частина тодішніх інтеграторів. Головний висновок: «Мы должны дать дружный отпор тем «украинцам», которые — по святой ли простоте или по интригам врагов, или, наконец, по корыстному желанию стать из вторых в городе первыми в деревне — упражняются теперь в раскалывании то «немецким топором», то «польского пилюю» самого ядра нашей земли « (стор. 37. «Украинская болезнь русской науки» М., 2004. Вид-во «Имперская традиция»).

Цю цитату взято мною в одній із багатьох праць, присвячених «української болізни русської нації», в передмові до якої упорядник перевіршує відвертістю і самого Геббельса: «По своей сути «украинство» является серьезнейшей болезнью Православной цивилизации в целом. Именно эта болезнь явила миру и хорватов, и косоваров — сербов, предавших Православие. Наши

южнорусские сепаратисты — «украинцы» (цей бере в лапки нашу самоназву) — такие же предатели православной цивилизации, как и русского единства».

Порятунок один — розчиняйтесь, братове, і якомога скоріше в глобалізаційному світі по-московському. Потрібно нагадувати істориків Литвіну В. М., чим закінчуються в 20-х роках загравання з подібними теоретиками, як теперішні М. Смолін та К. Затулін, які складають реальні рекомендації для Путіна. Маю на увазі й Скрипника, й Коцюбинського, й Шумського, й усі мільйони українців, замордованих згодом Голодомором. Чи нас нічого не вчить історія? Адже глобалізаційні процеси почалися саме на початку XX сторіччя.

Згадаю принагідно й висловлювання відомого дисидента Олександра Зінов'єва, який у праці «Глобальный человек», написаний у Мюнхені 1996 року, зазначав, що наш XX вік був, можливо, найдраматичнішим в історії людства з точки зору людських долі, ідей, соціальних систем і цивілізацій. «Але попри все це, він був віком людських пристрастей і почувань — віком надій і відчаю, ілюзій та прозрінь, спокус і розчарувань, радощів і горя, любові та зненависті. Це був, можливо, останній людський вік. На зміну йому насувається лава віків нелюдської або постлюдської історії, історії без надій і без відчаю, без ілюзій і без прозрінь, без спокус і без розчарувань, без радощів і без горя, без любові й без зненависті».

Проте задовго до О. Зінов'єва великий наш земляк Микола Бердяєв, у 1922 р.(!), у своїй розвідці «Воля до життя і воля до культури» застерігав європейців від того, що їх очікує, наголошуючи, що між культурою і цивілізацією — велика прірва. «Цивілізація намагається здійснити «життя». Цивілізація створює могутні держави, такі як США, могутній капіталізм і пов'язаний з ним соціалізм, вона здійснює волю до світової могутності та організації. «Але в могутній Німеччині, — писав він, — ніколи не буде вже Гете, не буде німецьких ідеалістів, не буде великих романтиків, не буде великої філософії і великого мистецтва, — «все стане в ній технічним, технічною буде і філософська думка...», «метод завоювання візьме гору над інтуїтивно-цілісним проникненням в буття. Нemoжливий уже Шекспір і Байрон у могутній цивілізації Британської імперії. Це ж стосується й Італії». Висновок М. Бердяєва простий: в цих побороюваннях цивілізацією культури — трагедія і культури, і цивілізації, і трагедія європейців.

На початку XX сторіччя ще не існувало термінів «глобалізація» та «самоідентифікація», тому філософ вживає поширені у філософії терміни «культура» і «цивілізація». Отже, ця опозиційна пара існує сперевдвіків, але такого фатального виміру вона набула лише в XX сторіччі, сторіччі прискороженої технізації, індустріалізації, а тепер уже й інформатизації... Не треба викреслювати з цього ряду й процес колективізації, що супроводжувався нечуваною деформацією особистості та суспільства в цілому, яке відривалося від морально-духовних джерел, деформацією, пов'язаною з насильницьким обезбожнюванням, дехристиянізацією та атеїзмом. Отже, глобалізація — це відповідні й революційні злами, демографічна алхімія, завданням якої було витворення нової спільноти — радянської. І все це освячувалося новою релігією, релігією прогресу, батьком якої, як ми знаємо, був філософ Коген...

Культура тому й винищувалася, винародовлювалася її носії на всьому просторі нової імперії — СРСР. А культура, як відомо, пов'язана з культом пращурів, із традиціями й переказами, вона вивпновена священною символікою, яку необхідно десакралізувати; в ній, культурі, нам дані «знаки і натяки на іншу духовну реальність» (М. Бердяєв). Тому кожна культура є культурою духу, в підґрунті якої — творча робота, в ній присутня жива доля нації, її історія, тому вона безкорислива й безцінна в найвищих її виявах. А цивілізація — завжди «зацікавлена», бо покликана задовольняти життєві потреби, потурати насолодам, задоволенням. Тому цивілізація прагне до могутності, до субординації, до організації самого життя, самої культури, культури на замовлення, культури, в якій дедалі помітнішою стає цивілізаторська складова. В культурі — сучасній — великі релігійні символи десакралізуються. З поразкою високої культури стає підноситися фактор «економізму», тобто комерсціалізації культури, що породжує всеохопний маскульт, покликаний знеособити кожен етичний одиницю, розмити етноси, які були стійкими завдяки кристалізації високих духовних змістів кожної національної культури.

На зламі XX і XXI сторіч уві футорологічні суперечки точилися наскоки двох прогнозів: Фукуями та Семюеля Хантінгтона. Перший у відомій праці «Кінець історії» 1989 року стверджував, що із завершенням глобального конфлікту двох систем і зникненням комунізму весь світ стане світом

ГРЯДЕШИ, УКРАЇНО?

демократії, лібералізму та вільного ринку, й цивілізація всього світу уподібниться до американської. Цей своєрідний науковий міф із перебігом часу був спростований Хантінгтоном, який сповіщав, що замість міждержавних воєн нас очікують великі міжцивілізаційні конфлікти, вкладаючи в поняття цивілізація ще й культурно-релігійний зміст. Через 20 років за цими прогнозами ми можемо впевнено стверджувати, що світ ніколи не стане американським, оскільки він, на відміну від коктейлю США, сполучений зі своїми давніми культурами, мовами та власною історією, отже, з належним рівнем самоусвідомлення і патріотичними візіями. Фукуяма 20 років тому ототожнював модернізацію світу з вестернізацією. І потужний економічний стрибок Далекосхідних країн спростував цю тезу, який, властиво, і відбувся завдяки високому ступеню самоідентифікації як японців, так і китайців... Уся ж практика українського державотворення ґрунтується не на національних засадах, пріоритетних, як це відбувається навіть в африканських країнах, наприклад, Судані. Головні ж критерії й мотивації наших перетворень впродовж 18 років — це ринок, реформи, конкурентність в усіх сферах, включно з культурою. І всі вони зводяться виключно до економічних показників, які з кожним роком усе падають і падають... Ці показники спримітизовують, атомізують суспільство, яке стає не суспільством духовно-спорідненого життя, а спільнотою виживання, убогодухого самозбереження, а не духопіднесення. А світ цікавий не лише цивілізаційними всеуніфікуючими глобальними здобутками, а передовсім культурними набутками, культурним різноманіттям. І не існує культур головних чи другорядних, культур важливих чи малозначущих. Польський антрополог Броніслав Малиновський ще 1912 року заявив, що не існує ієрархії культур, а отже, й ієрархії мов. Усі вони — від Всевишнього. І мови даються кожному етносові як космічна програма, як завдання бути собою, тобто виконувати своє земне призначення. Тома Аквінський сказав: «Бог у різноманітності».

Кожна з існуючих культур у певних умовах і за певних обставин створює відмінну систему цінностей цілком логічних та функціональних і наближених до довершеності. Саме тому цей постулат різноманітностей розвитку людства й рівнозначностей та рівноцінностей культур є найважливішим для людства. Всі культури відкриті, взаємодізеркалювані... Проте глобалізаційні мілітарні режими намагаються розтрощити ці системи дзеркал, аби в кожні порожні рамки втиснути свій політичний колаж: «наше покоління вибирає колу...»

Електронно-інформаційні рекламні технології ніколи не замінять культурної комунікації всередині кожного етносу.

На схилі віку Папа Іван Павло II, будучи німеччиною, потратив частину свого серця на те, аби переконати різні суспільства стати відкритими для культури, для душ, для порозуміння і споріднення в Єдиному Творцеві. А це означало — долання суспільних, цивілізаційних відчужень, долання винятковості й зверхностей одних над другими. Адже ці зверхності та винятковості є вкрай згубними як для носіїв цих винятковостей, так і для меншовартісних.

Замислимося на хвилинку. Чи ми, живучи у відмінних мовно-культурних координатах, будемо шукати способів припинення інших, відмовляючи їм у праві бути собою, засягаючи фактично на Господню волю, чи ми будемо прагнути пошуків, мовно-культурних віддзеркалень? Як є єдино прийнятними, і які убезпечать не лише нас українців, а й усе людство від майбутніх катастроф? Це шлях вибору, який мусять зробити як США, так і Росія. І цей вибір, на мій погляд, буде вирішальним для глобалізованого світу. А якщо замість мовно-культурних діалогів запанує мова військових статутів і наказів, де під слово «ворог» підверстується «чеченець», «грузин», «українець» чи «татарин», то справді світ дійде до глобальної катастрофи. І за наявності різної пагубної зброї — атомної, хімічної, біологічної — ця справа вже й не така складна.

Ми, зарочаровані словом «демократія», здали в архів усі існуючі загрози для нас, молододержавників, ототожнивши це слово зі словом автоматичної рефлексії «мир», не усвідомлюючи того, що Європа вже не один раз, підставляючи Україну, підставляла сама. Уроки Веймарської республіки потрібно враховувати не лише українцям, а й росіянам, не забуваючи, що в них у підчерев'ї употужнюється неймовірної сили модернізований Китай.

Планетарне співтовариство глобалізоване лише фактором часу, яке нараховує шість мільярдів сущих, розділене несамохітно мовами, культурами, релігіями, історіями; сущих, котрі не мають ані спільної шкали цінностей, ані спільного авторитету, ані загальної влади, живуть у відносному мирі. І кожна спроба переділу сфер впливу вкрай небезпечна. І будь-яка спроба зазі-

хань на моє право бути українцем, визначеним, ще раз нагадаю, самим Богом, є викликом Творцеві Світу. Ніхто не має мандата від Всевишнього на свою зверхність ані до мене особисто, ані до мого рідного слова, моєї культури, моєї нації. Поважайте наші права — адже це Ви на нашої, Богом даній, землі, а не навпаки... Хоча ми й запізнилися з відродженням своєї держави, але це не дає права фінансово-олігархічним колам ігнорувати Українську державу, послаблюючи цілеспрямовано всі її механізми, всі її правові засади. Ці кола є складовими транснаціональних угруповань, які прибрали до рук усі виробничі, всі аграрні, інформаційні сфери й проєктують усі політичні процеси, внаслідок яких в Україні дедалі менше стає українського, гальмуючи всіма можливими засобами цілком природний потяг нації до самоідентифікації.

Але Господнього плану ніхто не скасовував і не скасує... І це стосується не лише нас, українців. Глобалізований світ рухається до поступового елімінування місця і ролі кожної держави. Космічного ж плану ніхто не спроможний відхилити. Тому бути собою є космічним заповітом.

Сучасний глобалізований світ обтяжений нерозв'язуваними, здавалося б, суперечностями. Він вимагає при сучасному способі виробництва уніфікації стандартів життя, а також при уніфікації політичної системи нерівномірності розподілу цивілізаційних здобутків. Поглиблювана прірва між так званим золотим мільярдом і рештою п'ятьох мільярдів може спричинитися до неминучих зіткнень... Але це справа, яка немовби нас не стосується... Справді, для нас важливо, як нам зберегти свою самобутність, як повернути своє обличчя, прагнучи одночасно до уніфікуючих принципів єдиної Європи. Як нам, прагнучи стати частиною політичної Європи, зберегти своє духовне осереддя там? У цьому прискорюваному уніфікуючому, знеособлюючому глобалізаційному процесові молодим державам буде важко захищати себе, якщо ми нині не подолаємо інерцію плавання за течією... Потрібно про це говорити на повен голос. Дати так тривати не може, панове претенденти на папаху. Думайте час від часу і про Україну. Мовно-культурний ландшафт ще ніколи не руйнувався так інтенсивно, як тепер. Видається, що наша доля — це безкінечний шлях випробовувань та трагедій...

Ми мусимо усвідомити, що справді оцарилася нова постіндустріальна доба, де фактично сформований новий світогляд, нова економічна система, нові міждержавні стосунки, де домінують ті народи, які перетрансформувалися в нації, створивши в попередні сторіччя свої національні держави.

Легітимізація української нації

відбулася за її цілковитого обеззброєння як у мілітарній, так і в усіх інших сферах — виробничій, аграрній, інформаційній, науковій, освітній... Нам, українцям, відведена роль вислуків, що біжать за жмутом сина, який теліпається весь час перед писком: роль вічнодоганяючих і всезалежних...

Європа постійно вимагатиме в Україні дедалі нових стандартів, а Росія завжди шантажуватиме, вимагаючи призупинення так званої українізації історії, культури, освіти, тобто в тих сферах, де найменше на сьогодні присутня «українізація», без якої самоідентифікація немислима. Хоча наш національний дух ще не притлумлений остаточно, але економічно ми витиснуті з того поля, на якому здійснюється розподіл праці й ринків... Тому найактивніша українська людиність шукає собі місця за межами України, де для них створені найдискримінаційніші умови. І незважаючи на ці обставини, українці як за межами України, так і в самій Україні доволі романтично трактують наше національне майбуття, тяжіючи один до одного й витворюючи самозахисні структури збереження своєї ідентичності, чому, власне, й були присвячені попередні парламентські слухання... Як ми пересвідчилися останніми роками, глобалізаційні процеси вписують усі держави в іншу систему координат, в інші економічні системи й умови існування. Нам просто необхідно усвідомити, що ніхто й ніколи не сприятиме нашому історичному вияву бути собою як на загальнонаціональному рівні, так і в індивідуальному. Ринок — співчуття не знає, конкуренція ні з ким не дружить. Соціальний дарвінізм — головний принцип існуючого світоладу.

Великими й славними є не ті, хто успадкував тисячолітні культурні набутки, традиції, артефакти, а той, хто володіє статками й споживає найбільше благ. До критеріїв оцінки суспільств і націй не належать, на превеликий жаль, ані високий рівень духовності, ані загальнодоступна освіта, ані мистецьке різноманіття, ані категорії зла й добра, ані справедливості.

Система ліберальних репресій якраз і стосується згаданих мною категорій, щоб

притлумити надихаючі цінності або витіснити їх із великого національного простору у вузький, приватний, що, власне, й відбувається стрімко в новій Україні, де прищеплюється конформізм, впроваджуються масово в активні політичні періоди, аби проблеми «справедливості» чи «кривдності» були зняті з порядку денного, тому й стверджують, що п'ятирічної давності майданна самоідентифікація, мовляв, неможлива...

Але я переконаний, що попри всі зусилля лібералів і русифікаторів скасувати національну ідентичність, яка вирається з молоком матері, яка набуває статусу звичаєвості й створює вищу цінність, неможливо. Адже людині властиво за своєю природою стверджувати не тільки своє «я», але й «ми», й природно відстоювати в дихтомії «ми — вони».

Російська мова перетворилася на інструмент, хоч як це дивно, світового лібералізму, який прагне демонтувати колективну національну пам'ять, зруйнувати мовно-інформаційний український простір, знецінити, висміяти українські традиції. І зрозуміло, чому. Ця «так би мовити» культурна підсвідомість, на якій завжди відбувалась самоідентифікація, заважає впровадженню універсальної нової соціокультурної системи «купи—продай». Адже не все купується і не все продається... Це те, що освячене сакралізованою пам'яттю. Тому й відбувається штурм наших духовних основ, тому й не існує українського кінематографа, своїх національних героїв, тому сакральні національні святині антикаризуються по мастаках безрідних скоробатків, які ніколи не підуть шляхами Ханенків і Терещенків, і ніколи не вживуться в утрачений культурно-історичний контекст. Для них цей антикваріат — не високі символи, а набір цінників. Прилучення до колективної культурної пам'яті, як стверджує О. Панарін, народжує героїв, а присусиплення до спалків в індивідуальному вимірі — породжує антикварів як агентів постіндустріального ринку... Нація є охоронцем суспільної історичної свідомості, тобто власної колективної ідентичності, тому так репресуються всі ділянки, всі механізми цієї ідентичності. Тому ми маємо таке співвідношення на книжкових ринках: одна українська книжка до 10 російських... Тому Палац «Україна» задовго до Майдану перетворився на палац «Росія», тому всі гляневі щомісячники, щоквартальники вусьціль не українські, тому всі — майже електронні носії інформації, включно з DVD, як і мережа Інтернет, не українські.

Але енергія витісненої національної спільноти нікуди не зникає - вона стискається в квазари, нація — великий мовчун, яку відсунули, відчужили від системи сучасних комунікацій, монополізованих «галасливою меншістю», для якої територіальна влада не існує. Планетарні сили звільнилися від простору, що й створило беззахисність глобального характеру.

Як стверджує польський публіцист Ришард Капушинський («Знамя», №10 за 2009 р., стор. 6): «Сучасна людина втратила почуття безпечності», втратила прихисток, де могла сховатися. В будь-якому місці її може сягнути якась сила, яку вона не спроможна навіть ідентифікувати».

Глобалізується світ, відповідно, глобалізуються і страхи, й загрози... Не хто інший, сам Джордж Сорос зізнається: «Раніше ми були певнені в загальному правилі, що демократичні країни шукають миру. Після президентства Буша це правило більше не діє, якщо воно взагалі колись діяло». (Газета «День», 12 листопада 2009 р.).

Глобалізаційний простір вимагає глобалізованого контролю

Отже, безпекові проблеми, як міждержавні, так і міжособистісні попри всі зусилля лібералів і русифікаторів скасувати національну ідентичність — відкриті... Глобалізаційний простір вимагає глобалізованого контролю. І ми ще не усвідомлюємо, що сьогодні для загальнопланетарного контролю людства вже існують відповідні технології та глобальні інфраструктури, які з допомогою комп'ютерів і централізованого банку даних можуть здійснювати контроль над кожним суцям. Така можливість, як зазначає філософ Армін Різі, стане реальністю, коли персоналії всіх громадян і дані про їхні заощадження записуватимуть на мікрочипах. І приводом для переходу на таку технологію стане, наприклад, брак готівкових грошей в обігу. За таких умов жодна людина не зможе нічого: ані купити, ані продати без чийогось дозволу. Підстав для такого глобального контролю предостатньо. Фахівці називають шість найважливіших небезпек для світу. По-перше, це поглиблювана бідність у багатьох кінцях світу й пов'язана з цим деградація природного середовища. Адже на сьогоднішній день уже понад 1,5 млрд. людей не мають доступу до здорової питної води. Відповідне опустелювання супроводжує сучасну люди-

ну, адже вже третина Іспанії за останні два десятиріччя перетворилася на пустелю. До третьої категорії належать постійні міждержавні війни й громадянські конфлікти. До четвертої — поширення зброї, хімічно-біологічної, можливо, навіть ядерної. П'ята — організована злочинність, пов'язана з наркотиками й работоргівлею. Аж на шостому місці — загроза тероризму. Саме тому все більше виникає обґрунтування для такого тотального мікрочипового контролю.

І теперішня світова фінансова криза є прелюдією до цього глобального проєкту, мрія для тих, хто прагне оволодіти всім світом, і хто нині найбільше говорить про «мир у всьому світі»...

Отже, глобалізація передбачає числову ідентифікацію, себто практику глобального абсолютного заперечення Бога, що, зрештою, і підтверджує Божественне одкровення Івана Богослова, а саме так — «одкровенням» перекладається грецьке слово «Апокаліпсис», згідно з яким люди світового прикінеччя матимуть відповідні (незримі!) накреслення на руці чи на своєму чолі... І я погоджуюся з думкою Арміна Різі, що ці пророцтва дивним чином збуваються... На доказ цього він наводить широке впровадження замість паперових анонімних грошей нових віртуальних: відгинками магнітних стрічок та мікрочипів...

Підготовка до повної ліквідації готівки йде стрімкими темпами. Що частіше люди користуються пластиковими картками, то більш дивними, підозрілими й старомодними є ті, хто користується готівкою...

Не буду широко розводитися на цю тему, яка є чи не найактуальнішою для всього людства... Висновок один. Новий світовий лад, який неухильно глобально впроваджується у світі, все-таки гарантує мир і безпеку, але за це треба дорого платити: своєю свободою, своїм людським, національним набутком, який з душею, з Божественною іскрою набувається через самоідентичність...

Бог, як і людина, виноситься за дужки. Такий висновок процесу глобалізації. Отже, ми тепер уважніше придивлятимемося до того, що чинять із нами дві рівноправлячі сили, як зовні України, так і зсередини: роблять нас безбачченками, іванами безрідними, руйнують нашу мову, культуру, освіту, історію. Тепер під цим кутом зору читайте «одкровення» і Д. Табачника...

Проте нам своє робить, аби не сталося того, від чого застерігав свого часу великий російський письменник Ф. М. Достоевський словами одного з героїв роману «Біси» Петра Верховенського, в прізвище якого закладено відповідний зміст: ось що він каже (не дослівно) Ставрогину: гори зрівняти — річ нехитра. Ми напустимо сум'яття, пияцтво, брехню, та ще доноси і небачену розпусту. Ми кожного генія задушимо в пелюшках. О, наші — це лише ті, хто ріже і палить. Я всіх їх зрахував! Учителі, який глумиться разом з дітьми над їхнім Богом, їхньою колискою, — наш. Адвокат, який захищає освіченого вбивцю, — також наш. Адміністратори, літератори — о, наших багато, дуже багато, вони самі про це не знають! Ми лише одними голими ідейками переможемо!

Іх, нечестивців, слуг диявольських, — за висловом митрополита Іларіона, — багато, але й нас немало. Та ще й не треба забувати, що з нами Бог. Ми існуємо у власному енергетичному полі, яке оброблялося тисячоліттями, плекаючи рідне слово, у власних традиціях і парадигмах. І тому рідне слово є для нас механізмом самоідентифікації, домом буття нашого, і не такий уже й вузький наш культурний простір. Лише необхідна нова мовно-культурна політика з огляду на висловлені мною загрози, отже, потрібна й власна усвідомлена, а не стихійна, цілеспрямована політика розвитку українського слова, адже ми всі, українці, «логоцентричні», обожнюємо слово й через нього самі певною мірою обожнюємося, бо змінюємося, стаємо самими собою, тобто самоідентифікуємось, уникаючи небезпечних мутацій, що можуть спричинитися і до «антропологічної кризи», за висловлюванням відомої російської письменниці Олесеї Ніколаєвої, яка на нещодавній зустрічі з прем'єром Росії сказала, що зараз відбувається в Росії «явне здичавіння і варваризація російської людини». Найстрашніше те, що в нас, як і в Росії, у свідомості молоді замість естетичних, моральних парадигм, замість національних українських архетипів створюється «чорна дірка» невігластва, яку заповнюють каламуттю агресивного маскульту, що нав'яже свої стереотипи поведінки, свої сленги й слогани, свої рефлексії, виповнюючи їхні душі мерзенною безпросвітною пошлістю».

Якщо й надалі так триватиме, то навіть нам уже оця територія, яка сама себе не усвідомлює, не отямлює і мчить невідомо куди, територія, по якій нишпоритимуть нові варвари, куподумні, із сутінковими душами? Проте цього ніколи не станеться хоча б тому, що ми озвучуємо існуючі в світі проблеми.

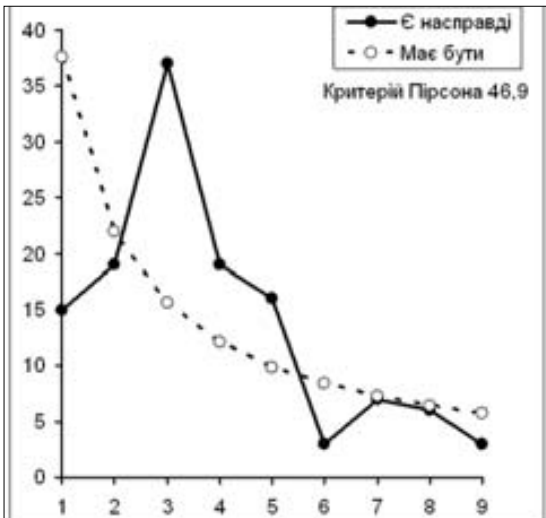
Чи можливі у нас чесні вибори

Що ближче президентські вибори, то актуальнішою стає тема про їх можливі фальсифікації. Близько двох третин виборців схилиються до думки, що уникнути цього ганебного явища неможливо. Політологи — хто мовчки, хто вголос — з цим погоджуються. Кандидати на посаду Президента навзаєм звинувачують одне одного в підготовці до спотворення народного вибору, клопочуться про справедливий (чи несправедливий на свою користь) розподіл місць серед членів виборчих комісій, інтригують — хто проти, хто на підтримку — суду і суддів, уповноважених розглядати виборчі колізії... А тим часом накопичують гроші для підкупу виборців. Усе як завжди, але, з урахуванням досвіду 2004 року, гостріше і голосніше. Водночас маємо розуміти, що не всі учасники виборчого процесу хочуть удаватися до нечесних засобів, зрештою, не всі мають потрібний для цього адміністративний і фінансовий ресурс. Громадськість, спостерігачі, правоохоронці покликані запобігати фальшуванням і викривати тих, хто їх здійснює. Ми, автори статті, причетні до цього тому, що проводимо експертизу підсумкових виборчих протоколів, які оприлюднює ЦВК. Таке дослідження дає змогу виявити їх математичну аномальність, за якою ховається фальш. Чому і як числа зберігають на собі тавро нечесних рук?

1. Числа складаються із цифр, як слова — із звуків. Кількість і розташування голосних і приголосних, їх чергування, подвоєння, зміни чи випадіння, наголос тощо — цікавий розділ «словознавства». Свої закономірності має вивчення чисел через цифри. Скажімо, є парним (ділиться на 2) будь-яке число, остання цифра якого парна або дорівнює нулю. Таке число може бути дуже «довгим», складатися зі 100, 1 мільйона чи 10 мільйонів цифр, але з них інформативною є лише остання. На 3 ділиться число, сума всіх цифр якого ділиться на 3. А на шість рівних частин можемо поділити лише парне число, яке водночас ділиться і на 3; в цьому разі інформативною є одна остання цифра і всі інші, репрезентовані їх сумою. Не мусимо дивуватися, що свою вагу має перша цифра. Вона причетна до характеристики так званих природних числових масивів (ПЧМ), які віддзеркалюють кількісні властивості процесів (явищ) різного походження. Демографія, ботаніка, географія, фізіологія, соціологія, фінанси, астрономія, фізика — це неповний перелік наук, які в той чи інший спосіб спираються на поняття про ПЧМ. До цієї категорії належить і числова сукупність, яка фіксує кількість голосів, набраних партією (блоком, окремим кандидатом) в окремих округах (в Україні їх 226). Числовий масив є природним лише тоді, коли він не зазнав штучних (сторонніх, зовнішніх) регламентацій, тобто не був спотворений (сфальшований). У такому ПЧМ розподіл перших цифр не є рівномірний (закон Бенфорда). А саме: числа, першою цифрою яких є одиниця, зустрічаються набагато частіше, ніж числа, які розпочинає дев'ятка (відповідно 30,1 і 4,6 відсотка). Решта перших цифр (від 2 до 8) посідають проміжні позиції відповідно до формули Бенфорда. Відхилення розподілу перших цифр від цієї закономірності називаємо аномаліями.

2. Підсумки дочасних виборів до Верховної Ради, проведених два роки тому, нині самі по собі не є дуже актуальними. Повертаємося до них, щоб обговорити з шановними читачами нашу дослідницьку методику напередодні фінішу президентських перегонів. Існування в Україні двох потужних політичних сил, які мають приблизно однакову підтримку виборців, але розмежовані географічно, дає змогу виокремити два електоральні макрорегі-

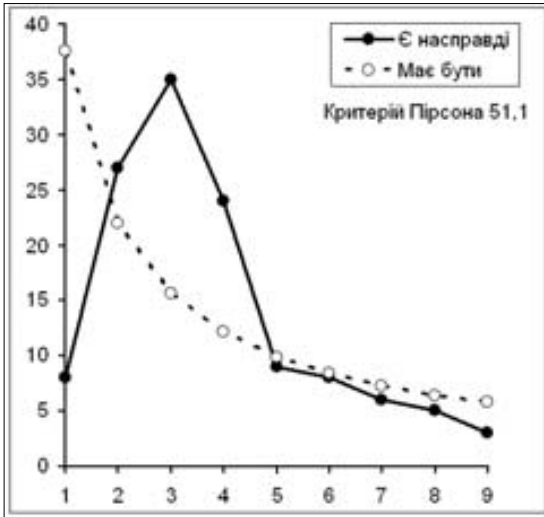
они і порівняти експертні матеріали щодо кожного з них. **Макрорегіон А:** це 90 виборчих округів, в яких найбільше голосів набрала Партія регіонів; **макрорегіон Б:** 125 виборчих округів, в яких зафіксована перемога БЮТ. Неохопленими залишаються 11 округів, відтак пов'язану з цим втрату інформації можна вважати прийнятною. Розглянемо переваги такого підходу на прикладі Прогресивної соціалістичної партії України, сумарні здобутки якої трохи перевищують 1 відсоток голосів. У макрорегіоні А кількість округів, в яких набрані ПСПУ голоси мають бути записані числами, що починаються з 1, теоретично дорівнює 27, є насправді 28; починаються з 2 — відповідно 16 і 18; з 3 — 11 і 12; з 4 — 9 і 9; з 5 — 7 і 6; з 6 — 6 і 6; з 7 — 5 і 6; з 8 — 5 і 3; з 9 — 4 і 2. Бачимо мінімальні розбіжності між теорією та реальністю. Виразивши запропонований для таких досліджень критерій Пірсона, переконаємося, що його величина 1,93 лежить у межах статистичної похибки. Образно кажучи, В. Янукович і Н. Вітренко розійшлися по-джентльменськи, не віддавши свого і не взявши чужого. Дещо іншою щодо ПСПУ є ситуація в макрорегіоні Б: критерій Пірсона дорівнює 9,09 і перевищує рівень статистичної похибки; це дає змогу говорити про наявність невеликої, але математично доведеної аномалії. З цього приводу наголосимо на двох особливостях експертизи, яка ґрунтується на законі Бенфорда. Перше: йдеться не про кількість голосів, а про кількість чисел,

Мал. 3. Цифрограма електоральних здобутків Блоку Володимира Литвина в макрорегіоні Б.

якій дорівнює кількість округів; вони або лежать у межах, передбачених теорією, або вломлюються за ці межі. Отже, йдеться не про кількісну, а про якісну характеристику ПЧМ. Для порівняння: миша і жираф мають шийну різної довжини, але кількість шийних хребців в обох тварин однакова (по сім). Друге: якщо відбувається присвоєння (крадіжка) чужих голосів, метод Бенфорда не дає змоги розпізнати «донора» і «реципієнта» — того, хто крав, і того, в кого крали. Отже, експертиза фіксує лише факт фальшування. Це прикро, але кожний інструмент має свої можливості: манометром міряємо кров'яний тиск, а термометром — температуру тіла. Виділивши макрорегіони А і Б, знаємо, хто є господар у кожному домі. Переможець тому і переміг, що в нього нічого не поцупили. Це не свідчить про обов'язкові зловживання переможців. Нормальна цифрограма знімає підозри — але де ж її, нормальну, знайдеш?

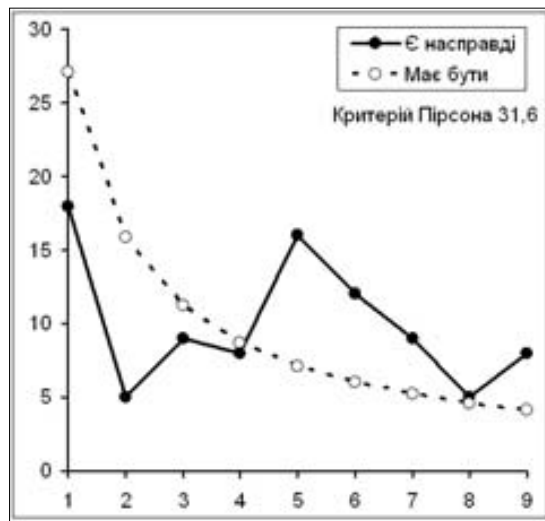
3. Розглянемо електоральні здобутки колишнього і чинного прем'єр-міністрів (В. Януковича та Ю. Тимошенка), колишнього і чинного голів Верховної Ради (О. Мороза і В. Литвина). Сьогодні всі четверо кандидують на посаду Президента. Скажемо одразу: маленькі «пустощі» цифрограм (і критерій Пірсона в межах 10,0) маємо забути. Подивіться, шановне товариство, на **мал. 1**; Френсіс Бенфорд міг би таке уявити хі-

Мал. 2. Цифрограма електоральних здобутків Блоку Юлії Тимошенко в макрорегіоні Б.

ба що в нічному кошмарі. Реальна лінія, віддзеркалюючи голоси, зафіксовані за Партією регіонів, стикається з теоретичною у двох позиціях з дев'яти (це лише 13 округів). У 4 позиціях (йдеться про перші цифри 1, 2, 5 і 6) вона блукає, як Кіплінгівська кицька, — «сама по собі» і дуже далеко від теоретичного маршруту. Утім, в макрорегіоні А маємо ще й не таке: цифрограма електоральних здобутків Соціалістичної партії України збігається з теоретичною лише в одній позиції (5 округів), а критерій Пірсона дорівнює 37,5. За таких умов імовірність того, що йдеться про «навмисну аномалію» (тобто фальсифікацію), перевищує ймовірність випадкової гри статистичних сил в 1 мільйон разів. Докладний коментар О. Мороз, можливо, отримає від своїх колишніх соратників із ПР. Нещодавно Віктор Федорович перший підписав запропонований регіоналами «Кодекс честі» про поведінку на виборах. Цікаво, чи підпише цю катехізу й Олександр Олександрович?

А тепер готуємося до нових потрясінь, переходячи до ситуації в макрорегіоні Б (де перемогла команда БЮТ). **Мал. 2** засвідчує винаятково високу аномальність цифрограми цього блоку, водночас віддзеркалюючи іншу, ніж у ПР, тактику боротьби за перемогу: 31 округ «на хвості» цифрограми залишили у спокої, натомість добряче попра-

Мал. 1. Цифрограма електоральних здобутків Партії регіонів у макрорегіоні А.

цювали на інших. Такого обвалу кількості чисел, що розпочинаються цифрою 1 (із належних 38 до реальних 8 округів), і такого злету трійок та четвірок (до 59 округів за норми 28) ми під час парламентських виборів ще не бачили (на президентських буває й гірше). Що за цим — можна лише здогадуватися. Найпростіша гіпотеза полягає в тому, що внаслідок невідомих обставин у деяких протоколах відбувалася ротація на кшталт 10 тисяч голосів у 30—40 тисяч, а 100 тисяч голосів у 300—400 тисяч. Це — припущення, яке однозначно довести чи спростувати математична експертиза не дає змоги.

Коли голоси перетікають від одного учасника виборчого процесу до іншого, цифрограми обох обов'язково стають аномальними. У цьому сенсі викликає роздуми дивовижна електоральна «картина» Блоку В. Литвина (**мал. 3**). За високим критерієм Пірсона, посідаючи друге місце (поруч із БЮТ), цифрограма Голови Верховної Ради має ознаки спорідненості з виборчим портретом команди Ю. Тимошенка. Це, по-перше, брак чисел, що розпочинаються одиницею (15 замість 37), і, по-друге, надмір чисел, започаткованих трійкою (37 замість 16). Повертаючись до гіпотези, про яку йшлося стосовно цифрограм БЮТ, наразі можна говорити про її дзеркального двійника. Якщо 10 тисяч голосів «перетворюються» на 3 тисячі, а 100 тисяч — на 30 тисяч, матимемо саме те, що на **мал. 3**. Різноманітність чинників, які продукують фальш, вимагає різних методів перевірки гіпотез. Це загалом є справою криміналістів. Утім, маємо деякі ноу-хау, якими плануємо скористатися в січні-лютому наступного року.

Одразу після того, як Бог створив Єву, чорт започаткував демократію — шепнув Адамові: «А тепер вибирай собі дружину». Вибори без вибору є безумовним соціально-політичним злом, а електоральні фальшування відіграють у цьому не останню роль. Тіньова політика є різновидом тіньової економіки і майже завжди спирається на корупційні гроші. Хоч би якими шляхетними мотивами керувалися політики (зокрема, Президент), кажучи про чесні вибори в Україні, вони ще не стали реальністю.

Правда завжди рентабельна. Саме тому ми, автори цієї статті, протягом багатьох років досліджуємо електоральні лабіринти, виявляємо фальсифікації й шоразу публікуємо підсумки експертизи в загальноукраїнських ЗМІ. Проте Ікс, Ігрек і Зет, очолюючи політичні сили, виборчі здобутки яких вельми сумнівні, мовчать. Ця тактика для них є успішною, бо експертиза виявляє факт, але не дає можливості схопити за руку виконавців. Моральна легітимність політиків досі мало важить у нашому суспільстві — і це не остання передумова багатьох невдач.

Володимир ВОЙТЕНКО,
професор, заслужений діяч
науки і техніки;

Олександр ХОДЗІНСЬКИЙ,
кандидат фізико-математичних наук.

Працівникам архівних установ України

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Щоденною наполегливою й сумлінною працею архівістів забезпечується збереження й примноження Національного архівного фонду, унікальні документи якого фіксують історію матеріального і духовного буття Української держави й нашого народу. Вашими стараннями увічнюються неповторні у своєму відбутті миті суспільної життєдіяльності, у все повніших масштабах задовольняється зростаючий інтерес народу до свого минулого, історичної правди, створюються необхідні умови для отримання документальних підстав у підтвердженні найширшого кола багатогаспектних потреб і запитів.

Про особливий рівень державної ваги і значущості вашої роботи свідчить і увага Верховної Ради України до архівної справи. Законодавче забезпечення професійної діяльності архівістів перебуває на пріоритетному місці. Переконалий, український парламент і далі своєю ефективною законотворчою роботою забезпечуватиме належний розвиток архівної справи, підноситиме на якісно вищий рівень соціальний статус працівників архівних установ.

У цей святковий день від усієї душі зичу всім вам миру, добра, благополуччя, нових трудових звершень у такій важливій і благородній праці на благо України.

Голова Верховної Ради України
Володимир ЛІТВИН.

Там, де зберігається історія

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Директор Ніна Топишко вважає, що архів має працювати як годинник. Якщо випадає якась деталь, то порушується вся система. Під керівництвом директора трудиться 77 співробітників, включаючи обслуговуючий персонал. Навіть прибиральницю Ніна Олександрівна називає архівним працівником. Мовляв, вона знає ази зберігання документів — температурний режим, де можна робити вологе прибирання, а де ні тощо.

Стелажі з рулонами кінострічок нагадують великі консервні банки, в яких спочивають сюжети давно минулих років і нової історії України. Серед раритетів — коронація Миколи II (1896 рік), «200-річний ювілей Полтавської битви» (1909 рік), «Похорони А. Н. Терещенка» (1912 рік).

Кіноплівка, як і фотодокументи, не любить спеки. У сховищах утримується певна вологість і температура 12 градусів з «плюсом».

У архівному мавзолі не тільки зберігаються цінні візуальні експонати. Їм постійно проводять «диспансеризацію» — стежать за якістю носія, реставрують його, переганяють на сучасні накопичувачі, сортують тощо.

Завідувачка сектору обліку та зберігання фотодокументів

Наталя Панченко показує, як негативам і слайдам забезпечують друге життя на склі. У цьому сховищі фотографій можна знайти «зупинені миті» нашого життя: політичного, військового, міжнародного, господарського та культурного.

Раніше великі інформаційні агентства комплектували і передавали в держархів фотографії. Нині цю практику порушено. Але сюди на зберігання передають документи приватні особи, громадські фонди та організації. Так тут з'явилися ілюстрації про формування девізі «СС-Галичина», фотографії, що зафіксували епізоди життя української еміграції.

Показали нам і унікальний фотоальбом родини Олени Теліги. Кажуть, ці фото довго пролежали на полицях архіву, доки журналіст Кирило Лукеренко у 1993 році не ідентифікував цей альбом.

В архів щодня звертаються студенти, учені, історики. Але основний контингент користувачів — телевізійники та кіношники, які використовують у своїх програмах і фільмах історичний ілюстративний матеріал.

Хранитель фондів Світлана Мандрика.

Крім державного фінансування (цього року на розвиток архівної справи бюджет нічого не виділив), архів сам заробляє гроші, надаючи платні послуги. Ці кошти йдуть на розвиток архіву й виплату премій недержавним службовцям.

За словами Ніни Топишко, щоб технічно архів працював і відповідав сучасним вимогам користувачів, його треба відповідно оснастити.

Ніна Олександрівна нарікає на невиконання Закону України про обов'язковий екземпляр документа. Мовляв, видання та інформагентства не

здають на зберігання фотонегативи та цифрові копії документів у державний архів, а воліють зберігати їх самостійно.

На зберігання тут беруть відеоматеріали від провідних телеканалів. Ще не так давно тут приймали сюжети інтерв'євських «Подоробиць». Але для нащадків важливо одержати картинку історії, щоб самим уявити те, що відбувалося. Відгоді, як ТБ-канали стали політично заангажованими, в архіві вирішили використовувати матеріали новин НТКУ без коментарів.

Ольга ВАУЛІНА.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік»

Верховна Рада України постановляє:

І. Внести до Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» (Відомості Верховної Ради України, 2009 р., №№ 20-22, ст. 269, № 26, ст. 320, № 30, ст. 422, № 31, ст. 454, № 41, ст. 598, № 45, ст. 689, № 49, ст. 734; із змінами, внесеними законами України від 21 серпня 2009 року № 1608-VI, від 23 жовтня 2009 року № 1688-VI та від 6 листопада 2009 року № 1715-VI) такі зміни:

1. Статтю 1 викласти в такій редакції:

«Стаття 1. Визначити доходи Державного бюджету України на 2009 рік у сумі 245.532.356,4 тис. гривень, у тому числі доходи загального фонду Державного бюджету України — у сумі 183.997.999,8 тис. гривень та доходи спеціального фонду Державного бюджету України — у сумі 61.534.356,6 тис. гривень, згідно з додатком № 1 до цього Закону.

Затвердити видатки Державного бюджету України на 2009 рік у сумі 274.118.967,1 тис. гривень, у тому числі видатки загального фонду Державного бюджету України — у сумі 193.782.132,5 тис. гривень та видатки спеціального фонду Державного бюджету України — у сумі 80.336.834,6 тис. гривень.

Затвердити на 2009 рік:

обсяги повернення кредитів до Державного бюджету України у сумі 3.128.033,4 тис. гривень, у тому числі повернення кредитів до загального фонду Державного бюджету України — у сумі 591.846,5 тис. гривень та повернення кредитів до спеціального фонду Державного бюджету України — у сумі 2.536.186,9 тис. гривень;

обсяги надання кредитів з Державного бюджету України у сумі 5.843.975,2 тис. гривень, у тому числі надання кредитів із загального фонду Державного бюджету України — у сумі 175.896,7 тис. гривень та надання кредитів із спеціального фонду Державного бюджету України — у сумі 5.668.078,5 тис. гривень.

Установити граничний розмір дефіциту Державного бюджету України на 2009 рік у сумі 31.302.552,5 тис. гривень, у тому числі граничний розмір дефіциту загального фонду Державного бюджету України — у сумі 9.368.182,9 тис. гривень та граничний розмір дефіциту спеціального фонду Державного бюджету України — у сумі 21.934.369,6 тис. гривень, згідно з додатком № 2 до цього Закону.

Установити оборотну касову готівку Державного бюджету України на 2009 рік у розмірі до двох відсотків видатків загального фонду Державного бюджету України, визначених цією статтею».

2. У статті 11 цифри «192.952.464,7» замінити цифрою «193.076.747,3».

3. Внести зміни до додатків № 2 та № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» відповідно до додатків № 1 та № 2 до цього Закону.

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЮЩЕНКО.

м. Київ, 15 грудня 2009 року. № 1757-VI.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік»

щодо фінансування заходів по боротьбі з епідемією грипу

Верховна Рада України постановляє:

І. Внести до Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» (Відомості Верховної Ради України, 2009 р., №№ 20-22, ст. 269, № 26, ст. 320, № 30, ст.

422, № 31, ст. 454, № 41, ст. 598, № 45, ст. 689; із змінами, внесеними законами України від 23 червня 2009 року № 1534-VI, від 21 серпня 2009 року № 1608-VI, від 23 жовтня 2009 року № 1688-VI та від 6 листопада 2009 року № 1715-VI) такі зміни:

1. Частини першу і другу статті 1 викласти в такій редакції:

«Визначити доходи Державного бюджету України на 2009 рік у сумі 245.532.356,4 тис. гривень, у тому числі доходи загального фонду Державного бюджету України - у сумі 184.606.215,8 тис. гривень та доходи спеціального фонду Державного бюджету України - у сумі 60.926.140,6 тис. гривень, згідно з додатком № 1 до цього Закону.

Затвердити видатки Державного бюджету України на 2009 рік у сумі 273.994.684,5 тис. гривень, у тому числі видатки загального фонду Державного бюджету України — у сумі 194.266.065,9 тис. гривень та видатки спеціального фонду Державного бюджету України — у сумі 79.728.618,6 тис. гривень».

2. Пункт 45 статті 6 викласти в такій редакції: «45) надходження від перевищення кошторисних доходів над кошторисними витратами Національного банку України за результатами поквартального виконання кошторису доходів та витрат Національного банку України поточного року у сумі 9.191.784 тис. гривень».

3. Внести зміни до додатків № 1, № 3 та № 7 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» відповідно до додатків № 1, № 2 та № 3 до цього Закону.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЮЩЕНКО.

м. Київ, 15 грудня 2009 року. № 1758-VI.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України

«Про Державний бюджет України на 2009 рік»

Верховна Рада України постановляє:

І. Внести до Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» (Відомості Верховної Ради України, 2009 р., №№ 20-22, ст. 269, № 26, ст. 320, № 30, ст. 422, № 31, ст. 454, № 41, ст. 598, № 45, ст. 689, № 49, ст. 734; із змінами, внесеними законами України від 21 серпня 2009 року № 1608-VI, від 23 жовтня 2009 року № 1688-VI, від 6 листопада 2009 року № 1715-VI та від 15 грудня 2009 року № 1757-VI і № 1758-VI) такі зміни:

1. Частини першу і другу статті 1 викласти в такій редакції:

«Визначити доходи Державного бюджету України на 2009 рік у сумі 245.554.356,4 тис. гривень, у тому числі доходи загального фонду Державного бюджету України — у сумі 184.628.215,8 тис. гривень та доходи спеціального фонду Державного бюджету України — у сумі 60.926.140,6 тис. гривень, згідно з додатком № 1 до цього Закону.

Затвердити видатки Державного бюджету України на 2009 рік у сумі 274.140.967,1 тис. гривень, у тому числі видатки загального фонду Державного бюджету України — у сумі 194.412.348,5 тис. гривень та видатки спеціального фонду Державного бюджету України — у сумі 79.728.618,6 тис. гривень».

2. Внести зміни до додатків № 1 та № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» відповідно до додатків № 1 та № 2 до цього Закону.

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЮЩЕНКО.

м. Київ, 15 грудня 2009 року. № 1762-VI.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України

«Про Державний бюджет України на 2009 рік»

Верховна Рада України постановляє:

І. Внести до Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» (Відомості Верховної Ради України, 2009 р., №№ 20-22, ст. 269, № 26, ст. 320, № 30, ст. 422, № 31, ст. 454, № 41, ст. 598, № 45, ст. 689, № 49, ст. 734; із змінами, внесеними законами України від 21 серпня 2009 року № 1608-VI, від 23 жовтня 2009 року № 1688-VI, від 6 листопада 2009 року № 1715-VI та від 15 грудня 2009 року № 1757-VI, № 1758-VI і № 1762-VI) такі зміни:

1. У статті 1:

у частині першій цифри «245.554.356,4» та «60.926.140,6» замінити відповідно цифрами «245.309.356,4» та «60.681.140,6»;

у частині другій цифри «274.140.967,1» та «79.728.618,6» замінити відповідно цифрами «273.895.967,1» та «79.483.618,6».

2. У статті 69 цифри «2.680.000» замінити цифрами «2.435.000».

3. Внести зміни до додатків № 1 та № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» відповідно до додатків № 1 та № 2 до цього Закону.

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЮЩЕНКО.

м. Київ, 16 грудня 2009 року. № 1765-VI.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України

«Про Державний бюджет України на 2009 рік»

Верховна Рада України постановляє:

І. Внести до Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» (Відомості Верховної Ради України, 2009 р., №№ 20-22, ст. 269, № 26, ст. 320, № 30, ст. 422, № 31, ст. 454, № 41, ст. 598, № 45, ст. 689, № 49, ст. 734; із змінами, внесеними законами України від 21 серпня 2009 року № 1608-VI, від 23 жовтня 2009 року № 1688-VI, від 6 листопада 2009 року № 1715-VI, від 15 грудня 2009 року № 1757-VI, № 1758-VI і № 1762-VI та від 16 грудня 2009 року № 1765-VI) такі зміни:

1. У статті 1:

у частині другій цифри «273.895.967,1» та «79.483.618,6» замінити відповідно цифрами «274.156.440,7» та «79.744.092,2»;

у частині четвертій цифри «31.302.552,5» та «21.934.369,6» замінити відповідно цифрами «31.563.026,1» та «22.194.843,2».

2. Статтю 20 доповнити пунктом 7 такого змісту:

«7) невикористаний залишок коштів у сумі 260.473,6 тис. гривень, джерелом формування яких були надходження збору у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію».

3. Пункт 6 статті 34 викласти в такій редакції:

«6) реструктуризацію вугільної та торфодобувної промисловості, в тому числі погашення заборгованості за спожиту у минулих роках електричну енергію державними вугледобувними підприємствами, на яких здійснюються заходи з підготовки до ліквідації, у сумі 420.473,6 тис. гривень (за рахунок джерел, визначених пунктом 5 статті 6, пунктом 7 статті 20 та пунктом 8 статті 33 цього Закону)».

4. Внести зміни до додатків № 2 та № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» відповідно до додатків № 1 та № 2 до цього Закону.

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЮЩЕНКО.

м. Київ, 16 грудня 2009 року. № 1766-VI.

Фотоетюд
Андрія
НЕСТЕРЕНКА.

► Рідня-інформ

Насильство починається з байдужості

В усіх регіонах України відбулася акція «16 днів проти насильства». До слова, цей захід — міжнародний, ініційований Центром жіночого глобального лідерства у 1991 році з метою привернення уваги громадськості до проблеми насильства в сім'ї. Наша країна приєдналася до акції у 2001 році.

І до сьогодні в Україні панують міфи: якщо чоловік б'є дружину — значить, любить; виховання ремнем — один із найефективніших способів; виносити з хати сміття (звертатися до правоохоронних органів) — це сором. На думку **Валентини Бондаровської** (директора міжнародного гуманітарного центру «Розрада»), насильство у сім'ї — навіть якщо дитина лише стала свідком того, як тато б'є маму, — все одно позначається на психічному розвитку маляти. Дітлахи з таких родин мають слабе здоров'я, у них змалку формується комплекс жертви, який потім заважає їм будувати власне життя. Якщо ж руку піднімають на дитину (байдуже, чи то виховання ремнем, чи куток із гречкою) — чекайте в майбутньому агресивної поведінки.

У практиці **Олексія Лазаренка** (головного спеціаліста управління моніторингу дотримання прав людини в діяльності органів внутрішніх справ МВС України) — чимало справ, коли діти, яких батьки виховували ремнем, не лише піднімали руку на молодших братика-сестричку, кривдили домашніх тварин чи хуліганили у дворі, але й... били немічних, стареньких дідуся-бабусю. Агресивність батьків передається дітям. Як стверджує Олексій Лазаренко, у більшості випадків діти, виховані в родині, де панує насильство, не знають іншого

життя, а тому сприймають його як норму. За 20 років роботи у кримінальній міліції у справах дітей він пам'ятає лише поодинокі випадки, коли діти зверталися у міліцію, бо їх б'ють батьки. А ось якби для дітей і підлітків, котрі потерпають від знущань дорослих, організували гарячу телефонну лінію, звернень стало б значно більше.

На думку **Ольги Куриленко** (співкоординатора проекту «Насильству — НІ! Зробимо Україну територією без домашнього насильства»), більшість батьків переконана: найпростіший шлях домогтися, щоб дитина зробила те, чого від неї хочуть, — змусити її до цього. Часто старші відмовляються від допомоги малюка у

митті посуду чи підмітанні хати, бо самі можуть зробити це швидше й краще, тому згодом дитина перестає виявляти ініціативу. І тут уже батьки вдаються до фізичного покарання як способу змусити її допомагати по господарству.

Отже, насильство у родині починається з байдужості і невміння дорослих бути батьками. На жаль, нині вони більше заклопотані зароблянням статків, ніж спілкуванням із сином-дочкою, забуваючи про те, що ніякі гроші й подарунки не замінять маминого щирого «добраніч» і таткової допомоги у складанні паперового кораблика.

Аліна АКУЛЕНКО.

Вечір примирення та любові

► Витоки

Сьогодні до появи вечірньої зірки українські римо-католики традиційно намагаються зібратися у родинному колі, адже завтра найбільше релігійне свято — католицьке Різдво. На столі має бути святкова вечеря з дванадцяти страв: пісного борщу, смаженого коропа, компоту з сухофруктів та інші. Головною стравою є кутя (пшенична каша з медом і маком). Усі співають колядки, потім моляться перед їжею, і голова родини вітає всіх, а потім усі один одного. При цьому відломлюють шматочок облатки (прісного хліба — символа примирення та любові).

За святковим столом залишається одне вільне місце, для нежданого гостя, на його тарілку теж кладеться облатка (її потім віддавали нужденним). Після вечері всі гуртом вирушають колядувати.

Світлана ЧИБИРАК, етнолог.

► Рідна кров

На обліку в службі у справах дітей Хмельницької міськради — 66 сім'ї і 205 соціальних сім'ї. Останні лишилися без батьківської турботи при живих батьках! Оскільки ті не піклуються про своїх дітей, позбавлені батьківських прав, визнані безвісно відсутніми або за станом здоров'я не в змозі виховувати й утримувати дітей.

Що призводить до цього? Невміння й небажання брати участь у вихованні дітей, алкоголізм, наркоманія. На жаль, трапляються випадки й свідомого використання ситуації, коли матеріальне та егоїстичне переважає моральне. І тоді найближчі люди, які мали б спільно обати про маленьку істоту, стають мало не ворогами. Або ж представники старшого покоління замість того, щоб прищепити своїм дітям розуміння батьківського обов'язку, топчуть його провали й мало не привласнюють онуків.

Заради грошей

Малолітня Оксанка (всі імена змінено) зростала в сім'ї бабусі-опікуна (оскільки тато позбавлений батьківських прав, а мати відбувала покарання в місцях позбавлення волі за злочин). Коли мати вийшла на волю, ні вона, ні опікун не поспішили до служби у справах дітей, щоб повідомити: ось мати повернулась, стала на шлях виправлення, хоче виховувати свою донечку. Працівники служби відвідали родину і порадили матері знайти роботу і займатись дітям, інакше на неї чекало позбавлення батьківських прав. Наступного ж дня мати і бабуся прибули в службу (напевно, провели вдома «круглий стіл») і пові-

домили: вони не хочуть втрачати допомогу на дитину від держави і просять (!) позбавити матір батьківських прав... Довго розтлумачували жінці, що не гроші головне, а справжня турбота неньки.

Тепер вона працює у швейному цеху, а після роботи поспішає додому допомогти Оксанці зробити уроки, відвідує батьківські збори. Разом із донечкою вони гуляють, спілкуються.

Не вистачило мудрості

Ще одна ситуація. До служби звернулася стривожена бабуся: дочка зовсім не займається дитиною, періодично зникає на тривалий час і не піклується про Настю, якій ще немає трьох років. Весь тягар догляду за онукою ліг на плечі бабусі, яка ночі недосипає, не знаючи, де дочка. Прибігла з вимогою: негайно треба позбавити батьківських прав горе-матір, а дитину передати їй під опіку.

Працівники служби одразу зреагували на тривожний сигнал. Зранку приїхали й побачили... приємну картину: мама Ірина вдома, готує сніданок для Насті. Розпитали молоду жінку про її бачення ситуації. Ірина розповіла: народила дитинку зовсім юною, в сімнадцять років. На той час її мати (котрій іще немає й сорока!) створила нову сім'ю. З вітчимою в Іри стосунки не склалися, бо той постійно дорікав, що вона сидить удома, живучи лише на

Коли матеріальне та егоїстичне пересилиє моральне

«дитячі» копійки. Тоді як і вітчимою, і мати Ірини ніде не працювали.

Домовилися, що Іра піде на роботу, а її мати доглядатиме немовля. Проте цькування не припинилися. Ірина в силу молодого віку не зуміла знайти спільної мови з вітчимою, а її мати і не спробувала залагодити конфлікт, потурала чоловікові.

Але в конфліктах не буває правих і винних. У матері не вистачило мудрості зрозуміти й навчити дочку, як вчинити правильно, тому вирішила взагалі викреслити Іру зі свого життя й забрати онуку. Та ще й розв'язати матеріальні проблеми.

Працівники служби не раз на-

відували цю родину, консультували. Схоже, в мамі з дитинкою все йде на лад. Їх не раз бачили удвох на дитячих майданчиках.

А дівчинку й не спитали

Батьки семирічної Оленки розлучилися. Тато навідував доньку, періодично з нею спілкувався. Був за сотні кілометрів, коли в дитячу долю ввірвалось найстрашніше — смерть мами. Дівчинка залишилась із бабусею, яка вирішила, що тільки вона має право на виховання онуки і тільки вона зможе про неї попіклуватися.

Батько примчав до дочки — а йому не раді. Щоб не травмувати дитину, він прийняв мудре рішення

на не виривати її зі звичного середовища негайно, після тяжкої втрати. Закінчить навчальний рік, а тоді він забере її до себе. У травні приїхав, а до донечки навіть не підпускають. На законних підставах забрав зі школи і привіз додому, де на Оленку чекала дитяча кімната, іграшки, увага.

Почалися проблеми. Бабуся звернулася до суду, щоб відібрати дитину в батька і визначити місце проживання дівчинки з нею. До заяви додала цілий перелік хвороб онуки, лікування яких може, напевно, забезпечити тільки бабуся. Судова тяганина виснажила і моральні сили, і гаманці (залучено було дорогих адвокатів). Здавалося б, усе робилось для дитини. Але ніхто й не подумав спитати її думку, не зазирнув у дитячу душу. А в Оленки — гарний контакт із татком, він належно піклується про доньку, дбає про її навчання, оздоровлення і дозвілля.

Відповідно до Сімейного кодексу України, суд може прийняти рішення про відібрання дитини в батьків, якщо є небезпека для її життя, здоров'я і морального виховання. Батько Оленки навпаки намагається забезпечити дитині належний догляд. До слова, повне медичне обстеження жоден із діагнозів не підтвердило...

Лариса СУВІЛОВА,
заступник начальника служби
у справах дітей
Хмельницької міськради.
Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Друкується на підставі договору з ЦВК та згідно з наданими нею оригіналами

Скрипнік Лілія Євгенівна, 1963 року народження, освіта вища, проживає в Республіці Казахстан — від Міністерства закордонних справ України.

Король Тамара Миколаївна, 1964 року народжен-

Друкується на підставі договору з ЦВК та згідно з наданими нею оригіналами

«А Олексій + Юля = А...?»

У кожній сімейній парі є своя історія кохання. Наші герої поки що тільки на стадії романтичних зустрічей, але зародження їхніх стосунків варте особливої уваги, бо відбулося воно за досить незвичайних обставин.

25-літній Олексій із Дніпропетровська — не просто приємний хлопець із двома вищими освітами, він ще й мільйонер. Як-що хтось уявив такого собі солдафона з пістолетом і грізним виразом обличчя, розчаруємо. Хлопець симпатичний, серйозно захоплюється бальними танцями, розводить удома акваріумних рибок і обожнює подорожувати. Образ трохи нетиповий для співробітника внутрішніх справ. Але це зовсім не заважає йому в роботі. Товариші по службі із транспортної міліції на Придніпровській залізниці вважають Олексія душею колективу, веселуном і заводієм. Словом, класним хлопцем. Одне лихо: з особистим життям не складалося. І друзі вирішили виправити ситуацію — потай від нього відправили його резюме на передачу «Давай одружимося». Довідавшись про сюрприз, Олексій не дуже зрадів. Але коле-

ги мало не силоміць запхали його у потяг і відправили до Києва на конкурс...

Мужньо пройшовши всі випробування, Олексій залишився єдиним претендентом на роль потенційного чоловіка. І коли передача підходила до фіналу, зробив свій вибір.

«Коли я побачив ці гарні величезні очі, зрозумів, що попався, — розповів герої передачі. — Після ресторану ми гуляли нічним містом, а коли роз'їхалися, телефонували один одному по тисячу разів на день, ніби не бачилися цілу вічність».

23-літня киянка Юля працює соціологом у Міністерстві праці та соціальної політики. Її спокійний темперамент доповнює веселу вдачу Олексія. Як два антиподи, два полюси. Тепер вони разом. Хто знає — якби не жарт друзів, може, ці дві споріднені душі ніколи б і не зустрілися. І хто знає, може, сказані перед телеоб'єктивом слова незабаром пролунають і в реалі: «Давай одружимося!»

Марина КОТЕНКО,
прес-служба транспортної міліції.

► Давай одружимося

Шукайте позитив

► Посміхніться!

Що ми все про політику та про політику? Адже незабаром Новий рік — настав час тренувати усмішку! Послухайте мої роздуми про наших чоловіків. Якщо придивитися до чоловіка уважніше, то можна знайти в ньому багато позитивного.

Наприклад, чоловік курить — зате не п'є.

Курить і п'є — зате не б'ється.

— Я за ним, як за кам'яним муrom!..

Курить, п'є, б'ється і бабій — зате в нього велика зарплата.

Курить, п'є, б'ється, бабій і не працює — зате в сусідки й такого немає.

Не курить, не п'є, не б'ється, не бабій і в нього велика зарплата — я сплю, не будить мене.

Тамара БУБЕН.
Мал. Вадима СИМИНОГИ.

«Якщо подарунок сподобався, ти віддав частину своєї душі» (японська мудрість).

У гонитві за матеріальними благами чи не розучилися ми дарувати один одному щось більше цінне — своєю любов'ю, душевне тепло, усмішки, щирі побажання? Адже подарунки бувають різними: про людське око й аби тільки спекатися, як данина традиції та із часточкою душі на додачу.

Даровані від серця — серцем і будуть прийняті, отже, зроблять близьких людей ще ближче, а малознайомим допоможуть знайти шлях до взаєморозуміння, відкриють

і частина душі в подарунок

перспективу ширих стосунків. Розумні й добрі подарунки мирять колишніх недругів, викликають інтерес і симпатію в байдужих і зневірених у ширості й душевності.

Подарунок може принести радість, незабутні враження, зарядити людину позитивною енергією, продемонструвати любов і ніжність, які так потрібні і юним, і дорослим. Бажання обдарувати дорогу людину розвиває творчу фантазію, уміння, винахідливість.

Робити подарунок можна й мовчки, але краще супроводжувати словами, хай не багатьма, але щирими. «Мамо, ти в мене найкраща, я тебе дуже люблю!» або «Синку, милий, я бажаю тобі радості й щастя!» Замість слів можна

подарувати вітальну листівку, власноручно вписавши туди гарні й ніжні слова, або вже з готовим привітальним текстом, що відповідатиме вашим почуттям.

Новий Рік — свято чудес! Зробити подарунки чарівними допоможуть радісний настрій, щирі слова, барвисте оформлення й святкове дійство. І хто знає, можливо, подаровані хрещенику лиж прокладуть хлопчику дорогу в гірськолижний спорт. А улюблений фільм або казка, знайдені під ялинкою, надихнуть артистичну дівчинку на акторство. Та й про себе не забудьте. Подаруйте собі те, про що давно мрієте. І побачайте, що буде!..

Тетяна ГУРЛЄВА, психолог.

Необхідна операція

В Артема Пантича — гострий мієлоїдний лейкоз (рак крові). Життя хлопчика врятує тільки термінова неспоріднена трансплантація кісткового мозку. Такі операції в Україні не проводяться. Вартість операції в закордонній клініці 115 тис. євро. Ніяка допомога маленькою не буває. Артем дуже хоче жити, і йому можна допомогти видужати!

► SOS!

Реквізити для перерахування допомоги:

Будь-яке відділення «Приватбанку».

Р/р: 29244825509100, МФО: 305299, код ЗКПО: 14360570

Призначення: спонсорська допомога (у гривнях) для зарахування на карту № 6762462035004149.

Одержувач: В. В. Пантич.

Для юридичних осіб: Міжнародний фонд «Подих життя».

Р/р: 26008028000046, код ЗКПО: 36058191.

У Дарницькому відділенні Київської міської філії АКБ «Укрсоцбанк».

МФО: 322012

Призначення: благодійна допомога на лікування Артема Пантича.

Бажаючі можуть зв'язатися з Вадимом Пантичем — батьком хлопчика — за телефоном: +38 (067) 394-03-84.

Щай буде свято?

► Свої-чужі

Хочеться, щоб святковий новорічний настрій запанував у кожній оселі. Але особливо треба подбати, щоб він не оминув дітей, позбавлених батьківської турботи. Заради цієї шляхетної мети сімнадцять столичних волонтерів з асоціації «Новий Акрополь» вирушили в село Стара Басань Чернігівської області, де у школі-інтернаті живуть і виховуються 106 дітей від 6 до 15 років. Разом з маляками вони створювали новорічні атрибути, вирізали ялинки й сніжинки, прикрашали блискітками свої вироби, а гірляндами — зал і дільні. Під акомпанемент двох гітар діти співали святкові пісні, водили хорооди й змійки, вчилися танцювати польку.

Приємно, що до поїздок в інтернати приєднується дедалі більше волонтерів. Цього разу 9 із 17 відвідали Стару Басань уперше і мали нагоду переконатися у істинності давньої мудрості: даруючи щастя іншим, знаходиш і своє власне.

Ольга КОСЯНЧУК.
Фото автора.

Денис Явліченко

У Херсонській області розшукується житель с. Василівка Явліченко Денис (17.01.1995). Сьомого грудня цього року хлопець самовільно пішов з дому, та дотепер його місцеперебування невідоме. Його прикмети: середньої статури, зріст 160 см, темно-русяве волосся, карі очі. Був одягнений у чорну куртку, плетену чорну шапку, сірі джинси, білі кросівки.

Євгенія Шкода

У Херсонській області розшукується учениця школи-інтернату Шкода Євгенія (31.07.1994), яка 13 грудня цього року о 23.00 пішла з інтернату і досі не повернулася. На вигляд їй 15 років, зріст 175 см, середньої статури. Має темне волосся середньої довжини. Була одягнена у темну куртку, сіру кофту, сині джинси, чорні черевики.

«Магнолія-ТБ» та «Голос України» представляють Всеукраїнський благодійний проект «Служба розшуку дітей»
Телефон «Магнолія-ТБ» 0-800-50-14-14.
E-mail: tsr@magnolia-tv.com. Сторінка в Інтернеті: www.detipoisk.com.

ОФІЦІЙНО

**Постанова
Верховної Ради України****Про звіт Тимчасової
спеціальної комісії
Верховної Ради України
з питань реформування
Служби безпеки України
та його законодавчого
забезпечення**

Заслухавши та обговоривши звіт Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань реформування Служби безпеки України та його законодавчого забезпечення. Верховна Рада України постановляє:

1. Звіт Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань реформування Служби безпеки України та його законодавчого забезпечення (далі — Тимчасова спеціальна комісія) взяти до відома.

2. Продовжити роботу Тимчасової спеціальної комісії на шість місяців з дня прийняття цієї Постанови.

3. Визначити Тимчасову спеціальну комісію головною з підготовки і доопрацювання проекту Закону України про Службу безпеки України (реєстр. № 4839) та законопроекту про внесення змін до чинних законів України, які пов'язані з прийняттям цього Закону.

4. Звіт Тимчасової спеціальної комісії про виконану роботу заслухати на пленарному засіданні Верховної Ради України не пізніше шестимісячного терміну з дня прийняття цієї Постанови.

5. Ця Постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова Верховної Ради України

В. ЛИТВИН.

м. Київ,
17 грудня 2009 року.
№ 1773—VI.

**У КОМІТЕТАХ
ВЕРХОВНОЇ РАДИ****Як утримувати
мости на кордоні?**

Угоду між Кабінетом Міністрів України та урядом Республіки Молдова про утримання автодорожніх мостів на україно-молдовському державному кордоні рекомендує парламенту ратифікувати Комітет у закордонних справах.

Відповідно до угоди, термін «утримання» означає комплекс технічних та організаційних заходів, які забезпечують належний експлуатаційний і технічний стан прикордонних автодорожніх мостів, без зміни їх просторового розташування та статичних параметрів зі збереженням їх несучої здатності.

На засіданні зазначалося, що до робіт, пов'язаних з утриманням прикордонних автодорожніх мостів, належать, зокрема, антикорозійний захист і ремонт: прольотних будов, опор, перильних огорож, відкритків мосту, проїзної частини, тротуарів, бар'єрної огорожі, поручнів, деформаційних швів, опорних частин, відповідного обладнання, дорожніх знаків, насипів та укріплення берегів у межах мосту. До таких робіт належить також змивове утримання зазначених мостів, а саме: роботи, пов'язані з усуненням снігу та ожеледиці з поверхні проїжджої частини і тротуарів на об'єкті відповідно до стандартів, які застосовуються на під'їзді до мосту, що розташовується на території тієї договірної сторони, якій доручено виконання цих обов'язків.

Згідно з угодою, на прикордонних автодорожніх мостах лінія державного кордону між Україною та Республікою Молдова проходить по середині цих споруд або по їхній технологічній осі, незалежно від проходження державного кордону по воді, відповідно до положень пункту 4 статті 3 Договору між Україною та Республікою Молдова про державний кордон від 18 серпня 1999 року.

За повідомленням інформаційного управління Верховної Ради України.

Повернути довіру до влади

Красноперекопський район в Автономній Республіці Крим займає близько 120 тисяч гектарів. Більша їх частина — сільгоспугіддя. У 38 населених пунктах тут проживає 30,5 тисячі осіб. У районі 15 загальноосвітніх шкіл і 14 дошкільних установ. Працюють дитячо-юнацька спортивна школа і центр творчості, 28 сільських клубних установ, 29 бібліотек, 24 фельдшерсько-акушерські пункти. З 2005 року очолює Красноперекопську районну державну адміністрацію Кирило Трандафіл. Заслужений працівник промисловості Автономної Республіки Крим, його нагороджено орденами «За заслуги» III, II ступенів. Наша бесіда про досягнення в соціально-економічному розвитку району.

— Яку картину застали ви, заступаючи на цю посаду?

— Коли 2005-го мене призначили на посаду голови райдержадміністрації, я почав спілкуватися з жителями району, виникати в суть питань, які хвилюють селян. Я не міг уявити, що після так званих реформ у сільському господарстві склалася така жалюгідна ситуація. За роки незалежності відбулися радикальні зміни системи економічних відносин, які торкнулися всіх сфер життя в селі. Треба визнати, що реформування створило значно більше кризових явищ в агропромисловому комплексі, ніж позитивних. Міркуйте самі. За період незалежності до 2005 року ситуація була така: кількість великої рогатої худоби зменшилася майже в 20 разів, свиней — у п'ять, овець — в сто разів, птиці зменшилася майже в шість разів. За цей період виробництво м'яса і молока скоротилося в 20 разів, а яєць — майже в 30, вовни почали виробляти більш як в 400 разів менше. Чистий прибуток підприємств зменшився в 50 разів. Район міцно посідав останнє місце в Криму.

Аналіз сформованої ситуації в сільському господарстві району свідчив, що практично ліквідовано соціальну інфраструктуру: більшість клубних установ були зачинені, у навчальних закладах не функціонували системи водопостачання, опалення, каналізації тощо. Багато сільських жителів не мали можливості користуватися питною і поливною водою, були від'єднані від централізованого газопостачання. В окремих населених пунктах взагалі не було господарюючих суб'єктів. У мене складалося таке враження, що сталася якась техногенна катастрофа. І головне — була відсутня довіра людей до влади. Ніхто не вірив, що керівництво району зможе змінити ситуацію на краще.

Погано те, що значна частина зерна не затребувана. Аграрний фонд і державний резерв не мають коштів на закупівлі, а зовнішні ринки нам недоступні, кредитних ресурсів у країні немає. З державного бюджету на розвиток сільського господарства отримано у вісім разів менше, ніж торік.

— Напевно, важко було піднімати район за таких обставин?

— Починали ми з того, що консолідували зусилля органів самоврядування, самоорганізації населення, громадськості району для виходу із кризового стану. З 2005 року багато чого зроблено спільними зусиллями структурних підрозді-

лів районної державної адміністрації з районною та сільськими радами, підприємствами, організаціями, всіма суб'єктами господарювання, зареєстрованими на території. Слід зазначити, що цього року наша економіка продемонструвала позитивні тенденції розвитку, про що свідчать результати моніторингу діяльності місцевих органів виконавчої влади в республіці.

Трудівники агропромислового комплексу гідно завершують 2009-й. Так, прибутків цього року отримано на 20 відсотків більше, ніж за відповідний період минулого року. Обсяг валової продукції сільського господарства збільшився більш як на 15 відсотків. Зібрано близько чотирьох тонн зерна на одного жителя району (до того ж три чверті врожаю — зерно продовольче). У середньому знімали по 34 центнери зернових культур з гектара. Це найвищий показник у Криму. Особливо порадивав урожай рису — понад 60 тисяч тонн за рекордної врожайності за всі роки його виробництва — 70 центнерів з гектара. До речі, у Красноперекопському районі вирощується половина всього виробленого рису в Україні.

Погано те, що значна частина зерна не затребувана. Аграрний фонд і державний резерв не мають коштів на закупівлі, а зовнішні ринки нам недоступні, кредитних ресурсів у країні немає. З державного бюджету на розвиток сільського господарства отримано у вісім разів менше, ніж торік. Тому осінні польові роботи підприємства району здійснювали практично за рахунок власних коштів. При цьому район показав найвищі темпи зростання доходів місцевих бюджетів в автономії порівняно з 2008-м. 129 відсотків! Всі зароблені додаткові кошти плануємо спрямувати на розвиток соціальної інфраструктури, передусім на освіту і охорону здоров'я.

— Чого вдалося досягти в розвитку соціальної інфраструктури сіл району?

— У районі ведеться цілеспрямована робота зі створення умов для здобуття якісної середньої освіти. Ми стимулюємо кращих педагогів, котрі підготували переможців олімпіад, конкурсів, змагань. Не залишаються без матеріальної підтримки і молоді фахівці. Ми одні з небагатьох регіонів у Криму проводимо відрядження в профспілкову організацію працівників освіти на проведення культурно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи. Щорічно згідно зі статтею 57 За-

З ДОСЬЄ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

Трандафіл Кирило Іванович. Голова Красноперекопської районної державної адміністрації Автономної Республіки Крим. Народився в 1950 році в Республіці Молдова. В 1973 році закінчив Одеський політехнічний інститут. В 1973—1997 роках працював начальником зміни, інженером-технологом, заступником начальника цеху, начальником виробництва сірчаної кислоти, заступником генерального директора ВО «Титан». З 1997-го по 2003-й — очолював правління ВАТ «Кримський содовий завод», з 2005-го — голова Красноперекопської районної державної адміністрації.

кону про освіту виплачуємо всім педагогам грошову винагороду. Аналогічні виплати здійснюємо і технічному персоналу шкіл з районного бюджету.

У всіх школах, і в тому числі в бібліотеках нашого району встановлено комп'ютери, комп'ютерні класи підключено до мережі Інтернет. Зроблено капітальні ремонти приміщень, опалювальних систем. Придбано кварцові лампи, спецобладнання для медичних кабінетів, частково замінено шкільні меблі й багато чого іншого. Також забезпечено 100-відсоткове освітлення пришкільних територій, встановлюємо євровікна, приводимо у відповідність до нормативних вимог спортивні майданчики і футбольні поля. Крім того, у районі цього року профінансовано більше мільйона гривень на реалізацію п'яти мікропроектів з програми розвитку та інтеграції Криму при ООН, спрямованих на створення необхідних умов для виховання і навчання дітей.

Розвиток фізкультури і спорту розглядаємо як необхідну передумову зміцнення здоров'я населення. Значні кошти виділено дитячо-юнацькій спортивній школі для поліпшення матеріально-технічної бази (капітальні ремонти спортивних залів, підсобних приміщень спортзалів, придбання спортивного інвентарю), створення умов для розвитку фізичної культури і спорту серед підростаючого покоління. Створено й плідно функціонує районний центр фізичного здоров'я «Спорт для всіх». Відповідно до програми «Розвиток фізичної культури і спорту» протягом року проводилися спортивно-масові заходи. У спорті серед сільських регіонів Криму наш район входить до лідируючої групи.

— У багатьох районах особливо гостро стоїть питання з охороною здоров'я. Як ви розв'яжете ці проблеми?

— У розвитку матеріальної бази закладів охорони здоров'я, доступності якісної першої медико-санітарної та спеціалізованої допомоги гарні результати дала спільна робота з районною радою й органами місцевого самоврядування. У нас немає районного центру, а отже, немає районної лікарні й ми змушені працювати за аналогом медичного страхування. З районного бюджету лікарням, які надають медичні послуги жителям району, передбачено більш як 5,5 мільйона гривень. Не залишаються без уваги сільські лікувальні амбу-

латорії та фельдшерсько-акушерські пункти. Цього року чимало коштів виділено на їхній капітальний ремонт, три амбулаторії загальної практики сімейної медицини забезпечено автомобілями. За 2007—2009 роки освоєно більше п'яти мільйонів гривень власних доходів і донорських внесків.

— А що можна запропонувати сільському жителю для душі?

— Уже третій рік виділяються чималі гроші на капітальні ремонти закладів культури, зміцнюється матеріально-технічна база. Результат нашої роботи — в районі практично всі клубні заклади і бібліотеки функціонують. З 2005 року проводимо активну роботу із залучення міжнародної технічної допомоги, в основі якої лежить обов'язкова участь територіальної громади. Вони оби-

Одна з важливих умов успішної спільної роботи, на мою думку, це активна позиція громад, участь депутатського корпусу, сумлінне виконання сільськими головами своїх повноважень. Завдяки цьому місцевим органам влади вдається забезпечити належне фінансування прийнятих програм, здійснити гарантовані державою виплати громадянам, вирішувати інші важливі завдання з підвищення добробуту селян.

рають агенції з впровадження мікропроектів, створюють обслуговуючі сільськогосподарські кооперативи. Тільки цього року на території району реалізується п'ять мікропроектів Європейського Союзу і Програми розвитку ООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». Це — проекти, спрямовані на ремонт і оснащення медичним устаткуванням амбулаторій, заміну віконних блоків у навчальних закладах.

Одна з важливих умов успішної спільної роботи, на мою думку, це активна позиція громад, участь депутатського корпусу, сумлінне виконання сільськими головами своїх повноважень. Завдяки цьому місцевим органам влади вдається забезпечити належне фінансування прийнятих програм, здійснити гарантовані державою виплати громадянам, вирішувати інші важливі завдання з підвищення добробуту селян.

Депутати районної ради у своїх рішеннях протягом ось уже чотирьох років під час оцінки діяльності райдержадміністрації відзначають позитивну динаміку соціально-економічного розвитку району. Це свідчить про те, що зроблено важливий крок до відновлення довіри людей до влади.

Бесіду вів Георгій ВЕРВЕС.

Диктофон як «спеціальний технічний засіб»

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

На розгляді парламенту знаходиться ухвалений в першому читанні законопроект про внесення змін до Кримінального кодексу (реєстр. № 3358), котрий передбачає посилення покарання за незаконне використання технічних засобів для негласного зняття інформації. У разі схвалення його в цілому буде встановлено кримінальну відповідальність за незаконне переміщення через митний кордон спеціальних технічних засобів (СТЗ) для негласного зняття інформації (зміни до ст. 201 КК) та за виготовлення, придбання, збут чи зберігання з метою використання таких технічних засобів (зміни до ст. 359 КК).

Термінологічна невизначеність і кримінальна відповідальність

Служба безпеки, котра й розробила ці пропозиції, вважає, що така постановка питання сприятиме забезпеченню прав людини на недоторканність приватного життя, зокрема, на таємницю листування, телефонних розмов, телеграфної та електронної кореспонденції. Натомість фахівці, котрі безпосередньо займаються виробництвом спецтехніки, переконують, що запропоновані зміни не тільки не вирішують, а навпаки — ще більше заплутують й без того непросту проблему. При цьому вони нагадують, що відповідальність за незаконне виготовлення, придбання, збут та зберігання СТЗ з метою використання вже й так передбачена Кримінальним кодексом: залежно від обставин такі дії кваліфікуються як підготовка до злочину (ст. 14 та ст. 359 КК) чи як пособництво у вчиненні злочину (ст. 27 та ст. 359 КК). На це під час підготовки законопроекту до першого читання також звертало увагу Головне науково-експертне управління. Крім того експерти зауважили, що за чинним законодавством господарська діяльність з розроблення, виготовлення та торгівлі спеціальними технічними засобами для негласного зняття інформації з каналів зв'язку може здійснюватися лише за наявності відповідної ліцензії, а стаття 202 КК передбачає покарання за порушення ліцензійних умов.

Проте під час розгляду законопроекту у першому читанні більшість народних депутатів, звернувши увагу на почастищення випадків негласного та незаконного зняття інформації, причому не тільки з боку силових структур, а й бізнесовими та бандитськими угрупованнями, висловилися на підтримку змін до Кримінального кодексу. Щоправда, головуючий закликав членів профільного комітету під час його доопрацювання вилучити деякі неоднозначні положення, зокрема про кримінальну відповідальність за зберігання приладів, які можуть використовуватися для прослуховування, бо в такому разі під кримінал можна буде підвести будь-якого громадянина, що володіє магнітофоном чи диктофоном. Тим часом аналіз підготовленого до другого читання законопроекту показав, що висловлені зауваження зберігають свою актуальність. Відтак і Головне юридичне управління Верховної Ради, підтримавши попередні зауваження експертів, додала до них свої. Наприклад, за нинішньою редакцією ст. 359 КК дії, вчинені з метою використання СТЗ, становлять склад незакінченого злочину та залежно від обставин кваліфікуються як приготування чи пособництво у незаконному їх використанні. Натомість запропонованими змінами перебачається перетворити незакінчений

склад злочину у закінчений, що тягне за собою посилення покарання. А якщо врахувати, що поряд з пропозиціями про посилення кримінальної відповідальності за незаконне виготовлення, збут чи зберігання СТЗ, в українському законодавстві не існує чіткого визначення самого терміну «спеціальні технічні засоби», то можна уявити, як ці зміни «працюватимуть».

Діапазон несвободи

Асоціація виробників спеціальної техніки «Укрспецтехпром» у відкритому листі до голови Служби безпеки якраз і наголошує, що за відсутності чітких, законодавчо визначених критеріїв віднесення того чи іншого технічного засобу до СТЗ їх перелік може охоплювати дуже широке коло виробів. Ними, зокрема, можна вважати звичайні мобільні телефони, диктофони, біноклі, відеокамери, прилади нічного бачення, всі вимірювальні, слюсарні та столярні інструменти, ключі і верстаки для їх виготовлення, GPS-навігатори, зварювальне обладнання, ба навіть ножиці й канцелярські товари. «Ми навмисно наводимо такі, начебто абсурдні приклади, щоб проілюструвати той діапазон «свободи» в прийнятті рішень, які має Служба безпеки та її посадові особи в питанні кваліфікації дій, пов'язаних із ввезенням на митну територію України технічних засобів, а також із виготовленням, придбанням, збутом або зберіганням виробів, які можна «підвести під статтю», — зазначають виробники спецтехніки та закликають насамперед визначитися із критеріями віднесення технічних приладів до «спеціальних технічних засобів». До слова, виробники спецтехніки, щоб уникнути численних непорозумінь, не раз зверталися до СБУ з проханням

надати офіційне тлумачення основних термінів, проте чіткої відповіді так і не отримали. Тож є підстави припускати, що в разі остаточного схвалення запропонованих змін до Кримінального кодексу буде створено значно більші правові передумови для зловживань владою та службовим становищем, а також для необмеженого втручання правоохоронних органів в господарську діяльність, пов'язану з розробкою, виготовленням та торгівлею СТЗ. Отож, не дочекавшись термінологічного роз'яснення від СБУ та не виключаючи, що законопроект № 3358 таки буде ухвалено, Асоціація «Укрспецтехпром» запропонувала своє визначення терміну «спеціальні технічні засоби». Пропонується чітко зафіксувати: «СТЗ — це технічні або програмні засоби, які спеціально розроблені, виготовлені або пристосовані для негласного отримання інформації та призначені для оперативно-розшукової діяльності. При цьому багатофункціональність, мініа-

турність, можливість використання для негласного отримання інформації виробів міжгалузевого та побутового призначення не можуть бути достатніми підставами для визначення виробу як СТЗ. Основною функціональною відмінністю СТЗ від виробів міжгалузевого та побутового призначення є визначені в експлуатаційній документації на виріб функціональні, конструктивні або інші пристосування СТЗ для приховування від особи власника, носія, користувача чи зберігача інформації факту доступу до цієї інформації та спеціальної її обробки (а саме — створення, збирання, обробки, накопичення, зберігання, пошуку, розповсюдження та використання) під час оперативно-розшукових, розвідувальних або контррозвідувальних дій».

На думку виконавчого директора Асоціації виробників спеціальної техніки «Укрспецтехпром» Ігоря Терлецького, саме наявність чіткої термінології дозволить скоротити перелік виробів, які підлягають контролю, що спростить нагляд за їх обігом. До того ж, відомо, що в питанні ефективності закону вирішальне значення має не кількість статей, які встановлюють відповідальність та розмір санкцій, а невідворотність покарання за вчинене суспільно небезпечне діяння.

Проти ухвалення законопроекту № 3358 висловилися й Спілка підприємців малих, середніх і приватизованих підприємств України, котра вважає, що запропоновані зміни до Кримінального кодексу «мають відверто корупційну та антидержавну спрямованість, наслідком чого стане остаточне знищення основних особистих прав і свобод людини, будь-якого високотехнологічного виробництва в країні, а також легального експорту та імпорту високотехнологічних виробів». Тим паче, що в Україні якщо й існує проблема законності використання СТЗ, то в першу чергу це стосується суб'єктів оперативно-розшукової діяльності, про що свідчать чи не всі гучні скандали останніх років.

Пропозиції до законопроекту

Виробники спецтехніки вважають, що із запропонованої редакції ст. 359 доцільно вилучити положення, яке стосується запровадження кримінальної відповідальності за «незаконне виготовлення, придбання, збут чи зберігання з метою використання спеціальних технічних засобів», та викласти його у такому вигляді: «Незаконне використання спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації та технічних засобів з метою негласного отримання інформації, внаслідок чого була заподіяна шкода охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, карається штрафом від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до чотирьох років, або позбавленням волі на той самий строк. Ті самі дії, вчинені повторно, за попередньою змовою групою осіб або організованою групою чи посадовими особами при виконанні службових обов'язків, або які заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років».

Насамкінець нагадаємо, що в Україні найвідомішим «спецзасобом» для незаконного зняття інформації став диктофон майора Мельниченка. То що, заборонити продаж та зберігання диктофонів?

Сергій ЛАВРЕНЮК.

САМОВРЯДУВАННЯ

► ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ

Якби сільським головою був я...

Якби чиновники не крали, держава була б золотою, а люди купалися в розкошах, як арабські шейхи.

Депутати Чернівецької районної ради Вінницької області запропонували районному відділу освіти провести конкурс серед старшокласників на тему: «Якби сільським головою був я...»

— У кожній роботі потрібен свіжий струмись, нова думка, цікава ідея, — каже заступник голови Чернівецької райради Василь Мельничук. — Дітям притаманні такі речі. Тому й вирішили послухати їхні пропозиції. Нітрохи не розчарувалися в цьому.

«Від Києва до наших Чернівців всі скаржаться на те, що нема грошей, — пише один із старшокласників, — тому такі малі пенсії, не будуються дороги, їздимо у старому транспорті, одне слово, біда, та й годі — німічні і злиденні. Але це не так. Якби чиновники менше крали, наша держава була б золотою, а люди купалися б в розкошах, як арабські шейхи».

«Якби сільським головою був я, найбільше піклувався б про німічних людей, — читаємо в іншому творі. — Навіть якби не мав грошей, вони б мені вибачили. Бо їм не гроші потрібні в першу чергу. Найбільше радіють спілкуванню. За це вдячні кожному, хто заходить до їхньої хати».

Учні радили депутатам подбати насамперед про умови життя людей у сільських населених пунктах. Щоб була дорога, курсував автобус, працювали лазні й інші об'єкти сфери послуг. Найбільше дітки не хочуть, щоб батьки їздили на заробітки. «Як нема дача тата, мені страшно лягати спати», — дівчинка пише, що приблизно такі самі думки у кожного з її ровесників, чії батьки змушені залишати сім'ї й їхати у світи, щоб заробити грошей. «Бабуся каже, що раніше в селі усім-усім вистачало роботи, а чому не зробити, щоб так само було нині?» — доповнює ровесницю ще один учасник конкурсу.

Переможницею стала одинадцятикласниця з райцентру Марина Кушнір. У її роботі є те, про що не написав жоден інший учасник конкурсу. Дівчинка підказала депутатам, за рахунок чого можна наповнити бюджет району. Мабуть, не раз чула в сім'ї розмови з цього приводу. Адже мати Марини — Валентина Кушнір працює селищним головою Чернівців.

Ялинку у Барі прикрасили іграшками, які виготовили мешканці міста

Мешканці старовинного міста Бар на Вінничині долучилися до участі в конкурсі на кращу ялинкову іграшку, оголошеному міськрадою.

— За кошти бюджету ми купили лише електрогірлянди, — каже міський голова Бару Олександр Козак. — Решту прикрас виготовили городяни.

За словами міського голови, здебільшого ялинкові іграшки виготовлені зі шкіри, тканини, паперу і пластику. За краші прикраси їх автори отримали у подарунок солодощі.

Так само громадою збирали кошти для придбання подарунків дітям-сиротам. Для цього відкрили благодійний рахунок, на який жителі міста внесли частину власних заощаджень. Решту додали з міського бюджету.

Віктор СКРИПНИК.

Якби чиновники менше крали, наша держава була б золотою

Міністерство юстиції України ввело комп’ютерне анонімне тестування для кваліфікаційного відбору претендентів на посаду нотаріуса, *повідомляє прес-служба Мін’юсту*

Орден «За інтелектуальну відвагу» 2009 року отримав відомий український перекладач, письменник і науковець Андрій СОДОМОРА

У НОМЕР
▶ ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ

Семінаристи стали фальшивомонетниками

Міліціонери Кременецького райвідділу міліції на Тернопільщині затримали неповнолітніх зловмисників, котрих підозрюють у виготовленні та збуті фальшивих грошей. Організатором виявився 14-річний мешканець Одеської області. Хлопець тимчасово мешкав у Кременці, навчаючись в духовній семінарії. Приїхавши на науку, парубок привіз із собою чимало роздрукованих на кольоровому принтері листків формату А-4. Щоправда, малюнки на них були незвичайні — 20-, 5-, 1-гривневі купюри. Неповнолітній похвалився друкованим скарбом перед іншими семінаристами. Хлопці спокусилися на дармові гроші. Реалізовували фальшивки у монастирі, розважальних закладах, купували продукти. Під час затримання правоохоронці не тільки вилучили розрізані й провосковані гроші, а й цілі листки з надрукованими фальшивими купюрами, **повідомляє ЗІК.**

▶ ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ

Викривати гральні заклади допомагають пильні громадяни

На Херсонщині завдяки повідомленням за цілодобовим «телефоном довіри» у грудні співробітники податкової міліції припинили незаконну діяльність п’яти гральних закладів. Вилучено 64 гральні автомати на 218 тисяч гривень. Поширення набувають також азартні ігри в електронному, віртуальному світі. За останні два тижні виявлено факт незаконної діяльності «віртуального казино», в якому гравці, маючи веб-гроші, робили ставки через мережу Інтернет та отримували грошові виграші. Окрім порушення вимог Закону України «Про заборону грального бізнесу в Україні», власник інтернет-клубу забув до того ж отримати і відповідні дозволи. Тож комп’ютери довелося вилучити. Усього з початку року на Херсонщині конфіскували 942 гральні автомати на суму майже п’ять з половиною мільйонів гривень.

▶ МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

Затримали таксиста «під кайфом», який віз наркотики й наркокур’єра

Під час перевірки документів 36-річного водія таксі, який порушив правила руху, інспектори Жовтневої роти ДПС УДАІ УМВС України в Миколаївській області запідозрили, що він перебуває в стані наркотичного сп’яніння. При особистому огляді було виявлено згорток з речовиною, яка різко пахнула коноплями, вагою приблизно 100 грамів. Поки оглядали таксиста, його 34-літній пасажир спробував позбутися від пакета, у якому знаходилось ще близько 200 грамів наркотичної речовини, **повідомляють в обласному УДАІ.**

ГОТУЄМОСЯ ДО НОВОГО РОКУ

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Екологи переконують: кількadenні новорічні свята обходяться надто дорого українському лісу й екосистемі в ці-

Штучна ялина врятує ліс

лому. Перший удар — масова вирубка дерев. Контрольний — післясвяткові ялинкові багаття. «Зазвичай уже за кілька днів після Нового року на смітниках починають збиратися гори хвойних. І що з ними роблять? Просто спалюють», — каже В. Борейко. Подібна доля і в тих зелених красунь, які ніхто не придбав. За даними Київського еколого-культурного центру, у столиці не вдається реалізувати кожну четверту ялинку чи сосну.

Поряд із легальними ринками працюють і браконьєрські базари. Причому, хоч як це дивно, саме останні, за словами пана Борейка, користуються більшою популярністю. Попри те, що ціна на дерева

тут на 20-30 грн. вища. Причина банальна: краса вічнозелених. Мовляв, браконьєри для продажу вирубують тільки крашці з краших.

Обурює доповідачів і бездіяльність міської влади у боротьбі з браконьєрами. Хоча тут же пан Борейко зізнається: рейдами і перевітками справи не допоможеш. Єдиний спосіб зупинити масову вирубку хвойного лісу — переконати людей не купувати живі дерева. Як аргументи «за» використовують ряд застерег. Як-то: дуже багато дерев завозиться з радіаційно забруднених регіонів. Ще одна небезпека — кліщі, які можна занести до себе в оселю разом із хвоєю. Натомість екологи пропонують ви-

користовувати безпечні та нешкідливі аналоги. Приміром, соснові гілки, штучні ялини або ж дерева у горщиках. Чи взагалі повернутися до свого коріння. І замість хвої використовувати власне український символ Нового року — дідух (уквітчані снопи пшениці).

Якщо ви не передумали і хочете подарунки шукати саме під живою ялинкою, знайте, що в кожного офіційного продавця новорічних дерев мають бути: квитанція на купівлю дерев у певному лісництві, дозвіл місцевих органів влади на торгівлю і висновок санітарно-епідеміологічної служби про нешкідливість ялини чи сосни. **Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.**

Пластмасове диво чи натуральні гілочки майже задарма

Новий рік після важких трудових буднів для мене зазвичай настає раптово. За кілька годин до бою курантів я ще бігаю містом у пошуках ялинки й подарунків. Цього разу вирішила підготуватися до свята мимохідь. Поспішаючи забрати сина із занять у музичній школі, наштотхнула на ялинковий базар. За свіжотесаним парканом чекали своєї долі ялинки і сосни. Продавців не було. Мабуть, торгівлю вирішили розпочати зранку. Через дорогу, біля великого супермаркету електротехніки, розташувалися конкуренти. У них, схоже, реалізація хвойних дерев налаштована з розумом. На передньому фланзі — зразки: ялина, сосна, ялиця. Товар обнесено ґратчастим забором, на ньому висить аркуш паперу з номером мобільного телефону продавця. Самі реалізатори в камуфляжі легко маскуються серед колючих насаджень... Але, побачивши покупців, виходять із лісу, який продають. На запитання: звідки зелені дрова, не приходять — з Рівненської області.

— Давайте підберемо вам ялинку, — пропонують мені. — А я хочу сосну, — відстоюю свій споживчий інтерес. — Вона довше простоїть.

— Взагалі-то, так, — погоджується продавець. — А якщо подали від батареї поставити й водичкою збризкувати, то і ялинка до весни не обсиплеться.

— Почім? — намагаюся порівняти свої запити з можливостями гаманця.

— Від 60 гривень за метр, ялиця — дорожче на червінець, — оголошує прейскурант камуфляжний продавець. — А ще ціна від пишності дерева залежить. Отож покупка вам коштуватиме від 70-ти — не менше, і це без хреста.

— Якого хреста? — Ну, підставки,

в яку ялинка ставиться. Берете? — А доставка?

— На собі потягнете, — дохидливо пояснює співрозмовник.

Про себе вирішую — іншим разом. Відходжу від ялинкового базару й тут мене наздоганяє бабка з «кравчучкою» і новою бізнес-пропозицією: ма-

ленькі ялинові гілочки (схоже, зібрані тут же, за парканом великого розпродажу), але вже по дві гривні за штуку. Беру на замітку такий варіант, спускаюся в підземний перехід. А тут — штучне диво: маленьке (близько півметра) по 150 грн., а побільше (метр із верхівкою) — 300. Хоч і купуєш такий товар на всі наступні новорічні

свята, але до нього для повноти картини, мабуть, варто купити хвойний освіжувач повітря. На стіл поставити тарілку гамбургерів з фаст-фуда й штучно зустріти такий пластмасовий Новий рік... Все-таки, як на мене, краще гілочки по дві гривні.

Ольга ВІТЕР.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Київський лід небезпечний навіть у сильні морози

Разом з морозами до столиці прийшла і зимова риболовля. Щоправда, цей вид спорту сьогодні досить небезпечний. Принаймні про це кажуть рятувальники МНС.

Адже часто люди не помічають старі лунки і миттю опиняються у крижаній воді. Такий випадок днями стався з чоловіком, який вийшов порибалити на Дніпро. На щастя, його вдалося врятувати.

Кореспондент «Голосу України» дізнавався, що ж тягне киян іти в мороз на кригу.

Дев’ята година ранку середі засвідчила: любителі зимового лову масово нехтують правилами безпеки на столичних водоймах. Незважаючи на те, що морози відступили, охочих половити рибку не меншає. Наприклад, у Гідропарку на кризі велике скупчення людей. Рибалять як поодинці, так і цілими компаніями. Цікаво, що біля берегів крига підтанула. Однак це мало кого хвилює. Деякі екстремали ловлять рибу за пару метрів від незамерзлих прогалін.

Киянин Олексій Іванович ходить на риболовлю вже років двадцять. Чоловік каже, що провалитися не боїться, адже має великий досвід у цій справі. Правда, не заперечує, що слід бути обережним.

— Лід тане не так швидко, як замерзає, — каже пан Олексій. — Тому боятися нічого. Крім того, зі мною завжди є довга мотузка і санчата. Вони вкрай необхідні на водоймі. Адже все передбачити неможливо. А рибалити я люблю з дитинства. Це моє хобі.

Неподалік від чоловіка ловить рибу молода жінка. Вона дещо іншої думки про зимову риболовлю.

— Сьогодні справді небезпечно виходити на лід. Адже його товщина 4-5 сантиметрів. Я знаю, який це ризик, бо провалювалася не раз. Однак нічого не вдієш, для мене це додатковий дохід. Наприклад, сьогодні вдалося зловити вже 12 рибинок. Усі планую продали.

Не дотримуються правил безпеки і на Русанівському каналі. Крім рибалок, на лід виходять і жителі масиву. Кореспондент «Голосу України» спостерігав таку картину. Літній чоловік спокійно прямував по кризі через канал. Цікаво, що пішохідний міст — поруч, метрів за двадцять. Однак чоловік його просто проігнорував. А кілька років тому така прогулянка майже в цьому самому місці для молодої пари закінчилася трагічно. Дівчина потонула.

Якими мають бути дії самого потопавчого? Ось які поради дають рятувальники МНС.

Необхідно широко розкинути руки по краях льодового пролomu та утримуватися від занурення з головою. Намагатися не обламувати край криги, без різких рухів вибиратися на неї, наповзаючи грудьми і по черзі витягаючи ноги. І завжди треба брати на риболовлю мотузку метрів 10—15, яку можна кинути людині, щоб урятувати.

Олександр ПЕКНИЙ.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА
(з архіву «Голосу України»).

У Лондоні наших співвітчизників виганяли з літака собаками?

Про це заявив один із пасажирів рейсу, **повідомляє Travel.ru**. «Спочатку рейс затримали через негоду. Та коли польоти поновилися і люди розташувалися в літаку, капітан раптом оголосив, що рейс скасовано», — зазначив співрозмовник. За його словами, причину, а також хто ухвалив таке рішення, капітан не назвав, хоч обидва аеропорти — лондонський і київський — у цей час працювали. З літаком, за словами пасажира, теж було усе гаразд, бо до нього зайшли інші пасажирів і він полетів у Познань. За словами співрозмовника, авіакомпанія «Wizz Air» просто вирішила, що польський рейс їй потрібніший за український, і байдуже, що наступний рейс до України тільки через кілька днів. «Спочатку бортпровідники намагалися викурити київських пасажирів із салону, відкривши навісті двері та влаштувавши протяг. Потім на підмогу покликали поліцію, яка зайшла в літак із собаками і змусила всіх покинути борт», — зазначив він. За словами співрозмовника, «для видворення незговірливих пасажирів застосували газовий балончик».

У прес-службі МЗС на прохання «Голосу України» прокоментувати ситуацію повідомили, що про інцидент чули, але коментувати його може лише речник відомства, який наразі супроводжує візит до України міністра закордонних справ Угорщини. Тим часом ще 60 пасажирів з України вже четвертий день вимушені чекати в аеропорту Венеції свого вильоту до Києва. До речі, їх мала б обслуговувати та само авіакомпанія.

М.К.

Еменесники врятували немовлят

Через аварію на трансформаторній підстанції в нічний час від електроживлення було відключено пологовий будинок № 2 і дитячу лікарню № 3 у кварталі Якіра. У цей момент там перебували 34 маленькі пацієнти, 72 жінки та 27 медпрацівників. Особливо небезпечна ситуація склалася в пологовому будинку, де з 10 немовлят троє перебували в барокамері. Завдяки співробітникам аварійно-рятувальної частини Луганського міського управління МНС та комунальної служби «077» електропостачання вдалося відновити. Для цього використали єдиний у місті бензоагрегат, що встановлений на призначеному для виконання подібних завдань автомобілі САРМ. Аварію усунули через три години.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

На Львівщині створено ще один національний природний парк

Майже рік тому указом Президента України «Про розширення мережі територій національних природних парків та інших природно-заповідних об'єктів» на території Львівської області було передбачено створення національного природного парку «Пам'ятка Пеняцька». Не суперечила цьому указові й регіональна програма розвитку заповідної справи у Львівській області до 2020 року. Запроектований парк мав охопити частково територію

Бродівського, Золочівського та Буського районів області. Однак самі громади цих районів довгий час опиралися рішенню, побоюючись, що із створенням парку люди не зможуть там збирати гриби та ягоди й просто безкоштовно перебувати. Мали сумніви й депутати. Та після досить тривалих дебатів Львівська обласна рада нарешті прийняла рішення. Територія, яка входить до складу парку, належить в Україні до найцінніших у природничому

та культурно-історичному аспектах. У фізико-географічному аспекті — це територія Гологір та Вороняків. Саме тут сформувалися унікальні осередки рослинних угруповань, а також букові лісостани, що ростуть на північно-східній межі ареалу й становлять особливу цінність у загальноєвропейському масштабі. Бере тут початок і річка Західний Буг, що має міждержавне значення. Завідувач кафедри екології Наці-

онального лісотехнічного університету Л. Копій підкреслив, що створення парку дасть змогу зберегти 1600 видів рослин, які перебувають під загрозою зникнення або є в одиничних екземплярах. Серед переваг, які назвав науковець, і збереження в чистоті води, землі, тваринного світу, розвиток інфраструктури та туризму. До того ж статус національного природного парку дає можливість фінансування за рахунок грантів європейських країн.

Ірина ЄГОРОВА.

Львівська область.

У Новий 2010-й — без боргів

Профспілкові комітети двадцяти підприємств Черкаської області за сприяння обласного відділення Національної служби посередництва і примирення добилися ліквідації заборгованості із заробітної плати за 2009 рік.

Як повідомив голова Федерації профспілок Черкащини Петро Шевченко, активна робота у цьому напрямі триває. Ще понад шість тисяч працівників чекають від своїх роботодавців погашення боргів у році, що минає.

Лідія ТИТАРЕНКО.

ФОТОФАКТ

На полігоні твердих побутових відходів у Сімферополі знищили контрафактну продукцію, що випускалася підприємствами з порушенням виключених прав патентовласників, дизайнерів товарних знаків, авторських прав на тиражування аудіо-, відеопродукції, програмного забезпечення, баз даних тощо.

Фото Андрія ЛЮБИМОВА (УНІАН).

ФОТОФАКТ

Студентки першого навчального закладу для людей похилого віку — «Університету третього віку» — провели новорічний костюмований бал-маскарад.

Фото Андрія СКАКОДУБА (УНІАН).

Люди замерзають у власних оселях

Морози на Прикарпатті трохи відступили. Але наслідки після себе залишили трагічні. Унаслідок переохолодження у власній оселі помер 45-літній мешканець села Старі Кути Косівського району. Того ж дня до Коломийської ЦРЛ з діагнозом «переохолодження організму» було госпіталізовано 61-літнього місцевого жителя. Наразі, як констатують медики, стан потерпілого — середньої важкості.

Загалом цього року на

території Івано-Франківщини внаслідок переохолодження загинули 16 осіб, ще семеро зазнали травм і потребували медичного лікування. За даними місцевих рятувальників, до групи ризику насамперед належать особи, які перебувають у стані алкогольного сп'яніння. На жаль, побутує думка, що алкоголь зігріває, але насправді вживання алкоголю сприяє розширенню судин та призводить до втрати тепла, що в свою

чергу й викликає швидке замерзання.

У зв'язку з різким похолоданням та прогнозами синоптиків щодо складних погодних умов головне управління МНС в Івано-Франківській області звернулося до громадян із проханням вжити всіх необхідних заходів, щоб уберегти себе і своїх близьких від переохолодження та обмороження.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

онального лісотехнічного університету Л. Копій підкреслив, що створення парку дасть змогу зберегти 1600 видів рослин, які перебувають під загрозою зникнення або є в одиничних екземплярах. Серед переваг, які назвав науковець, і збереження в чистоті води, землі, тваринного світу, розвиток інфраструктури та туризму. До того ж статус національного природного парку дає можливість фінансування за рахунок грантів європейських країн.

Ірина ЄГОРОВА.

Львівська область.

Перевагу віддають українському каналу Дунай—Чорне море

50 тисяч тонн зерна врожаю нинішнього року перевезено суховантажами глибоководним судновим ходом Дунай—Чорне море. Тільки в листопаді ним пройшло 14 теплоходів із пшеницею, ячменем, рапсом, кукурудзою, сояшиником. Судна із зерном вийшли з румунського порту Галац, молдавського Джурджулешть, українських портів Кілія, Ізмаїл, Рені.

Як заявив директор державного підприємства «Дельта-Лоцман» Олександр Голодницький, незважаючи на напругу легливості румунської сторони, що пропонує користуватися Сулинським каналом, зернотрейдери й судновласники віддають перевагу українському судновому ходу.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеська область.

Тролейбусним маршрутам — 60 років

Наприкінці грудня 1949 року на запорізьких шляхах з'явилися тролейбуси. Перший маршрут, від вулиці Богдана Хмельницького до заводу «Запоріжсталь», становив 6 км, на лінії працювало 6 машин. У 1953 році, коли електротранспортне господарство налічувало 25 тролейбусів, на Південному шосе збудували перший тролейбусний парк. А сьогодні «Запоріжелектротранс» входить у четвірку найбільших підприємств комунальної галузі України. У його складі — два тролейбусні парки, а на 9 міських маршрутів щоденно виходить 110 тролейбусів. Незважаючи на фінансові труднощі та економічну кризу, КП «Запоріжелектротранс» не віддало свої вагоноремонтні майстерні приватним структурам, а зберегло у своєму складі.

— За 60 років запорізькі тролейбуси перевезли близько трьох мільярдів пасажирів, — каже генеральний директор КП «Запоріжелектротранс» Микола Риженьких. — Ми — єдине в комунальній галузі України підприємство, яке самостійно готує для себе кадри. За 17 років у нас професію водія тролейбуса отримали 670 чоловік.

Микола МАНЬКО.

Запорізька область.

У НОМЕР

► **КРИМ**

Багатодітній родині придбають квартиру за рахунок бюджету

Родині 25-річної Наталі Білик, в якій влітку народилося четверо малят, куплять квартиру за рахунок бюджету АРК. Про це повідомив під час засідання кримського уряду Голова Верховної Ради Криму Анатолій Гриценко. «У нас у бюджеті передбачено гроші, які ми віддали Радміну, Радмін розписав уже 550 тисяч гривень», — сказав він.

Глава уряду Криму Віктор Плакіда уточнив, що квартиру планується придбати в Євпаторії. І додав, що це перший випадок народження чотирьох дітей на півострові за останні 65 років.

Георгій ВЕРВЕС.

► **ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ**

Лікарню реконструювали толокою

У Волочиській центральній районній лікарні поставлена крапка в довгому процесі реконструкції та ремонту закладу. Оскільки здійснювались вони за ініціативи адміністрації лікарні й переважно за кошти, котрі вдавалось самотужки зібрати, то й тривали більш як десяти років. Прийомне відділення стало останнім, шістнадцятим, котре урочисто відкрили після ремонту. Цю подію відзначили й районна влада, місцеві підприємства та організації, які також підтримували медиків у їх починаннях. Адже реконструювали лікарню толокою, всім районом. Незважаючи на кризу, відділення відремонтували за євростандартами, адже, як зауважив головний лікар району, заслужений лікар України Дмитро Береговий, прийомне відділення — це дзеркало закладу, тому й вигляд повинно мати якнайкращий.

Ірина КОЗАК.

УКРАЇНА—ЄС

Наступного року нам повернуть близько 200 нелегалів

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Василь Мармазов уточнив, що утримання одного непрямого гостя в пунктах нелегальних мігрантів коштує держбюджету 2—2,5 євро на добу. Протягом 2010—2011 років. Україна має намір побудувати ще три пункти з утримання нелегальних іноземців і осіб без громадянства, які були депортовані в Україну із країн ЄС у рамках договору про реадмісію.

Ведучи мову про ризики збільшення потоку нелегальних мігрантів в Україну наступного року, В. Мармазов зазначив: «Такі ризики можливі, якщо й надалі не буде підтримано ініціативу МВС щодо створення єдиного міграційного органу при МВС». Також заступник міністра зауважив, що найбільше нелегальних мігрантів потрапляють на територію України через північний та східний кордони з РФ. Коментуючи можливість введення візового режиму з країнами колишнього СРСР, він нагадав, що, з одного боку, це може сприяти скороченню кількості нелегальних мігрантів, але, з другого — створить складнощі в переміщенні для законослухняних громадян обох країн.

У Києві з'явився пам'ятник усім
загиблим кадетам та ліцеїстам (УНІАН)

Напис із головної брами колишнього концентраційного табору
Освенцим–Біркенау, а нині музею, викрали на замовлення,
про це повідомив головний комендант польської поліції
Анджей МАТЕЮК (*Укрінформ*)

Афганістан. Подорож у часі

Валерій СЕВРЮКОВ — начальник відділу Національної академії прокуратури України. В органах прокуратури з 1990 року. Це — тут, на «гражданці». Там він був старшиною 5-ї парашутно-десантної роти 345-го окремого парашутно-десантного полку. Власне, там він був усього півтора року. Але Афганістан не відпускає тих, хто ступав на його землю. Він сниться, він болить і хоч як це парадоксально звучить: вабить назад. Що далі відходять в історію події радянсько-афганської війни, то більше з кожним роком хлопців, які мріють знову побувати в Афганістані. Правда, як гості. Звичайно, такі поїздки — велика рідкість. Але все-таки цього літа Валерій Севрюков наважився вирушити в подорож у часі. На 25 років назад.

— Навіщо ви туди поїхали?
— Хотів знову побачити Афганістан своїми очима. По-перше, переко-
натися, що це був не сон. По-друге,
подивитися на цю країну іншими
очима і з висоти минулих років оці-
нити ситуацію.
— Це було відрядження?
— Ні. Звичайна приватна поїздка
під час відпустки. Туди збиралися
близько десяти хлопців. Але в резуль-
таті поїхали троє: я, Володимир
Жмак і Олександр Денисов. Ми поз-
наййомилися лише в посольстві, але
одразу знайшли спільну мову: служи-
ли в один час (у середині 80-х), при-
близно в одному місці... Та і не це
найголовніше. Ми були там, і лише
це нас уже поєднує.
— Як добиралися?
— В Узбекистан — літаком. А кор-
дон з Афганістаном перейшли в Тер-
мезі через той самий міст, через який
20 років тому виводили нашу 40-ву
армію. Я, до речі, уперше побачив
його на власні очі. Незабутні вражен-
ня. На тому боці на нас чекав авто-
мобіль.

— Ви побачили те, за чим їхали?
— Скажімо так, кожен з нас поба-
чив те, що хотів. Ми добралися до
Кабула, але пробули там лише два
дні. Вирушили на Панджшер. Безпо-
середньо в Панджшері та Баграмі
стояв мій підрозділ. На баграмському
аеродромі дислокувався наш 345-й
окремий парашутно-десантний полк.
До речі, фільм «9 рота» знято саме
про нас. Полк складався із трьох ба-
тальйонів. Я служив у другому, який
знаходився в ущелині Панджшер.
«Панджшер» у перекладі означає
п'ять левів. Це цікаве місце. В уще-

У цього знімка (середина 80-х) особлива історія. Під час бою було під-
стрелено грифа-стерв'ятника. Його виходили, але довелося ампутувати
крило. Птах жив на даху будинку, де була рота. Якось повз нього проїх-
дав офіцер. Побачив птаха й попросив сфотографуватися. Цей знімок
Валерій побачив на стенді в госпіталі «Лісова галявина». І зрозумів, що
хлопець з гітарою — це він сам. Зв'язався з автором знімка. Так в його
архіві з'явилася ще одна фотографія.

лині проходили одні з найактивніших
військово-бойових дій афганської
кампанії. Це була вотчина польового
командира Ахмада Шах Масуда —

особистості легендарної. Під його
проводом ходило до 10 тисяч бійців.
Наш батальйон, приміром, налічував
300—350 чоловік. І такими силами ми
повинні були контролювати ущелину
завдовжки 40 км... У нього була пар-
тизанська тактика ведення війни. У
відкриті бої Ахмад Шах Масуд всту-
пав дуже рідко: мінування, раптовий
напад, нічні, денні обстріли, захоп-
лення полонених... Під час афган-
ської кампанії було близько п'яти
операцій, коли в Панджшер заходила
майже вся 40-ва армія. Але з армією
він воювати не хотів. Просто йшов,
залишаючи після себе міни й дрібні
групки моджахедів. Але як тільки ар-
мія відходила, Масуд повертався.

Отож ми вирушили туди. Володимир
Жмак служив у мотострілковому полку,
що дислокувався поруч із нашим пол-

Що стосується Олександра Дени-
сова, то він служив у Кундузі. Але
1982 року він також опинився в Пан-
джшері. Саме під час однієї з вищез-
гаданих операцій 40-ї армії. Як роз-
повідав Олександр, їм прийшло пові-
домлення про зникнення царандої
(афганської міліції). На пошуки на
БТРі було відправлено двадцять чоло-
вік. Але інформація виявилася хиб-
ною. На зворотному шляху БТР підір-
вався на фугасі. Його скинуло під
укіс. Із двадцяти чоловік — вісімнад-
цять загинули. Вижили лише двоє, у
тім числі й Олександр. Вони кілька
годин відстрілювались, поки не підій-
шли наші війська... Сашко не пам'я-
тав точно місце, де трапилася ця тра-
гедія. Ми просто їхали по Панджшер-
ській ущелині й... знайшли цей БТР.
Він усе ще там лежить. Немов маши-
на часу. Відчуття передати словами
неможливо. Думаю, ті, хто воював в
Афганістані, нас зрозуміють.

А я побачив позиції своєї Анави
(населений пункт. — Авт.), де дисло-
кувався другий батальйон. Зберігся
штаб батальйону. Навіть окопи збе-
реглись, біля них валяються патро-
ни... У полк, на жаль, потрапити не
вдалось. Нині там — американці:
майже три метри бетонні огорожен-
ня з колючим дротом нагорі. Ще їх
кілечем охороняє афганська армія. У
нас було навпаки: з огорожень —
колючий дріт або невисокий дерев'я-
ний парканчик. Вільний доступ до
наших позицій. І це ми охороняли
афганську армію. Чия тактика більш
правильна, не знаю... Але настрої, які
панують серед афганського населен-
ня, дуже багатьох наших співвітчиз-
ників здивують. Вони пам'ятають
шураві й... люблять.

— Це як розуміти?
— Ми самі не очікували. Ми взага-
лі спочатку не хотіли відкриватися й
вступати в контакт із місцевим насе-
ленням. Це небезпечно. Адже ми не
можемо напевно знати, як вони від-
реагують, довідавшись, що 25 років
тому ми в них стріляли. Або, примі-
ром, візьмуть двох у заручники, а
третьому скажуть: їдь в Україну і
привези викуп. Все може бути. Але
так вийшло, що не втрималися... По-
верталися з Панджшера й зупинили-
ся біля річки пообідати. Там був не-
великий ресторанчик, в якому готу-
вали форель. І доки ми чекали обіду,
я почав привидлятися до господарів.
І зрозумів, що за віком ці люди мо-
гли воювати проти мене. Я запитав: а
як називається ця місцевість? «За-
манкор» (назва кишляку). Я кажу: «А

У рубриці «Цього дня» надруковано, що в 1765 р.
утворено Слобідсько-Українську губернію з цен-
тром у Харкові. Полковий устрій на Слобожанщині
скасовано. Думаю, не одного мене цікавить: що
собойо являв «Полковий устрій», яку територію він
займав, що входило до адміністративної його
одиниці?

Ваш постійний передплатник Михайло ЗАГУБА.

Дніпропетровськ.

**Відповідає керівник Центру теоретико-методологічних
проблем історичної регіоналістики Інституту історії України
НАН України доктор історичних наук Ярослава Верменич:**

— Слобідська Україна — ре-
гіон, що утворився у так звано-
му Дикому степу, у трикутнику
між непевними кордонами Рос-
сії, Речі Посполитої і Крим-
ського ханства у XVII—XVIII
століттях. На цій території ни-
ні розташована Харківська об-
ласть, частина Сумської, До-

нецької, Луганської областей
України, а також частини Кур-
ської, Белгородської та Воро-
нзької областей Російської
Федерації. Тривала дискусія
між істориками щодо того, на-
лежали ці землі у XVI ст. Росії
чи не належали нікому, не да-
ла на це питання вичерпної

відповіді. Напевно, можна ска-
зати лише те, що землі, які
входили до складу Київської
Русі, в результаті татаро-мон-
гольської навали були спусто-
шені, перетворилися на «ди-
ке поле». На карті французького
інженера Г. де Боплана (1637
р.) терміном «losa deserta» (ди-
ке поле) позначено землі на
Лівобережжі між річками Сі-
верський Донець та Самара, а
на захід від Азовського моря до
Дніпра.

Специфіка Слобожанщини
як окремого регіону України
створювалася як її «окраїн-
ним» становищем, так і особ-
ливими умовами її колонізації.
Колонізація цих земель поча-
лася з кінця XV — початку XVI
століття, причому була знач-
ною мірою стихійною. Одні

приходили сюди, щоб врятува-
тися від покріпачення, інші —
на тимчасові промисли, для
випасу худоби. Оскільки ці
землі доводилося захищати від
постійних татарських нападів,
тут російський уряд створює
станично-сторожову службу,
залучаючи до неї також посе-
ленців. «Фронтирний» тип
первинного освоєння території
сформував особливий різновид
переселенської субкультури,
сприйнятливий до акультура-
ції. Освоювалася ця територія
надзвичайно інтенсивно. Якщо
у 1657 р. тут налічувалося 64
населені пункти і близько 100
тис. мешканців, то у 1686 р. —
відповідно 232 і 250 тис., а у
1732 р. — 469 поселень і 370
тис. мешканців.

У 50—60-х роках XVII сто-

ліття на Слобожанщині було
утворено п'ять полків — Ос-
трогоський, Харківський, Сум-
ський, Охтирський, Балаклів-
ський. Особливістю Слобід-
ської України порівняно з
Гетьманщиною була практика
довічного обрання полковни-
ків і сотників. Полковники бу-
ли наділені досить широкими
владними повноваженнями —
військовими, судовими і адмі-
ністративно-розпорядчими.
Мали право розподіляти зем-
лю, видавати від свого імені
грамоти-розпорядження. До
складу полкової старшини вхо-
дили обозний, суддя, осавул,
хорунжий і два писарі.

Друга особливість Слобо-
жанщини — відсутність єдино-
го козацького уряду і, відповід-
но, гетьманської влади. Кож-

Слобожанщина:

Афганістан не відпускає тих, хто ступав на його землю

На знімку зліва направо: В. Жмак, О. Денисов, колишній ворог, В. Севрюков.

позаду — Анава, праворуч — гора Шуро, там — ущелина Ферадж». А він: «Звідки знаєш?». (Вони, до речі, дотепер пам'ятають російські слова). «Ну, 25 років тому я тут воював». — «А я в горах проти тебе т-т-т...»

— **Нагодував після цього?**

— Нагодував не те слово. Він нам ще й доти показав, з яких він стріляв, а ми намагалися його звідти вибити. Ми з цікавістю розглядали їх. Вони нас. І от парадокс, знаєте, що він нам сказав? «Шураві, ми вас пам'ятаємо й поважаємо. Війна є війна: у нас втрати, у вас втрати. Нічого особистого. Робота така. Але ви воювали з нами як воїни, віч-на-віч». Війна — це біль. І найголовніше — це прощення. Коли з розумінням ставишся до свого супротивника й можеш його простити. Хто винен, що я прийшов до нього або він до мене? Не ми починаємо війну. Війни починають політики.

Зараз у нас немає стану війни. Ми прийшли до них як гості. І залишилася повага з тих часів. Виросли діти, яким ми давали їжу, солодощі, допомагали, чим могли, нічого не вимагаючи взаєм. Одне слово, поговорили ми, обійнялися на прощання й поїхали далі.

— **А як місцеве населення ставиться до нинішніх непростих гостей?**

— Ми помітили, що афганці озлоблюються. Адже натовські війська як воюють? Приміром, коли ми були в Афгані, війська НАТО завдали бомбового удару в районі міста Герат, де нібито дислокувався Талібан. У результаті бомбардування загинуло 130 осіб. З них три чоловіки, які нібито належать до Талібана. Інші — мирні жителі, серед яких 30 дітей. Це було передано по місцевому афганському телебаченню. Американці вибачилися перед місцевою владою. У світовій пресі, звичайно, про цей «інцидент» не повідомлялося. Може, така тактика ведення війни і правильна з точки зору збереження свого контингенту, але місцеве населення озлоблюється. Нас же вони сприймали як воїнів, чоловіків, які воювали з ними на рівних.

— **А що таке сьогодні Талібан? Студенти виросли, давно виїхали в Європу й США...**

— Знаєте, що розповіли мені афганці? Що цього року на території Пакистану було затримано Усама бен Ладена. Його передали американцям, але він утік!.. Ось і я розсміявся. А вони: «Не смійтеся. Це правда». Не секрет, що Талібан — це продукт американців. Повертаючись до покійного вже Ахмада Шах Масуда, зазначу, що він перший і єдиний з

його рівня людей сказав, що Талібан — це американський продукт. Тому, коли радянські війська пішли з Афганістану, він почав війну з Талібан. І якби він залишився живий, то і зараз воював би проти американців і НАТО. Можливо, тому його і вбили. До речі, це зробили два «журналісти», які прийшли брати в нього інтерв'ю 9 вересня 2001 року. За два дні до теракту, після якого почалося вторгнення військ коаліції США—НАТО в Афганістан.

— **Що змінилося в Афганістані за 25 років?**

— З'явилися заасфальтовані дороги, по яких можна швидко їхати на хамерах. Є заправки, де можуть заправити ті самі хамери. Побудовано електростанцію. У Кабулі є кілька готелів вищого класу, у яких не побачиш жодного афганця (крім персоналу). І на й б і л ь ш е враження — величезні банери і білборди...

— **Що на них рекламують?**

— Напевно, поразку. «Гос-ті» намагаються вибити традиції в афганського народу. А чим сильна країна? Традиціями. І спроби їх викоринити можуть призвести тільки до озлоблення народу. Приміром, на банерах зображено жінок з відкритими обличчями. Я бачив агітку із закликом іти на вибори. На плакаті зображені усміхнені афганці: в одній юрбі чоловіки, діти і жінки з відкритими обличчями. У руках — бюлетені. Як може зрозуміти її афганець? Иди на вибори, і твоя жінка ходитиме з відкритим обличчям, безсоромно посміхаючись всім чоловікам.

Ще на цих банерах рекламують боротьбу з наркоманією. Але є інша інформація: потоки наркотиків істотно збільшилися з приходом військ НАТО.

Афганістан це на 90 відсотків — гори і пустелі. Але потрапляєш в ущелину й бачиш: річка, біля неї не-

велика зелена зона. І цього вистачає населенню, щоб жити. І водночас Афганістан — це дуже багата країна. Ця земля сповнена корисних копалин. А корисні копалини (газ, нафта, уран, мідь, золото) — це майбутнє. Той, хто володіє стратегічними запасами, завжди буде на коні. Це, звичайно, розуміють ті, хто вміє рахувати гроші й думати на десятки років уперед. В Афганістані час тече трохи інакше. Там немає суєти. Є можливість зупинитися й подумати про сенс життя. Але час почав працювати проти коаліції. Мені навіть доводилося чути: «Шураві, повертайтеся і вибийте звідси американців».

— **А ви хочете туди повернутися? Я маю на увазі, звичайно, як гість?**

— Так, саме як гість, я ще хотів би туди з'їздити. Я і афганцям ка-

Плакат, який закликає йти на вибори.

зав, що у мене тепер дві батьківщини. Адже 25 років тому я міг звідти й не повернутися.

— **Ностальгія за 18-ма роками чи не вистачає адреналіну?**

— Авжеж, такого рівня адреналіну мені більше не доводилося відчувати. І слава Богу.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Фото з архіву Валерія СЕВРЮКОВА.

від «losa deserta» до губернії

ний полк управлявся окремо своєю старшиною, і саме до неї в разі потреби зверталися царські урядовці. Намагання слобідських полків приєднатися до Гетьманщини з боку російських властей діставали рішучий опір. Полкові канцелярії у XVII столітті підпорядковувалися белгородському воеводі, а через нього Розрядному, а з 1688 р. — Посольському приказам. У ході губернських реформ Петра I статус Слобожанщини неодноразово зазнавав змін. У 1708 р. вона була в адміністративному відношенні включена до складу Азовської губернії, але азовський губернатор з 1710 р. керував лише Харківським, Ізюмським та Острогозьким полками, а Сумський і Охтир-

ський (з 1718-го і Харківський) підлягали київському губернатору. З 1718 р. усі слобідські полки були передані до складу Київської губернії. Але в судово-кримінальних справах Слобожанщина лишалася у віданні Белгородської й Воронежської провінційних канцелярій. Петровським указом від 4 вересня 1722 р. слобожанські полки були вилучені зі складу Київської губернії. У 1726 р. вони потрапили під егіду військової колегії.

У 1732 р. цариця Анна Іоанівна ліквідувала автономію Слобідської України, створивши для неї керівний орган — «Канцелярію комиссии учреждения слободских полков». Полкові ратуші було перейменовано в полкові канцелярії і у

правовому відношенні прирівнено до канцелярій провінцій російських губерній.

Під час царювання Єлизавети Петрівни козацькій старшині вдалося з 1743 р. якоюсь мірою відновити автономний статус Слобожанщини. «Канцелярія комиссии» ліквідовувалася, слобідські полки знов були підпорядковані військовій колегії. У судових справах полки почали підлягати Белгородській губернії. Але козакам та їхнім підпомічникам у 1749 р. було заборонено всякі територіальні переміщення. Ще раніше з них було сформовано регулярний Слобідський гусарський полк.

Проведена у 1732—1737 рр. реформа слобідських полків звелася до заборони займати

вільні землі, перетворення слобідських полків у регулярні частини російської армії, а полкових канцелярій — у звичайні держоргани провінцій. Царським маніфестом від 28 липня 1765 р. козацька служба на Слобожанщині визнавалася взагалі непотрібною; місцеві полки були реорганізовані в регулярні, а козацька старшина прирівняна в правах до російського дворянства. Що ж до рядових козаків, то тепер вони були повинні відбувати 25-річну військову службу. З п'яти слобідських полків утворювалася Слобідсько-Українська губернія з центром у Харкові, що поділялася на п'ять провінцій. Сотенні містечка перет-

ворювалися у комісарства на чолі з виборними комісарами.

Слобідсько-Українська губернія, територія якої в ході катерининських реформ дещо зменшилася, проіснувала недовго. 25 квітня 1780 р. її перейменували на Харківське намісництво, яке поділялося на 15 округів. Указом Павла I від 12 грудня 1796 р. Харківське намісництво знов було перетворене у Слобідсько-Українську губернію. У 1835 р. її включено до складу Малоросійського генерал-губернаторства, центр якого перенесли з Полтави у Харків. У складі Чернігівської, Полтавської і Харківської губерній Малоросійське генерал-губернаторство проіснувало до 1856 р.

Київміськбудівці впевнено дивляться у майбутнє

Ні для кого не секрет, що нинішня непроста соціально-економічна ситуація боляче вдарила по підприємствах будівельної галузі. Багато хто не втримався на ринку і змушений був згорнути виробництво. Тим часом Холдингова компанія «Київміськбуд» встояла й далі залишається на плаву. Та найголовніше — вона не втратила довіри до своєї діяльності з боку інвесторів, а це, в свою чергу, дає можливість розвиватися, а киянам вчасно вселятися в свої омріяні квадратні метри. Нещодавно керівники холдингу провели День відчинених дверей на кількох новозбудованих будинках холдингу — на масивах Осокорки Північні, Позняки та Троєщина. Бутафорного лицедійства не було — просто зустрілися собі будівельники зі своїми інвесторами, хіба що в присутності преси. Продемонстрували свою роботу, поділилися планами й проблемами...

«Хоч як було складно, багато наших забудовників призупинили будівництво, дехто взагалі зійшов з дистанції... А ми можемо чесно дивитися людям в вічі. Ми своє зробили, тому й маємо моральне право говорити про плани і перспективи», — сказав президент ХК «Київміськбуд» Петро Шилок й запросив на «оглядини»...

Перша наша зупинка біля будинку по вулиці Єлизавети Чавдар, 3, на Осокорках. Тут уже все готове до заселення. Підключено комунікації, тепло- та електропостачання. Будинок уже прийняла комісія. Тепер мешканцям залишилося укласти угоду з житлово-комунального організації на обслуговування помешкання. До речі, це вже десятий будинок на цьому житловому масиві, що його здає в експлуатацію одна з підрядних організацій «Київміськбуду».

— На черзі ще один, — каже Олександр Пилипенко, керівник ВАТ «Завод залізобетонних конструцій ім. С. Ковальської». Саме його організація була підрядчиком на даному будинку.

Олександр Сергійович запевняє, що немає різниці, у кризовий рік будувати чи не в кризовий.

— Інша річ, що обсяги нині трохи впали. А це — незабезпеченість наших працівників роботою, а для інвесторів зменшені можливості для купівлі. Для країни так само це проблема, адже зменшуються і відрахування до бюджету. Тому ми змушені на початковій

стадії покладатися на власні кошти, а вже коли виходимо з нуля, люди починають приглядатися, і коли бачать, що цей будинок не стане якимсь там черговим еліта-центром, тоді й роблять свої внески.

Що стосується матеріалів, з яких будує «Київміськбуд», то Олександр Сергійович

НАША ДОВІДКА

Дев'ять новосних Києв за кількістю житла, об'єкти соціальної сфери — школи, дитячі садочки, готелі й комплекси, вокзали і стадіони. А ще Центр Серця, приміщення Федерації футболу України, Апеляційного суду, Солом'янської районної адміністрації і, звичайно ж, новий стадіон у Києві, який має прийняти Євро-2012. З таким послужним списком вступає в своє 55-річчя Холдингова компанія «Київміськбуд».

підтвердив, що на 95 відсотків це наш вітчизняний продукт.

До речі, тут же під час відчинених дверей були представлені й виробники продукції, яка застосовується у проектах «Київміськбуду». Для мене, приміром, було приємною несподіванкою, що в системі гарячого водопостачання для захисту труб від корозії кожний будинок тут оснащують розробленою науковцями столичного університету «КПІ» установкою «Шит».

За словами президента холдингу Петра Шилока (на знімку), «Київміськбуд» її використовує вже п'ятий рік. Петро Степанович, перш ніж піти на зустріч з інвесторами, з цікавістю оглянув й інші пропозиції та новин-

ки, представлені виробниками. Загалом у холдингу намагаються весь час йти в ногу з життям — щойно з'являється щось новеньке в технологіях, його одразу ж беруть на озброєння. І це при тому, що нині всі тільки й говорять про кризу.

— Насправді ж ми до неї добре підготувалися, у нас була задільна програма. Маємо проекти, є земля. І як тільки буде можливість, ми одразу ж зможемо наростити свої обсяги. А для цього, — каже Петро Степанович, — було б дуже до речним ухвалення закону про будівництво доступного житла.

— Це була б колосальна допомога будівельній галузі. А ще хотів би, щоб нарешті закінчилася робота над законом про реконструкцію так званих хрущовок. Закон дуже потребує вдосконалення. Нині, приміром, якщо є хоч одна людина, яка проти відселення, будинок узагалі не можна ставити на реконструкцію. А це неправильно, так ми взагалі завалимо житлову програму. До речі, в Москві ця програма уже на завершальній стадії. Бо там вчасно зрозуміли, що це нагальна проблема, без якої великим містам, а надто столиці, просто не вижити. Адже незабудованих територій стає дедалі менше, тож єдиний вихід — уже сьогодні, під час кризового затишшя, розпочати її розробку. А там дивися криза закінчиться, а на підході й нові проекти.

Не діє, за словами Петра Шилока, і програма соціального житла. Тому будівельники нині спираються лише на інвесторів.

— А це неправильно, — зазначає Петро Степанович. — Бо, на жаль, не кожний працюючий у змозі придбати квартиру власним коштом. Тому держава має подбати про інші напрямки забезпечення житлом. У свою чергу це дало б поштовх не лише будівельникам, а й галузям, які тісно з ними співпрацюють. Одне слово, треба мати хоч б два—три напрямки, — резюмує П. Шилок.

Вдалося того дня поспілкуватися і з самими інвесторами. Розмовляю з Миколою Івановичем. Він придбав тут однокімнатну квартиру загальною площею 45 метрів. Роботою будівельників задоволений. Каже, вікнами його помешкання виходить на розташовані зовсім поруч з масивом дачі, тож йому, як вихідцю із села, таке споглядання буде приємним.

— Буду і в місті, і на природі водночас, — жартує щасливий господар придбаної квартири.

Загалом же на Осокорках його все влаштовує, єдине — що хотілося б більше зелені, а ще — щоб будівельники не забували про школи, садочки, стадіони й дитячі майданчики.

Насправді ж це так і є. Нинішні споруди «Київміськбуду» — це цілі автономні мікрорайони з усім комплексом обслуговування:

ДО РЕЧІ

Холдингова компанія «Київміськбуд» — найбільша будівельна компанія України. До неї входять 40 акціонерних товариств, шість дочірніх підприємств, 48 підприємств — на правах асоційованих членів.

школами, дитсадками, стадіонами, наземними й підземними стоянками та паркінгами.

Ми ж тим часом вирушаємо на Позняки на вулицю Урлівську, 36. Там також готовий до здачі будинок. Зовсім неподалік будівельники показують ще одне своє дітище — підземно-наземну автостоянку. Вона вражає своїми масштабами, та вони й не приховують, що це поки що єдина в Києві за площею така будівля. Автостоянка оснащена всіма засобами протипожежної сигналізації, водяного пожегогасіння, автоматикою димовидалення тощо. Експериментальна автостоянка розташована над діючою мережею метрополітену. Тож перед початком будівництва спочатку тут закріпили тунелі метро, провели й інші роботи, щоб люди почувалися в безпеці — і на стоянці, і в метро.

Не менш вражаючі масштаби будівництва холдингу і на масиві Троєщина. До передачі інвесторам готуються одразу кілька будинків. Одне слово, новий рік тут зустрічають, як і годиться, з подарунками.

— Ми розуміємо, що ситуація вже незабаром вирівняється і обсяги виробництва доведеться нараховувати, — підбиває підсумки Петро Шилок. — Тому всі наші підрядні організації стараються триматися купи і діяти злагоджено та чітко. А така чітка робота не може бути не поміченою. Тому люди нам довіряють, а ми, в свою чергу, просто зобов'язані їх не підвести.

Усього за підсумками 2009 року Холдингова компанія «Київміськбуд» планує ввести в експлуатацію 250 тисяч квадратних метрів житла.

Марина КРИВДА.

Фото прес-служби «Київміськбуду».

ОГОЛОШЕННЯ

Господарський суд Дніпропетровської області (49000, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбішева, 1-А) постановою від 21.12.2009 р. у справі № Б 29/402-09 визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру у відношенні Товариства з обмеженою відповідальністю «Експрес-Сервіс» (49000, м. Дніпропетровськ, вул. Московська, 25-а2; код ЄДРПОУ 30600147, п/р 26001300001766 в ДФ АКБ «Форум», МФО 306878).

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Морозов Ігор Анатолійович (ліцензія серія АБ № 271599), тел.: (8056) 792-53-18, тел./факс: (8056) 370-74-70, адреса для листування: 49044, м. Дніпропетровськ, а/с 2734.

Господарський суд Черкаської області постановами визнав банкрутами та відкрив ліквідаційну процедуру по справах: № 18/2724 від 10.12.2009 р. — товариство з обмеженою відповідальністю «Незалезна станція технічного обслуговування сільськогосподарської техніки» (Черкаський р-н, с. Мошни, вул. Замедянського, 6, 55, код 25210796); № 18/2725 від 10.12.2009 р. — приватне підприємство «Дніпро-вейс 2008» (Черкаський р-н, с. Думанші, вул. Зелена, 6.14-а, код 35995218). Ліквідатором призначено Ярмолінського Юрія Васильовича, Черкаська обл., смт. Катеринопіль, вул. Озінна, 13, тел.: (067) 4740415; (04742) 22267, (ліцензія АВ № 397324 від 14.11.2008 р.).

Ухвалою Господарського суду Автономної Республіки Крим (95003, м. Сімферополь, вул. Р. Люксембург, 29/11) від 29.10.2009 р. по справі № 2-3/5760-2009 порушено провадження у справі про банкрутство Сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Альянс» (код ЄДРПОУ 32672606, адреса: 97200, АР Крим, Советський район, смт. Советське, вул. Чорноморська, 17, п/р 260019020 в КРД Райффайзен банк Аваль, м. Сімферополь, МФО 324021).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Савіна Василя В'ячеславовича (ліцензія Мінекономіки України серії АВ № 347165 від 12.09.2007 року, адреса: АРК, м. Джанкой, пров. Спортивний, 5, кв. 40).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Товариство з обмеженою відповідальністю «РАБЕН ЕСТЕЙТ» (ідентифікаційний код 32944527, місцезнаходження: Україна, 07442, Київська область, Броварський район, смт. Велика Димерка, вул. Броварська, 150) повідомляє, що 23 листопада 2009 року Загальними зборами учасників ТОВ «РАБЕН ЕСТЕЙТ» прийнято рішення, про припинення ТОВ «РАБЕН ЕСТЕЙТ» шляхом реорганізації - приєднання до Товариства з обмеженою відповідальністю «РАБЕН УКРАЇНА» Вимоги кредиторів ТОВ «РАБЕН ЕСТЕЙТ» повинні оформлятися в письмовому вигляді та приймаються протягом двох місяців з дня виходу оголошення за адресою: Україна, 07442, Київська область, Броварський район, смт. Велика Димерка, вул. Броварська, 150.

Постановою господарського суду Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) від 09.12.2009 р. у справі № 3/162-Б товариство з обмеженою відповідальністю «Теофіполь Агроресурс», 30200, Хмельницька область, смт. Білогір'я, вул. Залізнична, 27, п/р 2600205240511 в Хмельницькій філії ЗАТ КБ «Приватбанк», МФО 315405, код ЄДРПОУ 33977731 визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Шишкіна Сергія Вікторовича, ліцензія Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, серія АВ № 158284 від 16.10.2006 р. (29016, м. Хмельницький, вул. Інститутська, 17/3, к. 47).

В оголошенні, опублікованому в «ГУ» № 243 (4743) від 22.12.2009 р., про припинення юридичної особи - комунального підприємства «Торгово-сервісний дім» (код ЄДРПОУ 25878948) шляхом ліквідації, абзац 3 правильно читати: «Строк пред'явлення вимог кредиторів до КП «Торгово-сервісний дім»... далі за текстом.

Господарським судом м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-6) постановою від 08.12.2009 р. по справі № 44/746-б визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру Товариство з обмеженою відповідальністю з іноземними інвестиціями спільне Українсько-Британське підприємство «Ілта Гест Сервісиз-Київ» (код ЄДРПОУ 22909583; місцезнаходження: 01001, м. Київ, Печерський р-н, провул. Музейний, буд. 4; р/р 26001001300131 в ПАТ «ОТП Банк», м. Київ, МФО 300528).

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Ванжулу Ярослава Володимировича (ліцензія: серія АВ № 158448 від 29.11.2006 р.). Вимоги кредиторів до боржника банкрута приймаються протягом 30 (тридцяти) днів з дня опублікування оголошення за адресою: 01024, м. Київ, вул. Богомольця, 4, оф. 18.

Господарський суд Харківської області (61022, м. Харків, площа Свободи 5, Держпром, 8 Під'їзд) Постановою від 09.12.2009 року по справі № Б-48/208-09 за заявою Товариства з обмеженою відповідальністю «ТПК «Технопром» на підставі статті 52 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру Товариства з обмеженою відповідальністю «ГЦ Обладнання 2008» (61050, м. Харків, Червоношкілля набережна, 2, код 35476091). Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Кот Тетяну Вікторівну (ліц. АВ № 498999). Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з моменту опублікування цього оголошення. Адреса для кореспонденції: 61050, м. Харків, м. Московський, 97, кв. 83.

Постановою Господарського суду Вінницької області (м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру по справі №5/329-09 Суб'єкта підприємницької діяльності - фізичної особи Мазура Віктора Дмитровича (22000, Вінницька область, м. Хмельник, вул. 1 Травня, 42, кв. 37, ідент. номер 2417510115, п/р 26006000115323 в ВАТ «Укркрексімбанк», МФО 302429).

Ліквідатором призначений Томашук М. С., с. Майдан-Чапельський, 1-пров. Лісовий, 16, Вінницька область, Вінницький район.

ТОВ «Рент Груп», що знаходиться за адресою: м. Київ, вул. В. Житомирська, 8/14, ідент. код 35255999, загублено печатку. Печатку ТОВ «Рент Груп» вважати недійсною.

Українська універсальна біржа «Капітал» щоденно, починаючи з 24 грудня 2009 р. о 10-00 год. за адресою: м. Київ, вул. Героїв оборони, 10 (конференц-зал ННЦ Інституту аграрної економіки) проводить біржові торги по продажу майна ТОВ «Альта», яке знаходиться за адресою: м. Севастополь, вул. Маяковського, 7, що виставила на торги брокерська контора № 011 — ТОВ «АГРО ТРАНСКОНТИНЕНТ», а саме:

№ лота	№ п/п	Найменування майна	Загальна площа кв. м	Початкова ціна, грн. з ПДВ.
1	1	Вбудовані нежитлові приміщення, що входять в комплекс торговельних та виробничо-складських будівель	1998,6	1535782,80

Загальна вартість майна складає 1535782,80 (один мільйон п'ятсот тридцять п'ять тисяч сімсот вісімдесят дві) гривні 80 копійок, у т. ч. ПДВ 20% — 255963,80 грн.

Ознайомитись з об'єктом можна щоденно крім вихідних та святкових днів за місцем їх розташування попередньо за телефоном: (067) 4409860

До початку біржових торг учасники сплачують: — гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни лоту (без ПДВ) на поточний рахунок організатора біржових торгів 26502300002844 в Першій Київській філії АКБ «Форум», МФО 300948, код ЄДРПОУ 34003533; отримувач — Українська універсальна біржа «Капітал». Квитанції або платіжні доручення про сплату подаються разом з заявкою на участь в біржових торгах.

Додаткову інформацію, щодо умов участі в біржових торгах можна отримати за адресою: м. Київ, вул. Шота Руставелі, 44, офіс 6 та за телефонами: (044) 569-59-21, 569-59-22. Розпорядок роботи: понеділок — п'ятниця з 9.00 до 18.00.

Сьогодні в Україні переважно хмарно, по всій території опади у вигляді снігу, мокрого снігу й дощу, тумани. На дорогах ожеледиця. Вітер південно–західний, південно–східний, 5—12 м/с, місцями пориви 15—20 м/с. Температура вночі 1—8 градусів морозу, удень 1—5 тепла, на Закарпатті 3—8 тепла, у Криму до 8—13.

Висока відзнака

Позавчора видатний український спортсинець Віталій Кличко отримав з рук Головнокомандувача Збройних Сил України, генерала-полковника Івана Свиди відзнаку Міністерства оборони України «За доблесть і честь».

«Тримати в руках одну з найвищих відзнак Міністерства оборони України — це велика честь для мене. Я дуже вдячний вам за теплі слова, позитивні емоції, за небайдужість до моєї політичної та спортивної діяльності», — подякував Віталій Кличко.

На думку чемпіона і політика, повага до людей в погонах, які дали клятву на вірність Батьківщині та в будь-який момент готові пожертвувати найціннішим — власним життям, — повинна бути в кожного громадянина України.

Турнірна хроніка

Лижі. Норвегія. Етап Кубка світу з лижних перегонів серед параолімпійців. Жінки. Клас LW2-9. 5 км. 1. Анна Бурмістрова (Росія) — 17.11,3. 2. **Юлія Батенкова (Україна)** — + 29,6. 3. Олександр Кононова (Україна) — + 52,8. 15 км. 1. Батенкова (Україна) — 1:00.05,9. 2. Бурмістрова (Росія) — + 1.06,7. 3. **Кононова (Україна)** — + 2.53,9. Клас LW10-12. 5 км. 1. Марія Іовлева (Росія) — 22.54,9. 2. **Олена Юрковська (Україна)** — + 31,8. 3. Людмила Павленко (Україна) — + 32,6. 10 км. 1. Юрковська (Україна) — 45.18,5. 2. Іовлева (Росія) — + 56,7. 3. Павленко (Україна) — 58,8.

Хокей. Відкритий чемпіонат Білорусі. Екстраліга. 22 грудня. «Сокіл» (Ки-

їв) — «Хімік-СКА». 3:0 (1:0, 0:0, 2:0). «Шахтар» — «Керамін». 2:3 (0:1, 1:0, 1:2). «Гомель» — «Вітебськ». (6) 1:2 (0:0, 1:0, 0:1). «Шинник» — «Хімволокно». (6) 2:3 (1:0, 1:2, 0:0). «Металург» — «Юність». 3:5 (1:0, 2:3, 0:2). «Юність» (Мінськ) — 85 очок, «Шахтар» (Солігорськ) — 75, «Сокіл» (Київ) — 72, «Гомель» — 68, «Німан» (Гродно) — 60, «Хімволокно» (Могилів) — 56, «Керамін» (Мінськ) — 54, «Металург» (Жлобин) — 53, «Вітебськ» — 52, «Металургс» (Ліепая) — 35, «Динамо-Юніорс» (Рига) — 28, «Шинник» (Бобруйськ), «Брест» — по 27, «Хімік-СКА» (Новополоцьк) — 25.

Баскетбол. Чемпіонат Суперліги. 21 грудня «Грифони» (Сімферополь) — «Говерла» (Івано-Франківськ). 72:76 (13:21, 19:20, 24:11, 16:24). «Галичина» (Львів) — «Пульсар» (Рівне). 86:54 (15:11, 17:18, 26:15, 28:10).. 22 грудня. «Дніпро» (Дніпропетровськ) — «Азовмаш» (Маріуполь). 84:76 (15:18, 19:25, 25:7, 25:26). «Феро-ЗНТУ», «Будівельник» — по 10 перемог, «Донецьк» — 9, «Кривбасбаскет» — 8, «Київ», «Одеса» — по 7, «Хімік», «Дніпро» — по 6, «Азовмаш», «Галичина» — по 5, «Говерла» — 4, «Миколаїв» — 2, «Пульсар», «Дніпро-Азот» — по 1, «Грифони» — 0.

Кубок Суперліги. 22 грудня. «Грифони» — «Говерла» (Івано-Франківськ). 68:76 (7:23, 22:24, 20:10, 19:19). «Галичина» (Львів) — «Феро-ЗНТУ» (Запоріжжя). 88:80 (18:20, 27:19, 22:19, 30:22).

Ліга ВТБ. Група А. 6-й тур. 22 грудня. «Хімки» (Росія) — УНІКС (Росія, Казань). 86:74 (23:19, 18:12, 22:19, 23:24). УНІКС — 5 перемог. «Хімки» — 4. «Донецьк» — 2. ВЕФ — 0.

Ювілей відзначений... конфліктом

Гандбол. Головний тренер чоловічої збірної України Леонід Захаров (на знімку) оприлюднив попередній список гандболістів, з яких на чемпіонат Європи до Австрії поїде 16.

Воротарі — Вадим Бражник («Будівельник», Бровари), Сергій Білик («АОН Файверс», Австрія), Євген Будко («Чеховські медведі», Росія); **польові гравці** — Андрій Наталюк, Микола Стецюра, Сергій Бурка, Євген Константинов, Володимир Кисіль, Олександр Педан, Олексій Ганчев, Сергій Любченко, Геннадій Комок, Артем Звьоздо, Владислав Остроушко, Михайло Кривчиков (усі — «ЗТР», Запоріжжя), Олександр Шевельов, Дмитро Дорошук, Борис Крючков (усі — «Портовик», Южний), Олександр Петров («Будівельник»), Сергій Шельменко («Чеховські медведі»), Артем Вишневський («Нева», Росія), Костянтин Кириленко («Брест», Білорусь), Сергій Онуфрієнко («Динамо», Білорусь), Віталій Нат («Віве Кельче», Польща), Юрій Петренко («Парі гандбол», Франція), Євген Гурковський («Дедеман Бакеу», Румунія).

У груповому раунді чемпіонату Європи збірна України зустрінеється з Росією (19 січня), Хорватією (21 січня) і Норвегією (23 січня).

З досьє «Голосу України». Захаров Леонід Олександрович (66 років), заслужений тренер СРСР і України. Під його орудою українська команда ставала чемпіоном Спартакіад народів СРСР (1983 і 1986 років). Молодіжна збірна (до 21 року) виграла Всесоюзні ігри 1989 року.

Протягом 13 років очолював клуб СКА (Київ), в якому підготував понад десяток майстрів спорту міжнародного класу, чотирьох олімпійських чемпіонів, чотирьох чемпіонів світу серед дорослих і п'ятьох чемпіонів світу серед молоді. Протягом двох років тренував португальський клуб «Бенфіка» (Лісабон). Шість років працював у Тунісі з командами «Афрікан» і «Есперансе». По двічі вони ставали чемпіонами країни і кожна по разі виграла Кубок африканських чемпіонів. 1993 року почав працювати зі збірними незалежної України. Молодіжну вивів до фіналу чемпіонату світу 1997 року, де вона стала срібним призером. А через два роки ця команда стала фіналістом дорослого чемпіонату світу. Ще раз у головній частині світової першості команда Захарова була 2001 року і посіла почесне сьоме місце.

І от тепер українські гандболісти штурмуватимуть європейську вершину. Щоб краще підготуватися до серйозного іспиту, завтра наша команда вирушає до Риги на міжнародний турнір, де змагатиметься з національними збірними Латвії і Бельгії, а також із сильним клубом «Динамо» (Білорусь, Мінськ).

Перед дорогою до столиці Латвії Леонід Захаров побував в нашій редакції. Під час розмови з нашим шановним гостем про його команду і її перспективи в континентальному чемпіонаті на поверхню виплила інша тема. Виявляється, в українському гандболі, котрий нині відзначає 100-річний ювілей, виникла вкрай гостра, а точніше — конфліктна ситуація.

Саме тепер (19 грудня) мав відбутися конгрес національної федерації (ФГУ), на якому передбачалися вибори нового президента. Але під досить «оригінальним» приводом (грип, світова економічна криза, вибори Президента країни) цей важливий за-

хід нинішнє керівництво ФГУ (президент В. Миленський) перенесло на ... 20 березня 2010 року.

— Леоніде Олександровичу, поясніть, що сталося?

— Гандбол, котрий приніс нашій країні світове визнання, сьогодні, на жаль, швидкими темпами скочується в стан аутсайдерів. От і нещодавно на чемпіонаті світу в Пекіні наша жіноча команда посіла низливе 17-е місце. Зрозуміло, що така ситуація не може подобатися. Прикро, що національні збірні стали заручниками ситуації, до якої привело нинішнє керівництво ФГУ. Так от, протягом чотирирічного періоду, відведеного для роботи федерації, жодного разу не збиралася рада ФГУ.

Отож, гандболісти поставили вимогу: перед виборами провести засідання цього органу, щоб упорядкувати питання з мандатами, інакше кажучи, кількістю людей, котрі мають право голосу на конгресі. А вже в статуті, котрий був перероблений без ознайомлення з цим гандбольною громадськості, записали, що кожна обласна федерація делегує по п'ять осіб. Але ж, люди добрі, як може бути, що Запоріжжя (головний центр українського гандболу), котре має кілька команд суперліги, отримало п'ять мандатів і стільки само, скажімо, Крим, де немає жодної? Цю несправедливість якраз і мала виправити рада федерації. Однак нинішнє керівництво ФГУ зробило все можливе, щоб кворум не збірався. Для необхідного мінімуму не вистачило душ п'ять—шість. З вищого керівництва були присутні лише сам президент і генеральний секретар Віктор Коноплястий.

Однак до Києва тоді прибув увесь цвіт гандболу, ті, хто справді працює на благо виду спорту. Десять членів закононому федерації, котрі були присутні на тому зібранні, вирішили, щоб обов'язково мандати видавали клубам, гандбольним школам і олімпійським чемпіонам. За це проголосували всі і сам пан Миленський. У підсумку вийшло 230 делегатів. Інформація про це

ЦЬОГО ДНЯ, 24 ГРУДНЯ

□ **1524.** Помер португальський мореплавець Васко да Гама. Відкрив морський шлях з Європи в Індію через Атлантичний океан. □ **1844.** Народився лексикограф Євген Желехівський. Створив так звану желехівку - фонетичний правопис, прийнятий 1893 р. шкільною владою по школах Галичини та Буковини. □ **1879.** Народився Станіслав Людкевич, композитор і музикознавець. □ **1889.** Помер Сергій Боткін, видатний терапевт. □ **1924.** Рішення Комінтерну про розпуск Української комуністичної партії (УКП). В Україні ліквідовано останні політичні партії. □ **1937.** Народився В'ячеслав Чорновіл. □ **1966.** Радянська космічна станція «Луна-13» здійснила м'яку посадку на Місяць.

ФОТОФАКТ

Фото Юрія РИЛЬЧУКА (Україноформи).

На гірськолижних курортах України відбулося довгоочікуване офіційне відкриття зимового сезону 2009/10. Покататися на гірських лижах, сноубордах і снігоходах, помилуватися мальовничими краєвидами Карпатських гір, подихати чистим повітрям і зарядитися енергією сніди з'їхалися прихильники зимового спорту з усіх куточків країни. На честь відкриття сезону на курортах було багато заходів: гуцульські танці, подарунки від Святого Миколая, частування від майстрів-кухарів, аматорські змагання. Весело було, звичайно ж, і на гірськолижному курорті «Буковель» в Івано-Франківській області.

одразу з'явилася на офіційному сайті ФГУ. Однак уже через два дні з'явився... попередній варіант. Наступний крок — перенесення конгресу. От і виходить, що на доле-носні рішення впливає жменька людей, далеких від нашого виду спорту, котрий їм геть байдужий.

— Але зіштовхнувшись з такою несправедливістю, клуби, не виключено, застосовуватимуть методи своїх кривдників. Скажімо, не надаватимуть гравців до збірних...

— Таке цілком можливе. Моя команда, котра доклала титанічних зусиль, щоб пробитися до фінальної частини чемпіонату Європи, здолавши на цьому шляху гранда світового гандболу Іспанію, а ще — Нідерланди і Литву, очікувала обіцяної матеріальної винагороди. Спонсори, котрих знайшов я особисто і які не мають жодного відношення до ФГУ, казали: «Яку суму премії виділить федерація, таку саму дамо й ми». І дали все. А от чиновники з федерації — ні. Вони виділили лише частку грошей. Мовляв, решту віддамо потім. От тобі й маєш.

Зрозуміло, що за такого ставлення гандболісти стали вигадувати різні причини, щоб не приїздити до збірної. Скажіть, як мені примусити людину, котра отримує за кордоном зарплату в сім-вісім тисяч євро, грати в збірній без серйозної страховки? Чи розуміє це президент ФГУ, котрий протягом чотирьох років жодного разу не прийшов у команду, не поцікавився її справами?

— І який вихід ви бачите?

— Склавши руки не сидітимемо, підніматимемо громадськість. Як то кажуть, звернемося до народу по допомогу. А ще ми сподіваємося на підтримку і розуміння Комітету Верховної Ради у справах сім'ї, молоді і спорту, Мінмолоспорту та НОК України.

— А хто це «ми», якщо не секрет?

— Керівники справжніх регіональних федерацій, а не утворених формально нашвидкоруч, тренери, видатні наші гравці. Зокрема, олімпійські чемпіони Зінаїда Турчина, Тетяна Макарець-Кочергіна, Михайло Іщенко та багато інших...

Зрозуміло, що «Голос України» готовий надати можливість висловитись і представникам ФГУ.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Редактор номера Сергій ДЕМСЬКИЙ.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛІЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.
► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Рукописів не повертаємо.
► Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами.
Передплатні індекси:
для фізичних осіб — 40224, 08775,
для підприємств і організацій — 60955.
Передплатна ціна на 2010 рік:
для фізичних осіб — 10,00 грн.
та 6,00 грн.,
для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк:
ТОВ «Мера-Поліграф»,
02660 м. Київ,
вул. Алма-Атинська, 2/1,
тел. (044) 451-86-70
Зам 15869.

Макет, верстка —
редакція газети
«Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

